דבר

יום שני, י"ב בתשרי תשמ"ח, 5 באוקטובר 1987 • גליון 19238

היום 12 עמודים • המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

קאסלים

היום בדבר
- דייג בודד על החוף / חגי אשד
- לא יעבדו עלינו / יצחק בן־נר
- השמיניות – באוויר / יעל פישביין
- הלייבור: לוח ריק / דליה שרון, לונדון
- נלחמים בנהגים, לא בתאונות / אריה ארד
- בורסה וכלכלה; עכשיו; ספורט; על הדשא: בידור

התקף לב ?!
הקדם ועשה מנוי בשח"ל
ניידות לטיפול נמרץ ומעקב רפואי
24 שעות ביממה. טל. 03-330851

נמשכים השיבושים באשפוז • שביתה כללית צפויה אחרי החג • הממשלה לא קיימה דיון

היום יבוטלו ניתוחים שתוכננו ב„שיבא" וב„קפלן" – וב„בית לווינשטיין" לא יתקבלו חולים לאשפוז

ראש הממשלה יצחק שמיר בפגישתו עם ראשי הציבור הערבי בשטחים. (צילום: יעקב סער־לע"ם)

מאת יעקב הרניק, סופרת „דבר"

העיצומים המשבשים במערכת הבריאות יגרמו היום לביטול ניתוחים שתוכננו מראש בבתי־החולים „שיבא" ב„תל השומר" ו„קפלן" ברחובות ולא יתקבלו היום לאשפוז שיקומי ב„בית לווינשטיין" ברעננה. הממשלה, שנמנעה אתמול [illegible]

[illegible] המצב המתוכנן במערכת הבריאות, העלול להתפתח לשביתה כללית מיד אחרי החגים, לא קבעה כל מועד לדיון [illegible]

עיצומים ועל היקפם. להערכת [illegible] הניתוחים המתוכננים ב„שיבא" יגרמו עיצומי עובדי [illegible] (המשך בעמ' 2)

פרס דיווח בישיבת הממשלה:

שווארנדזה הבטיח שיציאת יהודי ברה"מ תהיה כסדרה

מאת יוסי מלמן ויקיר צור, כתבי „דבר"

„יציאתם של יהודי ברה"מ תתנהל כסדרה" הבטיח לפני שבועיים שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה לשר שמעון פרס בניו־יורק.

פרס מסר על כך אתמול בישיבתה השבועית של הממשלה והוסיף: שווארנדזה הדגיש כי לברה"מ אין עניין לבנות מחסומים מלאכותיים. [illegible] מישהו החליט לעזוב [illegible]. פרס הגיש לעמיתו הסובייטי בקשה לאפשר לכל מסורבי העלייה לעזוב את ברה"מ, לפתוח בקו טיסות ישירות ממוסקווה או מבירה אחרת במזרח אירופה לישראל. כך לדעתו יקטן מספר הנושרים ותימנע אי נעימות משתי [illegible] (המשך בעמ' 2)

רייגן לא יפגוש שמיר בנוב' בגלל פגישתו עם גורבצ'וב

שמיר נפגש עם אישים מהשטחים – שני הצדדים נשארו בעמדותיהם

מאת אמנון דנקנר ודני רובינשטיין, סופרי „דבר"

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הממשל האמריקאי הודיע בסוף השבוע לשגרירות ישראל בוואשינגטון כי הנשיא רייגן לא יוכל לקבל לפגישה את ראש הממשלה יצחק שמיר בנובמבר הבא.

שמיר עומד לבקר בארה"ב במחצית השנייה של נובמבר כדי להשתתף בכינוס של הפדרציות היהודיות במיאמי ב־19 בנובמבר, והוא קיווה להתקבל לפגישה בבית הלבן. [illegible] בוואשינגטון [illegible] מיכאיל גורבצ'וב.

מקורות אמריקאיים וישראליים הדגישו כי אין לראות בהודעה סירוב להיפגש ובוודאי שאין בה כדי להעיד על מתיחות או צינה ביחסים שבין שתי המדינות, וכי היא באה רק על רקע הפסגה הקרובה.

[illegible]

[illegible] פלשתינית, שאינה אש"ף, במו"מ ישיר לשלום". כך אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בפגישתו עם אישים ביהודה, שומרון [illegible]

האישים שהשתתפו בפגישה [illegible] (המשך בעמ' 2)

ממצאי חקירת המשטרה על ההתפרעות בחיפה:

הערבים התחילו עם יהודיות והיהודים הגיבו בפרעות זעם

המשטרה עצרה שני חיילים – ותשעה ערבים • צפויים עוד מעצרים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

ההתנפלות על הערבים, שאירעה במוצאי יום הכיפורים בתחנת הדלק ברחוב פרויד בחיפה ובאכסניית הנוער בכפר סמיר הסמוכה, החלה לאחר ששישה צעירים ערבים שתויים ניסו להתחיל עם נערות יהודיות שעברו במקום בחבורה.

משטרת מרחב חיפה עצרה במוצאי יום הכיפורים ואתמול שני חיילים ותשעה ערבים, ביניהם קטין העובד באכסניית הנוער.

מבדיקת האירועים על־ידי צוות החוקרים עולה התמונה הבאה: בערב יום הכיפורים טיילה קבוצת נערים ונערות בגיל „העשרה" מטירת הכרמל לעבר צומת פרויד בחיפה. כשהגיעו לתחנת הדלק הסמוכה באו לעומתם שישה ערבים שתויים, התגרו בהם וניסו להתחיל עם הנערות שבחבורה.

בני הנוער ברחו לעבר טירת הכרמל, ובדרכם נתקלו בחבורות נוער נוספות וסיפרו להם את אשר אירע. כ־50 נערים ובהם שני חיילים במדים עם נשקם החלו לקלוט אחר הערבים. בצומת פרויד עלו לכיוון תחנת הדלק, ושם פגשו החבורה נער ערבי בן 17, שזוהה על־ידי נער מהחבורה הראשונה כאחד מאלה שניסו קודם לכן להציק לנערות היהודיות.

החיילים כיוונו אליו את נשקם, דרכו אותו, והורו לו להרים ידיים והחלו לערוך חיפוש על גופו. אחרים התנפלו על הנער הערבי במקלות ובמוט ברזל והכו אותו בראשו. (המשך בעמ' 2)

אזכרות ממלכתיות לחללי מלחמת יום הכיפורים נערכו אתמול בבתי־הקברות הצבאיים ברחבי הארץ. בתמונה: בהר הרצל בירושלים (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: יצחק הררי)

על גג ביה"ס ערך תלמיד חשבון עם חבריו – וקפץ

נער מחונן מרמת־השרון שחבריו בבית־הספר נהגו ללעוג לו – ניסה להתאבד – וניצל

[illegible]

מתחדש הדיון האסטראטגי עם ארה"ב

[illegible]

תושבי לוס־אנג'לס לנים ברחובות. (צילום: א.פ.)

לוס־אנג'לס: רעש אדמה שני התושבים מתגוררים ברחובות

לוס־אנג'לס (א.פ.) – רעש אדמה חזק, השני תוך שלושה ימים, הרעיד אתמול [illegible] בלוס־אנג'לס [illegible]

לא היה זה הרעש הגדול [illegible] 3.5 [illegible]

[illegible]

01:00 אחר חצות

נמצאו שני הנערים שנעלמו בים המלח

מאת סופר „דבר"

שני הנערים מעין גדי שנעלמו אתמול עם סירתם בים־המלח נמצאו אמש בריאים ושלמים סמוך לחוף.

רשות שמורות הטבע, חברי קיבוץ עין־גדי, כוחות צה"ל והמשטרה ערכו אמש חיפושים אינטנסיביים אחר שני נערים מקיבוץ עין־גדי אשר אבדו בים המלח.

אתמול אחר הצהרים יצאה קבוצת נערים מהחוג לשיט מפרשיות של קיבוץ עין־גדי לשיט בים המלח. הקבוצה כללה שתי סירות שבגדולה שבהן היה מדריך ועוד מספר נערים ובסירה הקטנה נמצאו שני נערים, בני 17 ו־18.

כמוך לשעה 17 החלה לנשוב באזור רוח עזה שהפכה את הסירה הקטנה. שני נערים שנמצאו בסירה הגדולה החלו לשחות לעבר הסירה הקטנה. אחד מהם הצליח לטפס עליה וכאשר הבחין כי חברו אינו מצליח לעשות זאת קפץ עם גלגל הצלה למים. בתוך כך התגברה הרוח העזה באזור ששברה את תורן הסירה הגדולה ושני הנערים שהיו במים נעלמו מעיני חבריהם.

דרעי שיגר שליח חשאי לברר האם ומתי תשוב הגיורת מילר לישראל

מאת מיכה צימוקי ויהודה לוי, כתבי „דבר" בירושלים

מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי שיגר שליח סודי לגיורת שושנה מילר הנמצאת בארה"ב כדי לברר האם ומתי בדעתה לשוב לארץ.

הבירור נועד לאפשר למשרד הפנים להיערך לקראת בואה, שכן על־פי פסיקת בג"צ חייב המשרד לרשום אותה כיהודיה בתעודת הזהות מיד עם הגיעה לארץ. אי רישומה כיהודיה ייחשב כבזיון בית המשפט העליון ולכן הוחלט במשרד הפנים לברר בדרכים סודיות את תוכניותיה של מילר.

ל„דבר" נודע כי השליח שיצא מטעם משרד הפנים שימש בעבר שליח משרד החוץ בלוס־אנג'לס והוא מקורב לצמרת משרד הפנים. במשרד הפנים אישרו אתמול את הידיעה אך הדגישו כי השליח לא נפגש אישית עם מילר אלא בדק את תוכניותיה דרך גורם שלישי. כן הודגש כי שליחותו של הפקיד נועדה גם לבדיקת נושאים משפטיים נוספים הקשורים במינהל האוכלוסין.

כזכור, התפטר הרב יצחק פרץ מהממשלה על רקע אי נכונותו לקיים את הוראת בג"צ בעניין מילר בניגוד למצפונו.

נסים: לא יהיה פיחות

מאת אמנון אבר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

אין כיום צורך בביצוע פיחות. על שער החליפין להיות קבוע והוא אכן ישאר כזה. כך אמר אתמול שר האוצר משה נסים בראיון לתוכנית „יומן השבוע" בטלוויזיה הערבית.

נסים אמר, כי לא מופעלים עליו כל לחצים לבצע פיחות.

הגשם הראשון בצפון ובמרכז; החזאי: יגבר

מאת אריה איר ושמעון רייס, סופרי „דבר"

אתמול הגיע היורה והיום יתחזקו הגשמים, אמר אמש חזאי השירות המטאורולוגי דוברב אוליינסקי. [illegible] שירדו אתמול הרבה מתחת לממוצע לעונה זו, יירדו היום בעוד מעלה או שתיים.

אתמול ירד רק מעט גשם, 1־2 מ"מ, אולם היום יתחזקו הגשמים. היורה ירד אתמול כמעט בכל הארץ, מהצפון עד באר־שבע. [illegible] בירושלים – 22 מעלות, 5 מעלות פחות מהממוצע בעונה זו. לקראת [illegible] בערב, ערב חג הסוכות, עשוי הגשם להפסק, אולם מזג־האוויר יישאר סגרירי.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 15–21, רמת־הגולן: 16–22, נהריה: 19–26, צפת: 14–22, חיפה: 20–26, טבריה: 20–29, נצרת: 17–24, עפולה: 18–27, שומרון: 16–23, תל־אביב: 20–26, לוד: 19–26, יריחו: 20–30, עזה: 21–26, באר־שבע: 18–27, אילת: 22–32.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

כבעלת מניות הסדר
אני נהנית
משרותי מידע
ויעוץ טלפוני.
השרות ניתן היום
בטלפון 03-673383
בין השעות 16.00-18.00

בנק הפועלים בע"מ

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

יעקבי מאשים את ארה"ב בהפרת חוזה קול אמריקה

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי מאשים את ארה"ב בהפרת החוזה להקמת משדרי קול אמריקה שנחתם בין שתי המדינות.

בישיבת הממשלה אתמול דיווח שר החוץ שמעון פרס על שיחתו בעניין זה עם עמיתו ג'ורג' שולץ. שר החוץ של ארה"ב הודיע לו כי "יש קשיים לגייס תקציב להקמת המשדרים". עם זאת השר שולץ הביע תקווה כי יימצא תקציב ולו אף חלקי להמשך תכנון הפרוייקט בעתיד.

בתגובה אמר השר יעקבי כי ארה"ב הפרה בעצם חוזה להקים את המשדרים בערבה בהזכירו, כי מי שיזם את הקמת המשדרים היתה ממשלת ארה"ב. הוא ציטט מאמר שפירסם הפרשן וויליאם ספייר, שטען בניו יורק טיימס כי המניע לעיכוב בעמדת ארה"ב אינו תקציבי אלא פוליטי. לדעת הפרשן, הפשרת היחסים בין שתי המעצמות הם הרקע לדחיית פרוייקט המשדרים, המעורר את רוגזה של מוסקווה.

המעסיקים ישלמו בחודש הבא תוספת־יוקר בת 5.5־6 אחוזים

מאת יוסי גבע, כתבו הכלכלי של "דבר"

בחודש הבא מתבקשים המעסיקים הפרטיים לשלם תוספת יוקר בשעור שבין 5.5 ל־6 אחוזים. כך גילה אתמול נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, בישיבתה הראשונה של הועד הפועל החדש של התאחדות התעשיינים.

בנתחו את ההתפתחויות הכלכליות במשק אמר לאוטמן, כי תשלום תוספת היוקר בחודש הבא בשעור האמור, יביא להפחתה נוספת של כדאיות היצוא, הנמוכה במילא כבר היום.

לאוטמן הביע פליאה על כך שפקידי האוצר ובנק ישראל נגלים שאננות בנושא כדאיות היצוא, בשם שנגלים שאננות ואופטימיות יתרה בהתבטאויותיהם בנושא הצמיחה ומאזן התשלומים. לאוטמן הדגיש כי אין צמיחה מספיקה במשק וכי על הממשלה לפעול לאלתר כדי לגבש תכנית לשנה הקרובה, שתעודד את הצמיחה ותביא לגידול ברווחיות היצוא.

הועד הפועל אישר אתמול את רשימת 22 חברי הנשיאות החדשה, שנבחרו לכהונה של שנתיים. בנשיאות החדשה יכהנו 12 תעשיינים מהקדנציה הקודמת ו־10 חברים חדשים. החדשים הם ישעיהו אלבוביה, היו"ר החדש של ההתאחדות בירושלים ומנכ"ל "פיפרומאל", רפי בן נתן, היו"ר החדש של ההתאחדות בחיפה ומנכ"ל "חיש תרופות ביוזל", צבי ולדמן, יו"ר אגף הביגוד והפרמצבטיקה ומנכ"ל "חיפה כימיקלים", משה סביר יו"ר אגף האלקטרוניקה ובתי התוכנה ונשיא חברת "ויבי ישראל", מיכאל לוי, יו"ר דור ההמשך ומנכ"ל בפעל "גילית", דב פולק, יו"ר ועדת ההסברה ומנכ"ל "פולגת" ו"בגיר", אריה שחר, מנכ"ל מפעלי ים המלח, דב תדמור, מנכ"ל "דיסקונט השקעות", דוד קוליץ יו"ר מועצת המנהלים של "אריה" ודוד קרמרמן, מנכ"ל "עץ לבוד".

מגדל גבתה תעריפים חריגים בביטוח רכב – המנכ"ל יוחלף

מאת אמנון אמיר, מכתבי המכלי של "דבר" בירושלים

חברת הביטוח "מגדל" גבתה תעריפים חריגים בביטוח רכב. כך התגלה בביקורת שערך במשרדי קבוצת הביטוח המפקח על הביטוח במשרד האוצר.

בביקורת התגלו חריגות מן התעריף בקנה מידה רחב בהתחייבות "סלע" והחריגות נוספות התגלו בחברת "מגדל" עצמה.

בעקבות ממצאים אלה סוכם בין המפקח יהודה דרור לבין מנכ"ל קבוצת הביטוח ע. לוי כי יוחלף ובמקומו יכונה מנכ"ל חדש לחברת "סלע". עד כה משמש לוי גם כמנכ"ל "סלע".

בנוסף לכך התחייב מנכ"ל החברה לנקוט באמצעים על מנת שקבוצת "מגדל" תקפיד באופן כלא על התעריפים כאשרו לה.

הפיקוח על הביטוח יקיים בקרוב ביקורת חוזרת בקבוצת "מגדל", כדי לוודא את מילוי התחייבות זו.

משה עמירב מועמד לגירוש מסניף חירות־ירושלים היום

מאת כתבי "דבר"

הנהלת סניף "חירות" בירושלים, תתכנס הערב כדי לדון בתביעה לגרש את משה עמירב מכל התפקידים התנועתיים, שהוטלו עליו במסגרת חברותו בסניף ירושלים.

את התביעה הגיש ראש לש"ם של יצחק שמיר, צחי הנגבי. במכתבו ליו"ר ראובן ריבלין, כותב הנגבי, כי עמירב התהוה כמי שמייצג את תנועת "חירות" וכמי שמדבר בשמם של ראשי התנועה. הנגבי אומר שבכך גרם עמירב נזק לתנועת "חירות" ולפיכך צריך סניף ירושלים להחליט שלעמירב אסור לייצג אותו במוסדות תנועת "חירות".

טקסי אזכרה ברחבי הארץ ב־14 שנים למלחמת יוה"כ

מאת ירדן לוי, כתב "דבר" בירושלים

מאות בני משפחות שכולות באו אתמול לבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים להתייחד עם יקיריהם שנפלו במלחמת יום הכיפורים, במלאת 14 שנים למלחמה. טקסי אזכרה נערכו אתמול גם ביתר בתי העלמין הצבאיים שברחבי הארץ.

בטקס האזכרה בירושלים השתתפו ראש הממשלה יצחק שמיר, נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, הרמטכ"ל דן שומרון, מפכ"ל המשטרה דוד קראוס, ראש עיריית ירושלים טדי קולק ואלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע.

"זאת היתה המלחמה הקשה ביותר שידענו עד היום במדינת ישראל בעיקר מבחינת האבדות בנפש, באשר לוהבים רבים, רבים מאוד, שילמו בחייהם בעת עמידתם בפני חיילות האויב שקמו על ארצנו במפתיע". אמר למשפחות השכולות ראש הממשלה שמיר. "העם היהודי, אשר איבד בדרך התחתיו של מלחמות קומו כה רבים מבניו ובנותיו לא השלים עד היום, ולא ישלים עד קץ כל הדורות, עם אבדן הטובים בבניו, הנופלים בדרכי ההסטוריה". הוסיף שמיר.

בטקס שנערך בקריית שאול אמר שר הבטחון יצחק רבין למשפחות הנופלים: "מרבים בכם ניטל טעם החיים ומילים יפות ומליצות לא ייפו את יסוריכם הכואבים וליקותכם הכרופים. 14 שנים חלפו ולרבים באיתנו, אולי לכולם, נדמה כאילו היה זה אתמול".

"על ההנהגה הצבאית והמדינית היום אחריות כפולה ומכופלת לדאוג לכך שסוב לא יקרה כדבר הזה". הוסיף רבין, בהתייחסו בין השאר לסוריה:

"אם יתפכחו שליטי סוריה מאשליות שיוכלו לפגוע במדינת ישראל, ישכון השלום גם בגבול זה ובתחנת האוטובוסים המרכזית בתל־אביב ייצאו אוטובוסים לא רק לקאהיר, אלא גם לדמשק. אם יבחרו בדרך המלחמה, ימצאו אותנו מוכנים. לא תהיה ברירה. נילחם. גם ננצח". אמר.

נתיבון בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום 12.10.87 בשעה 9.00 בתל־אביב, רחוב יהודה הלוי 62.

על סדר היום:
1. דו"ח מנהלים.
2. אישור המאזן ליום 31.12.86
3. מינוי רואה חשבון.

בעלי המניות הזכאים להשתתף ולהצביע באסיפה הנ"ל, יפקידו תעודות מניותיהם במשרד החברה לפחות 48 שעות לפני כינוס האסיפה הנזכרת.

ההנהלה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי מר נחמיאס מכלוף פנה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בבקשה לאשר (בהסכמת הוועדה המחוזית) עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 סטיית בין התשריט לחלוקה הקרקע שהוכן עבור החברה לעיל לגבי החלקות בבורות נתנים. 44/14 בגוש 6785 והבית בין ערים מפורסמת בכ' ח/318 אשר הודעה בדבר מתן הרשאה לתת לה תוקף נתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 3010 ביום 1984.01.05.

כל מי שיש לו התנגדות, באיזו סיבה לבקשה הנ"ל יואיל להגישה להועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זאת.

עו"ד ח. שורין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חולון

דבר
دبار DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111, ת.ד 33104

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של חברתנו היקרה

ריבה שור ז"ל

מוותיקות הקיבוץ

ההלוויה תתקיים היום יום שני י"ב בתשרי
תשמ"ח 5.10.87 בשעה 15.00

המשפחה
וקיבוץ מסדה

למשפחת קרבצ'יק
אתכם באבלכם הכבד במות

שלמה קרבצ'יק ז"ל

מי יתן ולא תדעו לדאבה עוד

חברי קואופ' כרמל בע"מ
חיפה

המועצה המקומית כפר תבור

לחוה ישכיל
והדסה ארמוני

משתתפים בצערכן על מות האח

משה חובב ז"ל

מיכה גולדמן
ראש המועצה

שווארנדזה הבטיח שיציאת

(המשך מעמ' 1)

המדינות. פרס גילה עוד שרוה הצעה של ברה"מ לפתוח משרד אינטרסים בתל־אביב והדגיש כי מוסקווה צריכה לכונן קשרים דיפלומטיים רמי דרג עם ישראל ולא להסתפק ברמה של הנציגות והיליך. כן העריך כי ברה"מ אינה עומדת עוד על דרישתה להשתתפות אש"ף בוועידה בינלאומית ומוכנה לקבל את העמדה הירדנית, לפיה ישתתפו נציגים פלסטינים במשלחת בשותפות עם ירדן.

לסיכום הדברים הדגיש שר החוץ כי מסתמנים סימנים מפליגים במדיניותה של ברה"מ ו"אין גוי בעולם שאינו מבחין בכך פרט לכמה ישראלים".

דבריו עוררו תגובות כבצד שרי הליכוד. סגן ראש הממשלה דוד לוי: "לא צריך לשבח את ברה"מ". שר התעשיה והמסחר אריאל שרון: "ביותר לקשור את נושא יהודי ברה"מ לעניין המדיני ולרעיון הוועידה הבינלאומית". ראש הממשלה שמיר: "כשהיתה לנו הגירות במוסקווה לא נתנו ליהודים לצאת, דווקא בשנות ה־70 בלי קשרים דיפלומטיים, יצאו רבבות אלפי יהודים".

עזר וייצמן: "אם כך אני מציע לנתק את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל ואז בוודאי תהיה עליה". שר האנרגיה משה שחל: "מוטב שהממשלה תקיים דיון לקראת בואו לאיזור של ג'ורג' שולץ. חובה על חלקי הממשלה להגיע להסכמה כדי להמנע מהטלת תכתיב של המעצמות. מי שהיה חבר בממשלה הראשונה של בגין זוכר כיצד היא נכנעה לתכתיב אמריקאי־סובייטי לכנס ועידה בינלאומית". שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי: "יש חשיבות רבה בביקורו של שר החוץ שולץ. הביקור יקבע אם תהליך השלום יגווע או יימשך". השר יצחק מודעי: "ברה"מ לא תרצה להשתתף בוועידה בינלאומית שתהיה רק תפאורה".

"לא להרפות"

ראשי שלושה ארגונים של יוצאי ברה"מ בישראל יצאו אתמול בקריאה משותפת לציבור הישראלי לא להרפות מן הלחץ על שלטונות ברה"מ עד אשר יכירו בזכותם של כל היהודים בברה"מ לשוב למולדתם. במסיבת עתונאים בירושלים ספגו ראשי שלושה הארגונים, יו"ר אגוד יוצאי ברה"מ בישראל, אברהם שטוקרביץ', יו"ר ארגון אסירי ציון, יחזקאל פולרביץ, ויו"ר המרכז למידע בענייני יהדות ברה"מ יוסף מנדלביץ' כי שחרורם של אסירי ציון ומתן היתרי יציאה למסורבי עליה ותיקים הוא תוצאה מהלחץ המתמיד שהם הפעילו על השלטונות הסובייטיים.

"לצערי, השנים בראשיתיים אלו גרמו לבלבול בקרב הציבור הישראלי. יש המוערכים שהגיע הזמן להרפות מהלחץ ולשאוף לנרמול היחסים עם הסובייטים בלי תנאי".

קיסר יצא לאירופה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר יצא אתמול בשליחות ההסתדרות להכינס בארצות אירופה, באורח פדרציות האיגודים המקצועיים באוסטריה, דנמרק, נורווגיה, שוודיה וספרד.

קיסר ישהה בחו"ל עד לאחר ההיכנסות זאת בקובו בתקופת העדרו מהארץ ימלא יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

לוי: לתבוע בגלוי יציאת יהודי סוריה

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

סגן ראש הממשלה דוד לוי תובע כי ישראל תפעל בגלוי למען יהודי סוריה.

לוי קרא אתמול בישיבת הממשלה לא להירתע מפעילות פומבית ולתבוע משלטונות דמשק לאפשר ליהודים היושבים בה לצאת את המדינה.

סכסוך עבודה בלימודית

מאת כתב "דבר" לענייני עבודה

כ־100 עובדי הטלוויזיה הלימודית הכריזו על סכסוך עבודה בסוף השבוע שעבר ובתום שבועיים על "ציגני" הם מתכוונים לשבות או להפסיק את השידורים.

מנחם הירדני, המרכז של עובדי המדינה במועצת פועלי תל־אביב, מסר כי הרקע לסכסוך הוא אי הענותה של הנהלת הטלוויזיה הלימודית לדרישת העובדים להשוות את רכיבי שכרם לאלה המשולמים לעובדי הטלוויזיה הכללית.

הישראלים והפלשתינים ייפגשו בארה"ב

מאת אמנון קפלר, כתב "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – המפגש הישראלי־פלשתיני באאדירינו בארה"ב, שהודעות על ביטולו פורסמו בימים האחרונים, יתקיים כמתוכנן השבוע – כך מסרו אתמול מארגני המפגש.

הם הביעו צער על כי שלטונות ישראל לא אפשרו לפאיז אבו־רחמה לצאת מהארץ כדי להשתתף במפגש אולם אמרו כי אליאס פריג' הוא סגירה שיתהתפו בו.

מהצד הישראלי יופיעו במפגש ח"כ בן־אליעזר ("פואר") והעתונאי זאב שיף.

תגובה

בעקבות פרסום ידיעה ב"דבר" (1.10.87) תחת הכותרת "שלושה נערים בחדרה נפצעו בקטטה המונית", מסרה מדרשיית נעם בפרדס־חנה, בשם מנהלה הרב יהושע יגל את גירסתה היא על התקרית.

לפי התגובה יצאו שניים מחניכי המדרשה קרוב לשעה 22.00 לביקור אצל קרובים בחדרה. בדרכם בחדרה הותקפו "באורח מילולי ופיסי" על־ידי נערים מחדרה. המותקפים הזעיקו לעזרה את חבריהם מהמדרשיה, התפתחה קטטה ובמהלכה הותקפו התלמידים בסכינים ובגרזנים. שניים מהתלמידים ואחד התוקפים נפצעו.

הנהלת המדרשיה מכחישה כי חניכיה התנפלו על נער משכונת רמב"ם בסכינים ובגרזנים. לעומת זאת היא מציינת, כי הרב יגל נפגש עם ראש המועצה המקומית שלום ברזילי לצורך השכנת שלום.

זה לא מכובד – השיב פרס לביקורת הליכוד על פנייתו אל היהודים

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

"זה לא מכובד" אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בהתייחסו לביקורת של ראש הממשלה יצחק שמיר ושרי הליכוד, בעת שהותו בניו יורק.

פרס טען כי שמיר ושרי הליכוד לא קראו את דבריו ליהודי ארה"ב בקשר לוועידה הבינלאומית ועל כן "אינכם יודעים מה שאמרתי שם". עוד טען כי אין זה מקובל למתוח בקורת על שר הנמצא בשליחות הממשלה בחוץ לארץ. "התנהגות כזו אינה מביאה כבוד לישראל או לתוקפים עצמם".

פרס הדגיש כי סניף חירות בארה"ב פירסם קריאות ליהודי ארה"ב בהן הם מתבקשים להיות מעורבים בענייניה של ישראל בכלל ובמיוחד בהתנגדות לוועידה הבינלאומית. שר החוץ אמר כי בדבריו בוועידת הנשיאים בארה"ב אמר כי על היהודים להיות מעורבים בענייני השלום, אך ביקש פעילות זו כדי שלא תתפרש כבדי הכרעה בהצבעה.

פרס לשמיר: האם תהיה מוכן לסגור סניף חירות־הצה"ר

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

"האם תהיה מוכן לסגור למען אחדות ישראל את סניף "חירות הצה"ר" בארה"ב?" שאל אתמול פרס את שמיר, בהבטיחו כי ישנה "לפעול להפסקת פעילות מפלגתית אחרת (מפלגת העבודה) בקרב יהדות ארה"ב", אם ישיב שמיר בחיוב על פנייתו.

במכתב ששיגר אתמול לשמיר מביא פרס ציטוטים נרחבים מהדברים שאמר בוועידת הנשיאים בניו־יורק בקשר לוויכוח הפנימי בישראל על מהות הכלים הוועידה הבינלאומית.

"האם קיומו של סניף "חירות הצה"ר" בארה"ב אינו מכשיר לגרירת יהדות ארה"ב לוויכוחים מפלגתיים ואפילו אישיים בישראל" שאל פרס במכתבו.

ביה"ד הרבני יחליט היום אם לבטל את צו־העיכוב נגד נקש

מאת טובה צימוקי, כתבת "דבר" בירושלים

בית הדין הרבני בירושלים יתכנס הבוקר ויחליט אם לבטל את צו עיכוב היציאה מן הארץ, שהוציאה רינה נקש נגד בעלה, ויליאם נקש, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה.

ל"דבר" נודע כי עורכי דינו של נקש יערערו לבית הדין הרבני הגדול בערכאת ערעור, אם החלטת בית הדין הרבני לא תשביע את רצונם. מקורבי נקש הודיעו אתמול, כי יש לשער שאם ההחלטה לא תישא חן בעיני נציגי היועץ המשפטי לממשלה קרוב לוודאי שגם הם יערערו בפני בג"צ, או בפני בית הדין הרבני הגדול.

מטה חבה"ע יורחב לבקרה על התאגידים

מאת כתב "דבר" לענייני עבודה

תוכנית להיערכות אירגונית חדשה של מטה חברת העובדים הוצגה אתמול בפני הוועדה המרכזת של ההסתדרות על ידי מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ומנכ"ל חבה"ע ד"ר שמעון רביד. התוכנית נועדה להעמיק את הבקרה על המהלכים הניהוליים והעסקיים של התאגידים במשק ההסתדרותי, המקיף כרבע מתמ"ג בישראל.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע שהרחבת המטה של חברת העובדים ואיושו באנשי מקצוע ומומחים לא יכביד על התקציב השוטף של ההסתדרות, שכן הקונצרנים התחייבו להגדיל את השתתפותם בתקציב המטה.

על פי ההיערכות החדשה, יגדל הצוות של מטה חברת העובדים מ־25 איש כיום לכ־40 איש, מהם תשעה מנהלים בכירים, 20 עובדים בדרג מקצועי ו־11 עובדי אדמיניסטרציה. בצוות מורחב זה נכללים ארבעה סגנים למנכ"ל: סמנכ"ל לכלכלה, סמנכ"ל לביקורת ניהולית, סמנכ"ל לניהול משאבי אנוש וכן ממונה על המשק העצמי. כן ימונה למטה יועץ משפטי, מתאם פעולות חברת העובדים הזוטר.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	5	11	מעונן
אמסטרדם	6	16	בהיר
בואנוס איירס	11	17	מעונן
הלסינקי	4	15	מעונן
הונג קונג	24	27	בהיר
וינה	6	16	בהיר
ז'נבה	6	15	גשום
טוקיו	18	24	בהיר
מוסקבה	2	8	מעונן
יוהנסבורג	3	17	בהיר
[illegible]	12	19	בהיר
ליסבון	16	20	גשום
מדריד	13	21	מעונן
מונטריאול	7	10	מעונן
ניו יורק	9	19	בהיר
סאן פאולו	11	16	מעונן
פאריס	14	20	בהיר
פרנקפורט	4	16	בהיר
ציריך	9	20	מעונן
ריו דה ז'נרו	14	23	מעונן
שיקאגו	0	12	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 12, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282

swissair

המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
קצין מטה לענייני פנים
מועצת התכנון העליונה
ועדת משנה להתיישבות

הודעה על הפקדת תכנית כללית מפורטת מס' 4 210 לשכונת "אור שבתי" בישוב בתתיחוי ג' הנמצאת בגוש 2 פיסקאלי חלק מהמוקע – אל תראייק באדמות כפר חרבתא.

בהתאם לסעיף 20 (1) 24 לחוק תכנון ערים, כפרים ובניינים מס' 79 לשנת 1966.

מודיעה בזה ועדת משנה להתיישבות על הפקדת תכנית כללית מפורטת מס' 4 210 לשכונת "אור שבתי" בהתתיחו ג'.

התכנית נמצאת במשרדי לשכת התכנון המרכזית באל־בירה וליד המשטרה וכן במשרדי הועדה המקומית מטה בנימין ויכול כל אחד לעיין בה ללא תשלום בימים ב', ג', ה' בשעות 10.00–14.00.

כל מי שיש לו עניין בתכנית ורואה עצמו נפגע בגבה רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת ולצרף אליה את המסמכים התומכים בהתנגדותו, להביא מפה או מסמכים אחרים האפשריים זיהוי מיקומו של הנכס וכן המוכיחים זיקתו של המתנגד לנכס. כן רשאי המתנגד לפרט את הצעותיו לשינוי התכנית אם ברצונו בכך.

את התנגדותו יש לשלוח למשרד קצין מטה לענייני פנים בבית אל ת.ד. 16 או למשרד הועדה המקומית מטה בנימין ביישוב פסגות בעבור חודשיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

קצין מטה לענייני פנים בפועל
יו"ר מועצת התכנון העליונה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה.

הודעה עפ"י סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר רוסניק מרדכי – לאשר תוכניה ל־22 בניינים ברח' לבקוב 3, בגוש 1 13 בגוש 12260, רמת־שלה.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. בליטות של 40 ס"מ לגזוזטרות חדרים.
2. מרחק בין הבניינים קטן מהמותר.
3. עודף שטח בניה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

מהנדס העיר

נמשכים השיבושים באשפוז

(המשך מעמ' 1)

ועובדי המעבדות בבתי־החולים "בלינסון", "הכרמל" ובמחוז קופת חולים הכללית בפתח־תקווה בוטלו בעקבות התערבותו של יו"ר האגף לאיגוד המקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, שסיכם על הצטרפותם לסיכוזכתן שמתנהל עם העובדים הפארא־רפואיים.

אתמול היו מגעים לא פורמאליים בין יו"ר הנהלת קופת חולים הכללית, פרופ' חיים דורון, ובין ראשי הסיבות ורופאי בתי־החולים בקופ"ח. פרופ' דורון ביקש מהרופאים להפסיק את העיצומים נוכח העובדה שהנהלת המוסד מתחילה לדון בעמדות הרופאים לגבי התנאים להפעלת משמרת שנייה בחדרי הניתוח. הרופאים סירבו ויעבדו היום במתכונת שבת בבתי־החולים "קפלן" ו"לווינשטיין". מחר יעבדו הרופאים במתכונת שבת ב"בלינסון" וב"גהה". לסופרת "דבר" נמסר, כי נקבע סדר העיצומים גם לימי חול המועד, והעיצומים יופעלו אם לא יהיה הסכם על הפעלת חדרי הניתוח במשמרת שנייה.

בעת מסירת הידיעה התכנסה הנהלה המרכזית של קופת־חולים בראשותו של פרופ' דורון לדיון בעמדות הרופאים. בדיון נבחנו ההשלכות השונות של הפעלת חדרי הניתוח במשמרת שנייה והדיון, כנראה יימשך עוד היום.

במשרד הבריאות לא הורגשה אתמול נחת רוח מהתייחסות הממשלה למצבה של מערכת הבריאות. סקירתה של שרת הבריאות על העיצומים הבלתי־פוסקים במערכת האשפוז, העלולים להתפתח להשבתה כללית של השירותים "נדחפה" לסדר־היום העמוס של ישיבת הממשלה.

שר האוצר משה נסים אמר, כי בעקרון הוא מתנגד לתוספות למערכת הבריאות מעבר למה שסוכם בהסכם המסגרת ואף ביקש משרת הבריאות "להחדל מתמיכה אוטומאטית" בקבוצות עובדים שמעלות תביעות שונות.

שרת הבריאות טענה, כי ההידברות עם העובדים מרגיעה את המערכת ושאלה את שר האוצר: "אתה רוצה שכל המערכת תשבות וישותקו כל השירותים?".

הממשלה רשמה לפניה את דברי שרת הבריאות ושר האוצר ולא קבעה כל מועד לדיון מעמיק במשבר העובר על מערכת הבריאות.

הערבים התחילו עם יהודיות

(המשך מעמ' 1)

והוא נפל ארצה מתבוסס בדמו. מאוחר יותר הועבר לבית־החולים "רמב"ם" ונותח שם.

לאחר שהיכו את הנער המשיכו היהודים לעבר רחוב פרויד והיכו את השומר הערבי של המקום. גם הוא נחבל בכל חלקי גופו, והועבר יותר מאוחר לטיפול בבית־החולים "רמב"ם".

חבורת היהודים הבחינה בקבוצת ערבים נמלטים לכיוון אכסניית הנוער כפר סמיר, והם החליטו לרדוף אחריהם. הערבים התחבאו בין בתי האכסנייה וכלובי, ומנהל האכסנייה בני רזן נזעק לעזרתם ואף הזעיק את המשטרה, ואז ברחו הצעירים היהודים מהמקום.

בני רזן סיפר אחר־כך, שהבחין בכ־50 צעירים, חלקם חובשי כיפות, שכילו את זעמם בציוד של תחנת הדלק בחיפה, העמידו את הערבים וידיהם על ראשיהם ובאחד מהם חבטו בראשו במוט ברזל. "זה היה מעשה מפחיד: לא כל יום חמישים איש תוקפים חמישה אנשים ואומרים להם להרים ידיים. זה מזכיר לי ימים אפלים באירופה", אמר אתמול בני רזן.

דוברת מרחב חיפה, פקד אהובה תומר, אמרה, כי המשטרה ממשיכה בחקירה וכי צפויים מעצרים נוספים, בעיקר של הצעירים מסיירת כרמל שהשתתפו בתקיפה.

חד"ש: לכנס הכנסת

סיעת חד"ש בכנסת החלה לאסוף 20 חתימות של חברי כנסת, כדי להביא לכינוס מיוחד של הכנסת לדיון על הפוגרום, שבוצע באכסניית כפר סמיר נגד עובדים ערבים.

ההסתדרות מגנה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות גינתה אתמול בפתח ישיבתה השבועית את ההתפרעות הגזענית של צעירים בחיפה. הוועדה המרכזת קוראת למשטרת ישראל לאתר את הפורעים ולהעמידם את הדין.

תנועת מעג"ה: להביא לדין

תנועת מעג"ה (מהדרעל נגד הגזענות) רואה בחומרה רבה את תופעת נטילת החוק לידיים ומעשי פרעות בבני מיעוטים בחיפה.

תנועת מעג"ה תובעת מכוחות הביטחון והמשטרה להביא את האשמים לדין לאלתר.

רייגן לא יפגוש שמיר בנוב'

(המשך מעמ' 1)

לתמיכת מצרים, ירדן והפלסתינים. ביניהם היו חבר פרלמנט ירדני מהעיירה סלווה ליד שכם ויו"ר האגודה לשיווק חקלאי תחסין אל־פארס, חבר פרלמנט ירדני מרמאללה, ראש עירית דיר דבואן (ליד רמאללה) יוסף נאגם, עורך הדין עיצאם אל־ענאני ממזרח ירושלים, עותמן אל־חלאק תעשיין ואיש עסקים מירושלים, עורך העתון "אל־נהאר" (הנוטה לירדן) מוחמד אל־גזאלה, מנהל מכללת "ברודי" בטול־כרם ויו"ר ועדת הבחינות מטעם ירדן בגדה, ופאריס אל־אעראג' ראש עירית בית־ג'אלה.

שמיר, שהגדיר בפני האישים הערבים את הפגישה כבלתי־פורמלית, הסביר להם מדוע הוא מתנגד בתוקף לרעיון הוועידה הבינלאומית, וטען שישתתפו בה נציגי המעצמות שלהן אינטרסים שאינם תואמים את האינטרסים של הצדדים במזרח־התיכון.

תשובת הערבים היתה שבמוסכם בין שמעון פרס למלך חוסיין נקבע שלוועידה הבינלאומית לא תהיה שום זכות הכרעה ובעקבותיה יהיה מו"מ ישיר בין הצדדים. בנושא זה נשארו שני הצדדים בעמדותיהם ולא התפתח דיון נוסף.

דוברים מטעם ראש הממשלה מסרו אמש שהפגישה נערכה ביוזמת שמיר, היא ארכה כשעה והיוותה חלק מפגישותיו של ראש הממשלה עם אישים ערבים. עוד נמסר שהפגישה לא קשורה לביקורו הקרוב של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, ולא הוזכרה בה פרשת משה עמירב.

ראש הממשלה חזר והדגיש את התנגדותו הנחרצת לכל מו"מ עם אש"ף. האישים הערבים העלו בפניו בעיות מקומיות של יצוא תוצרת חקלאית, התלוננו על שוועדת התכנון ביהודה ושומרון המעניקה רשיונות בניה אינה פועלת כתקנה כבר קרוב לשנה. מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, שהשתתף בפגישה, נועד אחר־כך עם קבוצת האישים להמשך הדיון בבעיות אלה.

למרות שעל הכביש
כולם צודקים
יש עליה במספר התאונות
בכביש הייה ~~צודק~~ חכם!
הסנה מציעה שתנהג בחוכמה

היום מלאו 14 שנים לנפילתו של בננו

דוד (דובי) עופר ז"ל
י"ב תשרי תשל"ד 8/10/73

המשפחה וקיבוץ בארי

עירית ראשון לציון

אבלה על מותו של

מר זרבבל חביב

מבוני העיר וראש המועצה לשעבר.

סדרי ההלוויה: הארון יונח היום יום ב' י"ב תשרי תשמ"ח 5.10.87 בשעה 14.00
בבית זרבבל חביב (המדרשה לחקר חיבת ציון).
מסע ההלוויה יצא ברגל מהמדרשה רח' לבונטין 15 בשעה 15.00
לבית הכנסת הגדול ומשם ברכב לבית הקברות הישן.
לרשות הקהל יעמדו אוטובוסים ליד בית הכנסת הגדול.

מאיר ניצן ראש העיר
וחברי המועצה

בינו צדיק מדבר

שאלה: בעניין הפיטורין. עברת בקצב השילון.

תשובה: "אני לא פיטרתי אף אחד. כולם הגישו התפטרות. אף אחד לא אמר לי על כל פנים, שהוא מתפטר בגללי... לאף אחד לא אמרתי שילך. חוץ מאחד שאמרתי לו ללכת... באתי, ראיתי מה שיש ואני חושב שמה שהיה לא היה טוב... הניהול פה התבסס יותר על ניסיון, על שכלתנות בוחשית. על נערכים של סטטוס וחתק. וכל זה כבר כנראה לא עובד בעולם הבנקאות. ואני עברתי לשיטת ניהול אחרת, שבנויה יותר על הפוטנציאל של האנשים, על יכולת בפועל ועל תכליתיות בניהול. הרי אתה יכול לעשות הרבה ישיבות. לברבר המון עם לקוחות וללכת עוד ועוד לאסיפות. אבל אם כל זה לא מביא כסף אז מה יצא לך? זו התכליתיות שלי. אגב, חלק מהמינויים שלי היו מספרי שניים של הפורשים, כמעט כולם. למעשה".

מאת: גדי סוקניק

בחדשות של הנ. יום רביעי, 7.10.87

חייל יוניפי"ל מיחידת הנפאלים נהרג מירי צד"ל בדרום־לבנון

צור (א.פ.)- חייל יוניפי"ל מנפאל נהרג אתמול ברצועת הבטחון בדרום לבנון מאש חיילי צד"ל – מסר דובר כוח או"ם בדרום לבנון טימור גוקסל.

לדבריו, נהרג החייל מאש שנורתה לעבר אמבולנס שבו הוא פונה ממחסום של הכוח שחסם את דרכם של חיילי צד"ל. חיילי צד"ל, שנסעו בטנק ובנגמ"ש, פתחו באש לעבר המחסום, שהוצב בטרובין, במרחק כ־20 ק"מ מדרום־מזרח לצור, לאחר שנתבקשו לעצור.

גוקסל סיפר להלן, כי כאשר נוכחו חיילי צד"ל כי דרכם חסומה הם נסוגו למרחק כ־100 מטרים מן המחסום ואחר פתחו באש אוטומאטית ממקומם לעבר המחסום. "החייל הנפאלי נפגע ברגלו", סיפר גוקסל, "ופונה מן המקום באמבולנס. האמבולנס הלך על פני עמדת צד"ל על גבעה סמוכה נפתחה לעברו אש ממכונת ירייה שניקבה את דפנותיו. אחד הכדורים פילח את גרונו של החייל וגרם למותו המיידי".

קצין קישור של כוח או"ם אמר כי מפקד הכוח הנפאלי העביר מחאה מנוסחת בלשון חריפה לשלטונות ישראל ודרש חקירה מיידית שלהם בנסיבות התקרית.

מקורות ישראליים אמרו אתמול בירושלים, כי מבדיקה ראשונית של פיקוד צד"ל עולה, שהחייל הנפאלי נהרג מאש שנורתה בעקבות התפוצצות שני מטעני צד בסמוך. לדבריהם, נורתה האש לעבר מקומם המשוער של מפעילי המטען.

מותו של החייל מן הכוח הנפאלי העלה את מספר ההרוגים מקרב כוח ההפרדה של או"ם ל־150 מאז פרישתו בדרום לבנון ב־1978.

הרב יעקב נויזנר מאשים ב"וואשינגטון פוסט"

הממסד היהודי הציוני בארה"ב מונע ומדכא ויכוח פנימי חופשי

מאת אבנר ינקר, כתב "דבר" בארה"ב

הרב יעקב נויזנר, אינטלקטואל יהודי־אמריקאי רב־השפעה, יצא אתמול בהאשמות חמורות נגד הממסד היהודי־ציוני בארה"ב, שלטענתו משתמש בשיטות של השתקה והפחדה כדי לדכא ויכוח חופשי.

נויזנר פרסם בחודש מארס השנה מאמר ב"וואשינגטון פוסט" ובו קבע, כי ארה"ב היא "הארץ המובטחת" של היהודים וכי ישראל אינה יכולה לטעון למעמד של מרכז רוחני של היהדות העולמית.

המאמר עורר הדים רבים ביהדות האמריקאית, ונויזנר סיפר אתמול במאמר נוסף ב"וואשינגטון פוסט", כי בעקבותיו הוטל עליו למעשה חרם על־ידי הממסד הציוני בארה"ב. הוא סיפר, כי מאמר שלו, שעמד להתפרסם בעיתון "מידסטרים", היוצא לאור מטעם הסוכנות היהודית, נפסל בעקבות הוויכוח שעורר הנ"ל, והוחזר לו.

נויזנר מאשים את הממסד הציוני בהצנעת ויכוח ובהעמדת פנים של חזית אחידה מפני "מה יגידו בגת". הוא אומר, כי דרכו של הממסד הציוני מנוגדת למסורת האמריקאית של ויכוח חופשי וגלוי וכי "הגיע הזמן שהממסד הציוני בארה"ב יגלה את אמריקה".

השר צור לישראלים קובלים בלונדון:

אנו נלך למילואים ונשלם המס ואתם לא תשלמו מס הנסיעות?

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – כ־100 ישראלים היושבים בלונדון באו בסוף השבוע למפגש ראשון כסוגו עם שר הקליטה יעקב צור. השר סקר בקצרה את המצב בארץ ("ממילא אתם שומעים רשת ב' וקוראים עתונים"), סקר את הציפיות לעלייה בשנה זו, וסיפר, כי על פי נתוני משרד הפנים יש 300,000 ישראלים בחו"ל, 170,000 מהם בארה"ב.

לישראלים אמר: "לא באתי להטיף לכם מוסר. באתי להגיד לכם, כי אתם אינכם יכולים לוותר על מדינת ישראל, והיא אינה יכולה לוותר עליכם. מטרת משרד הקליטה לעזור לאלה שרוצים לחזור הביתה, והעזרה העיקרית היא במקומות עבודה".

הישראלים התלוננו על העדר אינפורמציה בשגרירות, והקונסול מרדכי קדני אמר, כי הטיפול באזרחים חוזרים הועבר עתה לתחום אחריות המחלקה הקונסולארית, והבטיח טיפול אישי בכל מי שמבקש עזרה ואינפורמציה.

שאלה על מס הנסיעות, המהווה מעין קנס למבקרים בארץ, זכתה למחיאות כפיים סוערות. השר השיב: "אנחנו נלך למילואים ונשלם מס נסיעות, ואתם לא תשלמו מס? זה לא יילך, אנו רוצים אתכם במידה שאתם רוצים אותנו".

על ההצעה לבטל את מס הנסיעות אמר השר: "אולי נבטל גם את תקציב הבטחון?"

תגובות ערות בהרצאת מנהיג ה"קונטרה" בהארווארד. שוטרים ומאזינים בולמים מפגין צעיר שזינק לעבר אחד ממנהיגי ה"קונטרה" אדולפו קאלרו (מימין, מרכיב משקפיים) בעת שזה נאם בפני סטודנטים באוניברסיטת הארווארד בקיימבריג', מסצ'וסטס ביום ו'. הצעיר, שזוהה כג'ושוע לאוב, בן 22, נבלם בטרם עלה בידו לפגוע בקאלרו ונעצר. (צילום: א.פ.)

היום – בחירת מובארק במצרים לתקופת כהונתו השנייה כנשיא

קאהיר (ע"צ). – נשיא מצרים חוסני מובארק ייבחר היום מחדש לתקופת כהונה של שש שנים, במשאל עם שבו תהיה זכות הצבעה ל־14 מיליון אזרחים.

מובארק נתמנה לנשיא ב־1981 בנסיבות דראמטיות, לאחר רצח אנואר סאדאת, שבצילו חי שנים רבות. הוא מייצג כיום בעיני המצרים את "הכוח השקט והמרגיע" מול הסכנות הרבות המאיימות על מצרים".

מובארק, המתקרב לגיל 60, פעל משך שנים בסבלנות ובתקיפות כדי לחלץ את מצרים מבדידותה בעולם הערבי תוך כדי הכרזה חד־משמעית שלא תתנכר להסכמי קמפ דיוויד ולחוזה השלום עם ישראל. הוא גם המשיך במדיניות ה"פתיחות הכלכלית" שבה פתח סאדאת ובו זמנית עשה מאמצים גדולים כדי להשיג רווחיה בפרעון חובות החוץ של מצרים, המגיעים ל־40 מיליארד דולאר. במסגרת זו התחיל לעשות, בזהירות מירבית, צעדי צנע שאותם דרשה קרן המטבע הבינלאומית, במגמה למנוע הישנות מהומות הלחם משנת 1977, או התקוממות סירוגי המשטרה אשתקד.

במדיניות הפנים הנהיג הנשיא מובארק משטר של "דמוקראטיה מבוקרת" והשאיר על כנו את מצב החירום שהוכרז לאחר רציחתו של הנשיא סאדאת. עם זאת הנהיג פלוראליזם פוליטי מסויים וחופש עתונות יחסי, שכמוהו אין מדינות ערביות רבות נהנות.

הפגנה בטיבט. מפגינים מתקהלים סביב תחנת משטרה בבירת החבל האוטונומי במהלך הפגנה שערכו בדרישה לעצמאות. במהלך ההפגנה נהרגו לפחות שישה בני אדם. (צילום: א.פ.)

שלטונות סין הטילו עוצר בטיבט בעקבות המהומות שהיו בלהאסה

להאסה (א.פ. וע"צ).- שלטונות סין העממית הטילו אתמול עוצר לילה בחבל האוטונומי טיבט וניסו למנוע תיירים זרים מלצאת את בירתו להאסה בעקבות המהומות שהיו במקום בסוף השבוע שעבר בדרישה לעצמאות, שבהן מצאו לפחות שישה בני אדם את מותם.

אזרחים זרים ששבו אתמול מלהאסה לפקין סיפרו, כי הבירה דומה לעיר נצורה. מסוקים צבאיים חגים כל העת בשמיה, ובלילה מסיירים חיילים בג'יפים ובמשאיות ברחובות הנטושים כשצופריהם מופעלים.

רבים מהמקדשים בטיבט הושמו תחת מצור של המשטרה. שוטרים חמושים בתת־מקלעים חוסמים גם את הגישה לארמון פוטאלה, ששימש בעבר כמעונו של המנהיג הרוחני הטיבטי הדלאי לאמה.

מתנגדי משטר טיבטים הדביקו כרזות ברחובות להאסה כתובות סינית וטיבטית, שבהן קראו להמשך המאבק לעצמאות. קבוצת נזירים בודהיסטים במנזר סרה שמחוץ לבירה אמרו כי בדעתם לערוך הפגנה נוספת כדוגמת זו שהתקיימה ביום ה' ביום ד' הקרוב, יום השנה ה־37 לפלישת הסינים לטיבט.

למרות הכיסוי התקשורתי הלא שיגרתי שלו זוכים ארועי הימים האחרונים בטיבט, מנסים השלטונות במקביל למנוע דליפת מידע על המתרחש אל מחוץ לגבולות החבל. בהוראת הסינים "ביצורה" הנהלת מלון מקומי שבבעלות מערבית את כל הטלקסים היוצאים, ונסיונות ליצור קשר טלפוני עם מנזרים בחבל עלו בתוהו. אחד התיירים הזרים ששב מלהאסה לפקין סיפר כי חיילים עצרו את האוטובוס שבו נסע לנמל התעופה אתמול בבוקר. "תחילה אמרו לנו שלא נוכל להמשיך בדרכנו לשדה התעופה", הוא סיפר, והוסיף כי כעבור כשעה דקות הם הורשו בכל זאת להמשיך בדרכם.

האזרחים הזרים השוהים בטיבט הוזהרו באמצעות שלטים שנתלו במלונות ובאכסניות שתות להמנע מכל מעורבות בתסיסה הנוכחית. תייר אמריקאי ששב אתמול מלהאסה לפקין סיפר כי השלטים כתובים משום מה בטיבטית. נאמר בהם כי בעיר פעילים "אלמנטים המקורבים לפעילות טרור" ושאין ליצור איתם כל מגע. "אנשים נהרגו מפני שאלמנטים שליליים אלה גנבו כלי נשק מהסינים והשתמשו בהם להרוג בני אדם", נאמר בשלטים להלן.

גילויים חדשים ב"סאנדיי טיימס" מעוררים סערה:

רב־המרגלים בלייק הוברח מכלאו למזרח־ברלין בידי חבריו הבריטים

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר") – בניגוד למה שחשבו עד היום כי בריחתו של המרגל הסובייטי ג'ורג' בלייק תוכננה ואורגנה על־ידי הק.ג.ב.", מגלה עתה עדות חדשה, כי בלייק, שריגל 12 שנה לטובת ברה"מ בהיותו קצין ב"מ.י.6" הוברח מכלא "וורמווד סקראבס", והובהל למוסקווה אחרי שבגד וגרם למותם של 40 מרגלים בריטים, בידי שני חברים בריטים של ה"סי.נ.ד." (התנועה לפירוק הנשק הגרעיני).

ה"סאנדיי טיימס" מספר כי הדבר היה ב־1966, המבריחים הם מיכאל ראנדל, בן 53, כיום מרצה ללימודי שלום באוניברסיטת ברדפורד, ופאט פוטל, בן 49, סוחר עתיקות בלונדון, שניהם מן החברים המייסדים את "סי.נ.ד." וצאצאתה, קבוצת 100 האקטיביסטים.

ארבע שנים אחרי שבלייק נידון למאסר של 42 שנים על שחשף בפני הרוסים את רשת הריגול הבריטי במזרח־ברלין, ואת מקום התעלה ששימשה את ה"סי.י.א." ואת ה"מ.י.6" להקשבה לשיחות בבית הארשה, הבריחו השניים, בעזרת חבר שלישי, שון בורקה, מכשיר קשר לבית הכלא. ביום בו קפץ בלייק מחומת הכלא, חיכו לו השניים בחוץ, רופא חבר ה"סי.נ.ד." חבש את פצעיו, והם הסיעו אותו למזרח־ברלין. בזמנה, עוררה הבריחה, המסתורית מן הכלא, השמור ביותר בבריטניה, סערה ציבורית בפרלמנט, והיתה סברה, כי בלייק הוברח בצוללת סובייטית.

פרטים על הבריחה סופרו בספרו של בורקה שיצא לאור ב־1970, אך בספר לא צויינו שמות. הספר בוקר אז כ"לא אמין" ודמיוני. עתה אזל הספר.

פוטל היה מזכירו של הפילוסוף הפאציפיסט ברטראנד ראסל. ב־1962 נעצרו ראסל, פוטל וראנדל בשל הפגנות בכל רחבי בריטניה.

אמש אמרו ראנדל ופוטל כי, מעולם לא נחקרו במשטרה בקשר לבריחה. "בעצם כל ילד היה יכול להגיע בעצמו למסקנה, על פי ספרו של בורקה", אמר פוטל. "אבל אם ישאלו אותי, לא אומר כלום".

חוסיין – למדינות צפון־אפריקה להבטיח את הצלחת פסגת עמאן

מאת דן אבידן
סופר "דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין עומד לצאת השבוע למדינות הערביות בצפון־אפריקה, כדי לדון עם מנהיגיהן בהכנות לכינוס ועידת הפסגה הערבית, שתיערך ברבת עמון ב־8 בנובמבר.

חוסיין כבר ביקר בסוריה ובמדינות המפרץ הפרסי במסגרת ההכנות לכינוס הפסגה. סוריה הודיעה, שהיא תשתתף בוועידת הפסגה, בתנאי שסדר־יומה יכלול לא רק את שאלת מלחמת איראן־עיראק, אלא גם נושאים אחרים המעסיקים את העולם הערבי. בינתיים נודע, כי גם לוב מתנה את השתתפותה בפסגה בקביעת סדר־יום רחב מעבר לנושא מלחמת איראן־עיראק. ממשלת ירדן חידשה באחרונה את יחסיה הדיפלומאטיים עם לוב, שנותקו לפני כשנתיים, כדי לסלול את הדרך להשתתפותה של לוב בפסגה.

במסעותיו במדינות ערב חותר עתה המלך חוסיין להשיג את הסכמת המנהיגים הערבים לכלול בסדר היום של דיוני הפסגה גם נושאים כגון הסכסוך הישראלי־ערבי, כדי להבטיח את השתתפותן של סוריה ולוב בפסגה.

העתון "אל־אתיחאד", היוצא לאור במפרץ הפרסי, דיווח באחרונה כי עד עתה קצר חוסיין הצלחה במסעותיו. וכי ועידת הפיסגה תתכנס במועד שנקבע מראש.

עתון סורי מקניע את ביקור שולץ

דמשק (ע"צ). – בטאון מפלגת השלטון בסוריה "אל־בעת", האשים אתמול את ארה"ב, כי היא מבקשת באמצעות סיורו הקרוב של שר החוץ שולץ במזה"ת לחבל בכל מאמץ לאיחוד הרצון הערבי.

העתון הדגיש, כי סיורו של ג'ורג' שולץ "ייערך ימים ספורים לפני ועידת הפיסגה הערבית הקרובה ברבת־עמון, והוסיף, כי ואשינגטון תמיד השתמשה בתעלולים כדי לסכל כל נסיון ערבי שנועד לגבש עמדה משותפת.

"לו היתה ארה"ב כנה במאמציה למען שלום, היא לא היתה מסכימה לקולוניזאציה ציונית בדרום לבנון, בגדה המערבית ברצועת עזה ובגולן" – הוסיף העתון.

שולץ אמור להיפגש בלונדון עם חוסיין מלך ירדן לפני שיבוא לישראל, למצרים ולסעודיה.

החייל חנוך דנמן נאבק ברוצחו שתקפו במכשיר קהה – המשטרה

הוא סבל מהתנכלויות ומכות ביחידתו – מספר חברו היחיד

מאת יוסי ליכביין, סופר "דבר"

החייל חנוך דנמן שגופתו נמצאה לפני שבוע בשדות הכותנה של קיבוץ פרוד הספיק לשרת בצה"ל כשנה. את הטירונות עבר ביחידת חיל הרגלים "גולני" ומאוחר יותר עבר קורס חבלה בחיל ההנדסה בבסיס ברמת־הגולן. בעת הרצחו הוא נשא על גופו את נשקו האישי מסוג "גליל", ולבש מדי צה"ל. פרטים אלה נודעו אתמול לסופר "דבר" במהלך תחקיר.

מחקירת המשטרה עולה כי דנמן נאבק ברוצחו שפגע בראשו במכשיר קהה ושדד את נשקו. ההערכה המתחזקת היא כי מדובר בארוע חבלני, מפקד המרחב סירב אתמול להשיב על כל שאלה הנוגעת לחקירה בהדגישו כי היא נמצאת בראשיתה.

דנמן התגייס לצה"ל כמה חודשים לפני שמלאו לו 26 שנה, והיה אמור לשרת שנתיים בלבד.

חברו היחיד באיזור מגוריו בעבר היה איש חב"ד, אליהו בן־הרוש. אתמול נאות בן־הרוש, נשוי ואב לילדה, לספר על היכרותו עם דנמן. "בצבא היה לו קשה. לא פעם הוא אמר לי שזה לא מה שהוא ציפה. למזלו הרע הוא היה עם קבוצת חיילים שהיתה מתחת לרמה האינטלקטואלית שלו ואלה חשבו שיוכלו לעבוד עליו. לפעמים הוא אפילו קיבל מהם מכות".

"היה ביחידה שלהם חייל בריון, שהשליט טרור בין חברי היחידה. סיפר בן־הרוש. "הבריון חילק בין החיילים תורנויות השמירה. חנוך הבין שמנסים לעבוד עליו והוא התנגד. לא פעם החיילים, עשו עליו 'שמיכה' בעיקר בלילה והרביצו בו מכות נאמנות".

דנמן, על־פי בן־הרוש, לא אהב להתלונן בפני מפקדיו, וכשפעם אחת עשה זאת באוזני המ"כ שלו פטרו המפקד בלא כלום. לבן־הרוש נהג דנמן לומר: "זה זמני, זה יעבור. אני מקווה להתמקם בבסיס קבע והכל יהיה אחרת".

אומר בן־הרוש: "חנוך אמנם נראה כטיפוס שאפשר לעבוד עליו אבל בתוך תוכו היה אחר לגמרי. מישהו אחר במקומו היה נשבר מזמן".

פגישתם הראשונה של בן־הרוש ודנמן היתה לפני כמה חודשים כאשר דנמן היה טירון מתחיל. הוא נכנס לבית חב"ד בעכו כדי לקנות תשמישי קדושה. וקנה טלית וגביע לקידוש. "ראיתי שיש לו מבטא זר וככה התחלנו לדבר". נזכר בן־הרוש, שהוא עצמו גר שגילה עניין רב ביהדות.

"השאלתי לו קסטות של הרצאות על כל מיני נושאים. הוא אהב מאוד לשמוע את דרשות הרבנים ובכל חופשה, תמיד באמצע השבוע, הגיע לכאן כדי להחליף קסטה. נדמה לי שעד היום נשארה אצלו קסטה", אמר. דנמן העדיף להישאר ברוב השבתות בבסיס, מכיוון שלא היה לו בית לבלות בו שבת. "הזמנתי אותו להתארח אצלי בשבת אבל הוא תמיד התבייש. נפגשנו רק באמצע השבוע", הוסיף בן־הרוש.

"חנוך היה ציוני אמיתי, אהב את המדינה והיהודים, והתכוון לעבוד, להתחתן ולהישאר בארץ", סיפר חברו. בפעם האחרונה הם התראו לפני כחודשיים. "הוא ביקש ממני שאמצא להוריו דירה זמנית כיוון שהם צריכים לבקר אותו", אמר.

בן־הרוש נחקר בימים האחרונים על ידי מצ"ח ועל ידי צוות החקירה המיוחד של מרחב הגליל בראשותו של סגן ניצב משה אסם.

היום ייטמן חנוך דנמן בחלקה הצבאית בבית־העלמין בנהריה.

חיל־הים יירט ספינה מבחריין שבאה לתיקון

מאת טלי זלינגר, ויוסף מיכלסקי, כתבי "דבר"

ספינות של חיל הים עצרו שלשום ספינה נושאת דגל באחריין והביאוה לנמל חיפה.

שלשום בבוקר הבחין סיור של חיל הים בספינה נושאת דגל באחריין ספינות חיל הים הגיעו אל האניה ותחקרו את צוותה.

ספינות חיל הים סייעו לספינה מבאחריין להגיע לחוף חיפה, ואמש אפשר חיל־הים לספינה להיכנס לתיקונים ב"מספנות ישראל".

נודע, שהספינה ששמה "רומנה", בת 1000 טונות מעמס, נמצאת בבעלות ספרדית. צוותה מעורב ספרדי־פולני. לספינה אירעה תקלה במערכת המנוע כאשר היא עגנה בנמל במצרים, ובעל הספינה פנה למספנות באיזור לברר אפשרות של תיקונים. "רומנה" נגררה לקפריסין, אך לא נתקבלה לתיקונים בשל עומס העבודה במספנה המקומית. בלי להודיע על כך להנהלת "מספנות ישראל", שעמה נוהל משא־ומתן על אפשרות של תיקונים במשך כשבועיים, הגיע הספינה למפרץ חיפה. הואיל והיא מניפה דגל של מדינה ערבית, יירטה אותה ספינת חיל־הים.

קרע בפלאנגות בין אנשי ג'ומייל וג'עג'ע

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

קרע הולך ומסתמן בשורות מפלגת הפלאנגות בין אישים הנאמנים לנשיא ג'ומייל לבין אישים אחרים. הנאמנים לראש המיליציה של המפלגה, סמיר ג'עג'ע.

בימים האחרונים פרשו כמה אישים מרכזיים מהפוליטביורו של הפלאנגות, בטענה שאנשיו של ג'עג'ע השתלטו על רוב המשרות הבכירות במנגנון המפלגתי, בעזרת יו"ר המפלגה ג'ורג' סעאדה, הנחשב לאיש אמונו של ג'עג'ע.

בין הפורשים מהפוליטביורו העסקן המפלגתי הותיק ג'וזף אבו ח'ליל, המזכיר הכללי של המפלגה שארל דהדה ואישים נוספים. אחדים מהפורשים מתארגנים עתה, כנראה, בחזית אופוזיציונית, ששמה לעצמה מטרה למנוע מאנשיו של סמיר ג'עג'ע להשלים את השתלטותם על המנגנון המפלגתי.

"אמל" להשלטת סדר בדרום־מערב ביירות

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים.

יחידות מיוחדות של המיליציה השיעית "אמל" מתכוונות לנסות "להשליט סדר" בתוך כמה ימים בפרבר הדרומי של מערב־ביירות, שבו מחזיקים לפי ידיעות שונות, בני הערובה הזרים בידי תנועת "חזבאללה".

מקורות המקורבים לתנועת "אמל" מסרו אמש, כי במסגרת התוכנית החדשה ייאסר על לוחמי המיליציות להביא נשק בשכונות השיעיות הדרומיות ולקיים פעילות במשרדים. כן מסרו המקורות, כי סוריה נתנה גיבוי מלא לתנועת "אמל" לבצע את התוכנית.

הסיכויים שהתוכנית תצליח אינם טובים. בגלל סירובה הצפוי של תנועת "חזבאללה" לשתף פעולה עם אנשי "אמל" באכיפת סדר בפרבר הדרומי.

המחזאי הצרפתי ז'אן אנואי, מגדולי המחזאים במאה ה־20, מת בשבת מהתקף לב בבית־חולים בלוזאן שבשוויץ בגיל 77. בין יותר מ־40 מחזותיו הנודעים ביותר היו: "בקט", "הנוסע ללא מטען", "נשף הגנבים", "הפראית", "הזמנה לארמון", "ואלס לוחמי הטוריאדור", "המערה", "אנטיגונה" ו"העפרוני". יצירתו "אנטיגונה", שכתב במלחמת העולם השניה ושהוצגה בשנת 1944 באולם שהיה נתון תחת הפגזה, נחשבה לקריאה למחתרת הצרפתית להתנגד לכיבוש הגרמני. מאוחר יותר הוא הואשם באנארכיזם ימני מסוים. הוא התאכזב עמוקות מן האירועים בצרפת אחרי השחרור ועבר להתגורר בשוויץ. (צילום: א.פ.)

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והאגף הרפואי עורכים
קו פתוח לבריאות הציבור
בנושא
מחלות חורף
הצטננות, שפעת, דלקות אף, אוזן וגרון אצל ילדים, מבוגרים וקשישים.
צוות מומחים ישיב טלפונית לפניות הציבור במבצע מיוחד, שיערך היום, יום שני, 5.10.87 בין השעות 16.00-19.00
פרופ' יאיר יודפת - בי"ס לרפואה ירושלים
פרופ' יגאל ברק - בי"ח קפלן
ד"ר שמואל גבעון - מרפאת אבו־יהודה
ד"ר לילה נמש - בי"ח בית־רבקה
ד"ר שמואל איסמן - בי"ח מאיר
טלפון: 03-433500
קופת חולים
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הלוח הנפוץ ביותר
דבר ראשון בבוקר

דרושה
אם בית
לבית קשישים
בית שירנה בהרצליה
★ מגורים במקום.
★ טיפול מינהלי בקשישי הבית כולל הדרכה, ליווי וסיוע.
לפנות: 03-624345 ציפי פינקוס

לחברת תכנון גדולה דרושים
לעבודה במערב אפריקה
לפרויקט חקלאי
בארץ דוברת צרפתית
א. מנהל פיננסי
נסיון של כ־10 שנים בניהול כספי של פרויקטים חקלאיים במימון בין־לאומי. השכלה גבוהה בכלכלה ו/או ראיית חשבון. ידע בהפעלת מערכות ממוחשבות וכושר הדרכה בהם.
ב. מומחה חקלאי
נסיון של כ־10 שנים בפרויקטים חקלאיים גדולים. השכלה גבוהה בכלכלה חקלאית, כושר ניהול בקרה ומעקב.
ג. מתכנן חקלאי
בעל נסיון של כ־10 שנים בגידולים טרופיים. השכלה גבוהה בחקלאות. ידע במחקר ופיתוח חקלאי – יתרון.
ד. מדריך חקלאי
בעל נסיון של כ־10 שנים בהדרכה חקלאית, והשכלה גבוהה בחקלאות.
בכל המשרות דרושה שליטה בצרפתית וכושר ניידות גבוה.
תקופת העבודה 2–3 שנים.
לשלוח קורות חיים בכתב בשפה הצרפתית לת.ד. 11170, ת"א, ליחידה החקלאית עד 16.10.87.

למפעל מתכת בנתניה
דרושים
1. מסגרים/רתכים.
2. בעלי רקע טכני
להרכבת מערכות אלקטרו־מכניות.
3. מחסנאי־קניין.
5 ימי עבודה בשבוע.
לפרטים לפנות טל: 03-5464276

מכזامن الأصل

هكذا من الاصل

חוסר העניין והשיעמום בבורסה נמשכים

פעילות כספית דלילה במניות

מאת שמואל רוזנבלום

הסיבות לחוסר העניין הבורסאי נמצאו גם אתמול לאחר פגרת יום הכיפורים שבמהלכה לא עודו השקעות הנפש לשיפור מגמת המסחר. בנ"ע רבים נרשמה אתמול תופעה משונה של שינויי שער בולטים כאשר היקף הביקושים או ההצעים עמד על סכומים של מאות שקלים חדשים בלבד. פעילות בעלת אופי זה העידה אתמול באורח בולט על חוסר העניין הגלום בשוק המניות הנוכחי. מה גם שבמספר מניות ספקולטיביות קלילות נרשמה פעילות מעבר לשיגרתית בתנודות חדות אף היו אלה בקיים ברובם בודדים ומקריים.

אתמול התפרסמו בכלי התקשורת הערכות של גורמי בורסה בקרב המערכת הבנקאית הצופים עליות שערים במניות בקרוב. הגורמים הבנקאיים לא פעלו בשוק ברוח ההודעות שפורסמו כשהם, הדבר אולי מעיד על מידת האמון של הממליצים בנוגע להמלצותיהם. אין ספק שלכאורה קיימים בשוק הנוכחי אינדיקטורים חיוביים לשיפור מגמת המסחר, יחד עם זאת חסר בשוק האינדיקטור השוב והוא: אי המצאות מנהיגות חיובית לבורסה מצד גורם בורסאי מוביל. המגמות של שוק המניות הדוכי מיבי פגרת חג הסוכות אינה נראית בשלב זה כמגמה בת קיימא. כעת מצפים פרשני בורסה רבים לכספים שיזורמו לשוק מפדיון הבנקאיות לירידת שערי הריבית השקלית. ספק אם סיבות אלו יביאו להתאוששות בטווח הזמן הקצר או הבינוני.

שינויי שער במסחר – מגמה מעורבת

מגמת מסחר מעורבת תוך שינויי שער קלים שררה במניות הבנקים. פיתוח משכנתאות 1%+, דלתא גליל 1.7%+, פולגת 1 0.9%+ לאחר ירידות חדות באחרונה, אורדן 1%+, ליגנת 2.6%+. יציבות בשינויי שער קלים נרשמה במשכן, פריון, תיפה כימיקלים, גבים, כלל אלקטרוניקה ונוספות תוך מחזורי עסקאות מצומצמים. יציבות נרשמה בבנקאות שבהסדר תוך נפחי הצעים או ביקושים קטנים. במניות הקלילות נרשמו בסבב הדברים תנודות חדות יחסית, יעקור 10%–, אינטרנשא 1 6.5%–, בקס 1 5.5%–, סמפו 1 8.2%+, סופר 6.9%–, ויכלגו 7.3%–. יציבות בסרימת נרשמה במניות אסותא, אבריק, עסק ונוספות. פעילות ערה למדי נקשרה במניות קטנות כשנהר, מתכת כדים, אורדע פרינס, י.ס.קל, אינקונס, מאיר עזרא בנטיה לעליית שערים לעיתים נאות. הצעים כבדים בלטו במניות קנטורים, גני הדר, פריקלאס ונוספות. המגמה הכללית היתה כאמור מעורבת, עודפי היצע או ביקוש קטנים במספר ני"ע הספיקו לעיתים לשינויי שער חדים ומוזרים. חלק מפרשני הבורסה נסה אתמול במהלך המסחר להעריך שהיום תחול התייצבות תוך שיפור קל במרבית המניות.

המסחר במשתנים – מסחר דליל ושיעמום 0.41%+

זירת המשתנים אתמול מסלה בגיוון את חוסר העניין הגלום בשוק המניות הנוכחי. אתמול התקיימו לראשונה 5 סיבובי מסחר בנפח פעילות כספית עצוב ושחפו כמעט לאפס. די אם נציין שבמניות כמו כלל, הבינלאומי, הפסה, וקפצאות פה לא נקשרו בכלל עסקאות מחזור במניות אלו היה אפס. גם בהמחזורים של ני"ע אחרים היה קשה להתגאות, שופרסל 8 אלפי ש"ח בלבד, פולגת ב' 7 אלפי ש"ח, ים המלח 16.4 אלפי ש"ח, גיו חודה 23.6 אלפי ש"ח. מחזורים בספים קטנים אף מעט סבירים יותר נרשמו במניות אי.די.בי. פיתוח 1.24%+ 50 אלפי ש"ח, כלל ישראל 10 0.5%+ 81 אלפי ש"ח, כלל תעשיות 1%+ 71 אלפי ש"ח, סבב ללא שינוי כ־127 אלפי ש"ח. קרנות הנאמנות המתנהגות במניות המשיכו גם אתמול בפעילות כספית נמוכה ביותר תוך נכונות רק לקליטת הצעים. פרופיל פעילות נמוך זה מצד הקרנות מעט מפתיע, בהתחשב בפירסומי הבנקים אודות ציפיות אופטימיות למדי כלפי שוק המניות. במסחר הרב־צדדי בשעות הצהריים נרשמה מגמת מסחר מעורבת בנטיה למעט יותר הצעים. עיקר ההצעים בלט דווקא במניות שזכו לעליית שער סבירה במסחר בבוקר. ראוי להבליט שעודפי הביקוש במניות כלל סהר ואחרים. בסיכום כללי נרשמה ירידה בהשוואה לעליית השער המסוגעת הסמלית מהבוקר.

שיטת המשתנים – תוך שנה נוספת

דירקטוריון הבורסה החליט בישיבתו האחרונה להאריך את שיטת המסחר במשתנים בעוד שנה נוספת. כידוע צברה שיטת המסחר החדשה מתנגדים מרובים שחלקם אף מדיר רגליו [illegible] בשיטת מסחר זו. אחד הנימוקים העיקריים [illegible] בכמות המשתנים על כלל 25 המניות הנסחרות בשיטה זו. אין ספק שקיומו של שער דולר במניה מסויימת, או פירסום כאחד ברוע במניה אחת, מעיבים באורח ברור על כלל מניות המשתנים אף שאין שום נקודת השוואה בין המניה הספציפית לאחרות.

סוחרים רבים טוענים לעיתים שקביעת שער במניות הראשונות (הבינלאומי, כלל סהר ודליק) הנסחרות במשתנים תקבע גם את שער יתר המניות לטוב או לרע. קרנות הנאמנות אינן נוטות לפעול בגדול במסגרת המשתנים אלה רק בימים מיוחדים לטוב או לרע. מעורבותן הקטנה של הקרנות במשתנים גורמת להבצאות העוקץ הפילול משיטת מסחר זו. משקיעים קטנים אינם פעילים במשתנים עקב גובה עסקת המינימום העומד כיום על 5000 דולר לערך. פער מחזור שבע סביב 18% לערך נוצר בין ממוצע מניות המשתנים לממוצע יתר המניות התופשיות, שבחלקן קיימת רמת מחירים אטרקטיבית. מניות שהיו הוצאו ממסגרת המשתנים (אגו, אלבים) זכו לפעילות ערה יותר במסחר הרגיל. לשבחה של הבורסה צריך לציין את המעקב השינויים שהנהיגה כלפי שיטת המסחר החדשה. יש לקוות שבעתיד הקרוב תבצע הבורסה שינויים נוספים שיפיחו חיים מחודשים בשיטת המשתנים.

ריבית שקלית – מגמת ירידה

התערבות האוצר ובנק ישראל בנושא הריבית במהלך השבוע שעבר גרמה במישרין לירידה בריבית השקלית לפקדונות גדולים (ג'מבו) עד לשיעור של 16% במקום 22% מקודם, פרשנים ואנשי בנקאות צופים שלקראת סוף אוקטובר תרד הריבית השקלית למפקידים באורח ניכר, עקב שיספגו מנזילות שיבוא מפדיון הבנקאיות שבהסדר. להערכת בנקאים, בהנחה שהמדד הקרוב ינוע סביב 1.5% לערך עשויה הריבית השקלית לקראת סוף אוקטובר להתייצב על 14%–15% לערך. משקיעים גדולים וזריזים ניצלו בשבוע שעבר את נתוני הריבית הגבוהה שנעה סביב 22% וסגרו פקדונות שקליים לתקופה של חודש בריבית מובטחת וקבועה. מצב זה יצייר חוסר נזילות מסויים בקרב מספר משקיעים גדולים שאינם מעוניינים לשבור את הפקדונות הנושאים כאמור ריבית גבוהה. בסכומים של 100,000 ש"ח ומעלה משלם כיום בנק דיסקונט פז"ק בשיעור 15.5%, וזהו שיעור הריבית השנתית הגבוהה ביותר בחישוב שנתי במערכת הבנקאית. לאותה תקופת זמן משלם בנק דיסקונט ריבית פק"מ בשיעור 1.40% וזהו שיעור ריבית הפק"מ הגבוה ביותר כרגע.

ציון משאבים – חבר בורסה חדש

דירקטוריון הבורסה אישר ביום חמישי האחרון את קבלת חברת ציון משאבים בע"מ כחברת בורסה. החברה מהווה שותפות בין משאבים ואחזים שבה שולטים האחים ג'ורדאש מארה"ב הידועים כאחים בנקש 37.5%, משפחת קני 12.5%, מנחם סלע 25%, ד"ר עמוס אהרוני 25%. חברת משאבים כאחזים השתלטה בעבר על מלון חוף האלמוג (לרום) דרך קניות בבורסה. בעלי המניות בציון בי"ע היום – ציון אחזקות בע"מ 53.3%, יוסף שלגי 26.67%, שמולוד יוסף 10%, ורד חנן 10%. קבוצת ציון משאבים מנהלת קרנות נאמנות ועד כה היא פעלה בבורסה באמצעות בנק קטן. החברה ידועה כחברה מצליחה ואמינה.

הודעות הבורסה

עוז השקעות – דירקטוריון הבורסה דחה את בקשת עוז השקעות שבבעלות משפחת רווה לאשר לה ביצוע מיזוג בינה לבין חברת מבדילון אף היא בשליטת משפחת רווה. המיזוג יאושר אם תוגש תוכנית אחרת.

יואל – החברה פרסמה תשקיף לגיוס 700,000 ע.נ. אופציות במכרז לציבור.

שגיא 4218 – בנק ישראל פרסם הודעה על הנפקה במכרז של סדרת שגיא בסדרת מרד ביום ג' 6.10.87.

סנודה – הרווח במחצית 1987 הסתכם ב־1.71 מליון ש"ח בהשוואה לסך של 1.66 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דולר שחור – 1.71

בשוקי הדולר השחור מורגשת רגיעה ומחירו של הדולר נע סביב 1.70 ועד 1.72 לערך. בעסקאות גדולות, של 10,000 דולר ומעלה יורד השער אף ל־1.69 לערך. בעסקאות קטנות של כמה מאות דולרים מחירים סומר השער על 1.72 לערך. [illegible]

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

כלולים בהסדר הצמדה

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מסחר

שרותים

מלונות ושרותי תיירות

מחשבים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

חקלאות

תעשייה

מזון ומבק

טקסטיל והלבשה

מתכת ומוצריה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות תעשיה

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה

שרותים

מלונאות ושרותי תיירות

מחשוב ושרותי מחשב

נדל"ן בינוי ופתוח

חקלאות

טקסטיל והלבשה

מתכת ומוצריה

מוצרי בניה

מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק

תעשיות שונות

השקעה בתעשיה

חברות השקעה

חיפושי נפט

מעותנים

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	הפדיון
אג	5874.17	5794.87
אבוקה	554.89	552.19
אגוז	261.50	256.50
אדיר	1740.68	1706.39
אדום	2869.46	2849.05
אופיר	1980.83	1966.59
אור	443.15	439.38
אורין	147.81	144.90
אורלי	285.03	282.98
אורן	839.00	822.59
אייל	4071.24	3993.73
אירים	5700.13	5574.91
איתן	766.12	760.53
אלון	625.62	612.75
אלבנה	674.80	670.20
אלימס	104.96	102.48
ארז	391.05	388.48
אש	191.29	187.09
אשל	188.08	184.43
אתגר	258.64	256.18
בדולח	2721.13	2702.40
ברוש	583.60	572.35
ברק	581.58	570.23
ברקת	312.85	310.66
בריק	1607.08	1595.88
גבע	1136.52	1119.70
גדין	446.02	444.21
ג"א	10372.95	10219.13
גיל	3499.73	3434.83
גלית	635.63	627.90
דובדבן	426.08	421.93
דוכיפת	528.24	524.62
דולב	251.86	246.71
דורון	1548.96	1511.54
דותן	270.51	265.21
דליה	604.39	594.26
דרור	381.44	374.59
דקל	479.00	469.86
הדס	443.90	439.70
הדר	550.36	541.01
הגבית	2764.35	2788.97
הוד	21431.38	21113.72
זך	19858.10	19565.10
זמיר	573.13	569.25
חוחית	164.10	162.98
חליפין	158.68	138.29
חלמיש	215.90	212.41
חן	146.84	146.55
חמש	1499.56	1485.73
טל	6328.81	6251.41
יובל	448.58	445.72
יהלום	2626.14	2658.16
יסודות	422.60	418.89
יערה	439.55	436.86
כוכב	386.18	383.61
כחל	137.40	136.47
כלנית	665.84	654.70
כספית	263.91	261.99
כרמל	155.36	152.20
כתר	1256.56	1232.10
להב	4984.28	4890.82
למשקיע	124.37	122.39
לפיד	466.15	456.97
לקט	1896.05	1859.75
לשם	359.09	356.65
מבטח	3874.51	3837.65
מגד	263.38	259.53
מגן	3816.21	3780.07
מגל	413.22	410.77
מור	2105.16	2074.71
מורן	958.38	949.25
מטח	27483.98	27034.80
מיטר	—	—
מעוף	4972.66	4877.59
מעיין	770.84	755.96
מקשה	364.65	362.09
מרגלית	1557.19	1546.02
מרווה	122.36	121.78
נדיב	—	—
נגבה	29735.37	29294.43
נטיף	357.34	354.88
נוע	558.39	527.47
נילי	7094.81	6989.74
נעמן	698.85	686.84
נעלה	139.90	138.92
סלע	356.17	355.67
סנונית	518.71	515.14
ספיר	418.24	415.86
סתיו	182.38	181.91
עדיף	406.95	404.52
עדית	891.39	885.37
עידן	495.40	488.30
עבר	1276.52	1265.86
עוגן	2762.25	2738.96
עפרוני	485.67	482.31
עפרון	156.78	134.24
פז	1786.35	1775.66
פאר	577.92	573.90
פסגות	519.40	515.84
פרי	124.84	123.55
צבר	1095.33	1086.49
צמיח	569.33	561.34
צפרת	1988.46	1887.65
קלע	2474.25	2468.03
קשת	101.62	100.98
רביד	20332.21	20164.03
רימון	131.22	130.98
רקפת	831.98	817.41
רשף	428.68	417.36
שביט	440.51	437.57
שחם	343.86	348.42
שדה	488.77	477.39
שמיר	397.37	394.45
שנהב	907.08	894.15
שקד	999.61	975.50
שקמה	186.24	182.57
תאנה	277.36	274.87
תדהר	622.23	619.13
תדמור	536.88	530.64
תבור	103.00	102.34
תמר	238.11	233.68
תשבי	—	—
תרשיש	1471.09	1460.42
תשרי	538.64	523.44

בינו צדיק מדבר

שאלה: אומרים שבבנקאות אתה טוב. אבל בפעילות בינלאומית אין לך מספיק ניסיון.

"תראה. אני מייחס לזה חשיבות גדולה. אני באמת לא הייתי איש העולם הגדול. מה אני יכול לעשות? אין לי ניסיון כמו ליפת, שהקים את כל השלוחות ודיבר שפות וכל זה. אבל, אגיד לך את האמת - אני תלמיד טוב. את זה הכול יודעים. ותאמין לי שאלמד כל מה שצריך. זו לא בעיה... אני לא נולדתי עם אנגלית בפה... אבל האנגלית שלי לא הכי גרועה. פה ושם אני עושה שגיאות. האנגלית שלי רחוקה מלהיות ייצוגית. לא היה לי זמן לשבת בחו"ל וללמוד שפה. מה לעשות? אבל אי־אפשר למכור אותי באנגלית. מה, מישהו יחתים אותי על עיסקה שאני לא מבין? אין לך מה לדאוג".

מאת: גדי סוקניק

בחדשות של חג. יום רביעי, 7.10.87

המועצה המקומית יהוד

המועצה המקומית יהוד מודיעה בזה על הרשמה בקובץ הקבלנים והספקים למכרזי זוטא שיפורסמו על ידי המועצה.

קבלנים וספקים למיניהם המעוניינים להשתתף במכרזי זוטא ולהכלל ברשימה הנ"ל מתבקשים להגיש בקשותיהם למזכירות המועצה לא יאוחר מיום 19.10.87.

קבלנים וספקים אשר רשומים ברשימה הישנה מתבקשים לחדש הרשמתם.

מרדכי ליניק
ראש המועצה המקומית יהוד

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב"דחוף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 239952 248518

אלמקס

תל־אביב
לב העיר – אחד העיר 69 – 613862
קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
כרפאת רוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חולים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
קופת חולים כללית – הצייתר 25 רמת־גן – 762537
חולון
מוזר – תביבה רייך 20 בת־ים – 583360
אלמקס במניעת עששת

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
ריצ'ן ברזילי
במות אחיו דב
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

שבועון צעיר

השבועון האידיאלי לגילאי 8־13
מומלץ ע"י משרד החינוך
להשיג בדוכני העתונים - 1.80 ש"ח בלבד!

ספרית מעריב

הופיע בעברית – בעריכת בנימין נתניהו

הטרור

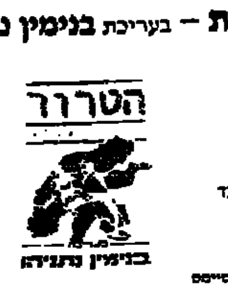

כיצד יוכל המערב לנצח
קובץ מאמרים בנושא הטרור
הספר שהפך לאירוע במאבק נגד הטרור
"מעולה, נחרץ בהבעת הבטחון שהמערב אכן מסוגל לגבור על הטרור."

בקשו בחנויות ובספרית מעריב:
תל־אביב, דרך פ"ת 72 א',
חיפה, בן־יהודה 29,
באר־שבע, קק"ל 90

ספרים מבית טוב – ספרית מעריב

חברת הלוואה וחסכון (לשעבר ישראליאן) בע"מ
ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום 12.10.87 בשעה 11.00 בתל־אביב, רחוב ... 62
על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים.
2. אישור המאזן ליום 31.12.85.
3. מינוי רואה חשבון.
בעלי המניות הזכאים להשתתף ולהצביע באסיפה הנ"ל, יפקידו תעודות מניותיהם במשרדי החברה לפחות 48 שעות לפני כינוס האסיפה הנזכרת.
ההנהלה

אם יש לך מניות בנקאיות חסומות, כדאי שתזכור כי נוספו להן יתרונות חשובים:

■ הגנת הצמדה
בתקופה שבין אוקטובר 1987 לאוקטובר 1988 תקבל הצמדה לדולר בצירוף תשואה של 9.4% או הצמדה למדד, לפי הסכום הגבוה.

■ נזילות
ב־1.11.87 תיתשמנה המניות למסחר בבורסה לני"ע בת"א. כך יהיה בידך למעשה נכס כספי אותו תוכל לממש בכל עת ע"י מכירה בבורסה.

אל תפדה את המניות הבנקאיות לפני שבדקת מה טוב בשבילך

גזור ושמור לעיון לפני ההחלטה
משרד האוצר

לאחר
על העיתון שלך את
לא מותרת
ומה איתנו?

עלות סגירת הלביא לא תעלה על אומדני משרד הבטחון

מאת מוריה אבימלך

מדיונים עם החברות ה־אמריקאיות על סגירת פרוייקט הלביא עולה כי עלות הסגירה לא תעלה על 400 מיליון דולר, כפי האומדנים המוקדמים במשרד הבטחון.

מסתבר כי מלבד חברת פראט אנד ויטני, שהגישה תביעה גדולה — במשרד הבטחון מעריכים כי אין לה בסיס — הדיונים עם החברות והאחרונות נעשים באווירה נוחה, ויתכן כי אפשר יהיה לסיים ב־5־10% אחוזים פחות מהאומדן הראשוני של הפיצויים.

בעקבות גידול בעלויות מכירה:

„אליאנס" הפסידה 3.25 מיליון שקל במחצית הראשונה של 1987

מאת מאיר תרמור

יצרן הצמיגים אליאנס מפסיד שנה שלישית ברציפות. מקונצרן כור הפסיד במחצית הראשונה של 1987 3.25 מיליון ש"ח לעומת הפסד של כ־2 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של 1986 והפסד של 6.2 מיליון ש"ח בשנה הקודמת כולה.

היקף המכירות של החברה לא השתנה כמעט, 67.9 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של '87 לעומת 65.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וכ־123 מיליון ש"ח בכל שנת 1986.

במחצית הראשונה של שנה זו מסתמן גידול של 3% במכירות לשוק המקומי, לעומת ירידה של כ־7% במכירות לייצוא בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. המכירות בטונות היו כ־15 אלף טונות במחצית שנה זו וכן גם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשתי התקופות נשמר היחס בין המכירות לשוק המקומי — כשליש, לעומת היצוא — כשני שלישים.

בתקופה הנסקרת קטנו הוצאות המימון לכ־2.5% לעומת התקופה המקבילה בה הם היו כ־7%, אך ההוצאות והעלויות הכלליות גדלו על היקף מכירות רומה. ההפסד למניה היה 0.62 ש"ח לעומת הפסד של 0.30 ש"ח אשתקד.

גביש: כור לא תיקח עבודות במחירי הפסד משיקולי תעסוקה

הקונצרן מתכנן למזג מערכות השיווק של מפעלי המזון והשמנים

מאת דני גוב

כור מבצע מדיניות חריפה של התייעלות. הנהלת הקונצרן מעמידה בימים אלה מפעל אחר מפעל לבדיקה קפדנית מתוך התפיסה שרק מי שיעיל ובר תחרות יוכל להתקיים. "הקונצרן מסתכן פחות ובודק כל תכנית השקעה בשבע עינים", אומר מנכ"ל כור, ישעיהו גביש בראיון לעיתון הפנימי של הקונצרן "בכור אחד".

הקונצרן הפסיק לקבל עבודות במחירי הפסד רק כדי לשמור על תעסוקה. "כל מוצר או הזמנה שאין בהם תרומה למערכת המפעלית, לא יתקבלו".

"זוהי שגיאה עסקית וגם חינוכית לזכות במכרזים במחירי הפסד, מפני שכאשר פועלים עובדים ומקבלים פרמיות הם משוכנעים שהמפעל מרוויח ולא מוכנים להבין שלמרות שיש עבודה העסק מפסיד ואז מגיעים למצבים כדוגמת וולקן הנדסה", אומר גביש.

במסגרת ההתייעלות מתכנן הקונצרן מיזוגים, מיזוג מערכות השיווק של מפעלי המזון והשמנים, למשל. הקושי הגדול נעוץ בצורך לנייד עובדים ממפעל למפעל וכן בהתמודדות עם הוועדים.

"כל השנים ראינו עצמנו כחברה מנהלת, המקימה מפעלים חדשים, משקיעה בקיימים ומטפלת במפעלים כושלים בערי פיתוח, כדי למנוע סגירה", אומר גביש, "באופן כזה צברנו במשך השנים מפעלים עם ציוד מיושן ומוצרים שלגמרו את הטוס".

"גישה זו צמצמה למינימום את האחריות ברמה האישית והמפעלית בכל הדרגים, הדגימה את הצורך בהתייעלות בתקופות נוחות והביאה לתופעות חמורות כמו משבר אליאנס ותסמונת סולתם באחרונה", אומר גביש.

"היום הגענו לנקודת ה'אל חוזר' ולכן כור בתודעת עובדיה חייבת לחזור למציאות הכלכליות והמציאותיים. כור איננה חברת ביטוח ולא מוסד לעזרה הדדית שיוכל להתקיים בעזרת כוח עליון", אומר מנכ"ל הקונצרן.

נדל"ן / דני גוב

סולל בונה רוצה לבנות בקנדה

מחפשים שותף פיננסי ל„אבן וסיד"

סולל בונה מקווה לנצל את הגאות בבנייה בקנדה ובעיקר בטורונטו, כדי להיכנס בה לפרויקטים של בנייה. עד כה לא עבדה חברת ריינולדס, החברה האמריקאית של סולל בונה, ארצות חוץ בקנדה.

סולל בונה נמצאת בתנופת בנייה באפריקה כשהיקף העבודות השנתי מגיע לכ־200 מיליון דולר לשנה.

חטיבת הקבלנות של סולל בונה בישראל הצליחה להגדיל את היקף קבלת עבודות בחודשים ינואר–אוגוסט ב־20% לעומת אשתקד וקיבלה הזמנות חדשות ב־8 החודשים בהיקף של 240 מיליון שקל. היקף הפעילות השנתי מגיע ל־300 מיליון דולר ובשנת 1988 צפוי גידול של 10–15 אחוז בהיקף הפעילות.

אם יימשך מצב התנופה זה תצליח סולל בונה לחזור בקרוב לחלק שלה בשוק הבנייה 18–20 אחוז לעומת 13% כיום ו־10% בשיא השפל שלה.

בינתיים ממשיכה סולל בונה לחפש שותף פיננסי ל„אבן וסיד". בין השאר נשקלת הוצאת החברה לבורסה, והשליטה תישאר בידי סולל־בונה.

מוריה אבימלך

בניין חטיבת המפעלים של סולל בונה באלנבי 126 יימכר

בניין חטיבת המפעלים של סולל בונה באלנבי 126 בתל־אביב הועבר גם הוא לבעלות בנק הפועלים במסגרת העברת הנכסים והקטנת החוב שביצעה סולל בונה. כזכור, גם בניין ההנהלה הראשית באלנבי 110 הועבר לבנק הפועלים במסגרת זו.

מנכ"ל סולל בונה אהוד שילן מבקש להעביר את משרדי הנהלת סולל בונה מחוץ לעיר כדי לחסוך בהוצאות.

מוריה אבימלך

כמחצית הקוטג'ים ברמת פולג נמכרו

חברת צמרת פולג הבונה שכונת קוטג'ים ברמת פולג ליד נתניה, הצליחה למכור עד כה 34 קוטג'ים מתוך 76 הקוטג'ים המתוכננים במקום. כל היחידות שנבנו עד כה נמכרו. כיום מאוכלסות כבר 20 יחידות בחודש. כבר [illegible] ליחידות היחידות שטרם הוחל בבנייתן.

מנהל האתר, מיכה אחויה, אומר לכתבנו, כי להערכתו ישלם הפרויקט כולו בתוך שנתיים. החברה בונה את רובע צמרת פולג בשכונת רמת פולג על שטח של כ־30 דונם. הבנייה בשכונה מתנהלת היום באינטנסיביות ובמקביל לבנית הקוטג'ים מבוצעות במקום עבודות תשתית. הפרויקט יכלול לקראת השלמתו שישה רחובות, מהם שנים "פולבריים", תאורת חוצות ושטחי גינון.

מנהל האתר אומר, כי מחירי היחידות, שכבר נמכרו, היו מ־150 אלף דולר ומעלה. באתר יחידות בשני גדלים: יחידה קטנה של 350 מ"ר הכוללת כחמישה עד שישה חדרים, מקלט, פאטיו, חדרי שירות, חצר משק, חניה מקורה וגינה. יחידה גדולה משתרעת על שטח של 420 מ"ר וכנויה בחלוקה פנימית זהה, אך עם שטח גן גדול יותר.

כ־45% מהרוכשים, שכבר קנו יחידות במקום, הם מאזור תל אביב והשאר מאזור נתניה והסביבה.

חברת צמרת פולג מתכננת עתה פרויקט נוסף צפונית לנתניה. מדובר בתכנית לפרויקט בנייה של מלונות וקוטג'ים בחוף מכמורת, שם מחזיקה החברה במגרשים בבעלותה.

המינהל מציע הקמת תאגיד חברות בנייה שיפתחו קרקעות

מינהל מקרקעי ישראל יהיה מוכן להעמיד קרקעות לקבלנים ולחברות בנייה תמורת השקעתן בפיתוח הקרקע. ראש המינהל, משה ליפקה, הבטיח לראשי המוסד המאוחד לבנייה, כי יהמוך בתכנית לפיה יקים המוסד תאגיד של חברות בנייה, שיעסקו בפיתוח קרקעות. דוגמת חברת "ערים" הממשלתית. באשר לעיסקת קומבינציה לפיהן יקבלו הקבלנים קרקעות ויקצו דירות למינהל, אמר ליפקה, כי הוא מתנגד לכך משום שבעבר כבר נכשל המינהל בעיסקות מסוג זה, אולם הוא מוכן לבחון את הנושא מחדש. למרות הכשלון שהיה למינהל בראשל"צ.

מנכ"ל חברת "ערים" הממשלתית, העוסקת בפיתוח קרקעות, מסר ביום העיון, כי כיום הם עוסקים בפיתוח אתרים להקמת כ־20 אלף יחידות דיור, באשר לגבי 8,700 מהדירות הללו כבר יש הסכמים עם קבלנים לבנייתן ולגבי היתר תהיה התקשרות בקרוב. החברה פעילה כיום ב־42 פרויקטים ו־40 פרויקטים נמצאים בשלבי תכנון שונים.

זכריה דרוקר יבנה את קניון רויכמן בחדרה

הקבלן זכריה דרוקר חתם תוזה קבלני לבניית שלד הקניון החדש בחדרה. היקף החוזה כ־6.5 מיליון שקל. את הקניון בחדרה בונים האחים רויכמן על שטח של כ־40 אלף מ"ר בהשקעה של כ־30 מיליון דולר.

שטחי הקניון הם להשכרה בלבד ועד כה כבר הושכרו למשביר 3,500 מ"ר לקראפ 1,200 מ"ר וכן הוקצה מקום ל־4 בתי קולנוע.

מלחמה בהון השחור בבנייה

משה הבא המשנה לממונה על התקציבים באוצר הבטיח באחרונה לראשי המוסד המאוחד לבנייה כי האוצר יפעל באורח נחרץ נגד קבלנים בלתי־רשומים, המעלימים הכנסות בהיקף ניכר. ראשי המוסד המאוחד אמרו כי קיימת בשוק תחרות לא הוגנת מצד הקבלנים הלא רשומים שאינם משלמים מס ואינם עומדים בפיקוח מקצועי ולכן יש באפשרותם להתחרות בחברות המסודרות.

התופעה בולטת בעיקר בפרויקטים של "בנה ביתך" כשבעל הקרקע רוכש לעצמו קבלני משנה לביצוע העבודה. הבא אמר כי הוא מודע לבעיה זו ולכן יפעל כי שלטונות המס יפעלו באורח נחרץ כדי לצמצם תופעה זו.

"מליסה" תקים קניון בקרית גת

חברת הבנייה "מליסה" ביצעה באחרונה סקר מבנו עולה, כי יש ביקוש לקניונים גם באזורים מרוחקים. החברה הגיעה למסקנה, כי קיימת כדאיות בבנית מרכזים מסחריים גדולים והיא החלה בתכנון קניונים באזורים מרוחקים, שהראשון שבהם יהיה בקרית גת. קניון זה יבטא אב־טיפוס של כל הקניונים שתבנה מליסה בעתיד.

ועד עובדי „מבטחים" תוקף החלטות קרן הגמלאות המרכזית

דורש שיישמר רוב ל„מבטחים" במוסדות הפנסיה המאוחדים

מאת חיים ביאור

לא ניתן לאחד את שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות תוך המשכת הפעילות האוטונומית של הקרנות הקיימות — טוען הוועד הארצי של עובדי „מבטחים" במכתב ששיגר למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

במכתבו של ועד העובדים לקיסר נשלח בעקבות החלטה שקיבלה האסיפה הכללית של קרן הגמלאות המרכזית (קג"מ) להתנות את הסכמתה להצטרף לאיחוד של קרנות הפנסיה בכך שהתחייבות בקרן המאוחדת ישמרו על אוטונומיה ומוסדות הקרן המאוחדת יודבנו שלא על פי גודלן של הקרנות המתאחדות.

יו"ר הוועד, אבנר חשאי, החתום על המכתב, מטעים כי ההצעה שההנהלה המרכזית של הקרן המאוחדת תורכב שלא על פי גודלן של הקרנות המתמזגות, כדי למנוע מצב שלנציגי קרן אחת יהיה רוב מכריע היא תקדים חמור „כי הנהלה שאינה מייצגת גם אינה מנהלת".

ועד עובדי „מבטחים" דורש שהאיחוד המתוכנן של קרנות הפנסיה ייעשה ללא שמירה על מבנה של הכיבות נפרדות ואף לא באורח זמני. עם זאת תובע הוועד שהמסגרת המינהלית והפרסונלית של הקרן המאוחדת תתבסס כולה על המבנה הקיים של „מבטחים", בנימוק שקרן זו היא הגדולה מבין שש הקרנות ומהווה שני שלישים במערכת הפנסיה ההסתדרותית. תנאי זה מבטיח יעדי עובדי „מבטחים" לביצוע האיחוד של הקרנות הוא לבעיה הפוך מתנאי שמציבים עובדי קג"ב לקראת האיחוד.

בקרן אחות, „נתיב", החליטה מועצת הקרן להעביר לידי האסיפה הכללית את ההחלטה הסופית בעניין האיחוד המוצע של קרנות הפנסיה.

כלל תגייס 27 מיליון ש"ח באגרות חוב צמודות מדד

מאת מאיר תרמור

כלל הנפקות לתעשיה, חברה־בת של כלל, הודיעה על כוונתה לגייס סכום של 27 מיליון ש"ח באמצעות הנפקה של אגרות חוב צמודות למדד.

סידרת אגרות החוב, שתעמודנה לפרעון בשנים 1998 עד 2006, תישאנה ריבית צמודה עד 8% לשנה ותונפקנה בדרך של מכרז על קרן אגרות החוב. שיעור הריבית הסופי, המחיר המינימלי וכן האפשרות לבצע את ההנפקה בכמה סדרות נפרדים, ייקבעו על ידי הנהלת כלל הנפקות לתעשיה, בשיתוף עם החתם. על פי תנאי השוק בבוקר סמוך לפירסום התשקיף.

חברת הפחם וגורם פיננסי יממנו למפעלים הסבה לפחם

מאת דני גוב

חברת הפחם הלאומית הציע למפעלי התעשיה השונים, בשיתוף עם גורם פיננסי, את המימון הדרוש לביצוע הסבת המפעלים לשימוש בפחם במקום מזוט. כך אמר באחרונה, רם רון, מנכ"ל חברת הפחם הלאומית בעת בטקס הסבת מפעל השמנים "שית בית" לשימוש בפחם.

משרד האנרגיה תבר בהקמת המתקן בהיקף של כ־100 אלף דולר. הסר שהל אומר בעניין זה כי פוטנציאל ההסבה לפחם בתעשיה הקשורה נאמד בחצי מיליון טונות פחם בשנה.

הסבת בית בית לשימוש בפחם כרוכה בהשקעה של כשלושת רבעי מיליון שקל. משרד האנרגיה מייע ב־15% מההשקעה והעבודה לפיסיקה של משרד התעשיה ב־5%. את היעיץ המקצועי נתנה חברת הפחם.

עזרא כרמר מנכ"ל המפעל אומר כי המפעל צורך עד כה כ־5,400 טונות מזוט־על לשנה בבקום זה יצרוך בעתה המפעל 8,000 טונות פחם, אולם יחסוך בהוצאה לאנרגיה בגלל הפרש המחירים בין שני הדלק כמול.

250 נציגים מישראל ומארה"ב במפגש אס"ח בושינגטון

במפגש אס"ח 87, שיתקיים בוושינגטון ב־18־20 לאוקטובר, תציין לשכת המסחר ישראל־אמריקה שנתיים לקיום אזור הסחר החפשי.

יו"ר הועדה המארגנת דוד ארצון מסר על השתתפותם של כ־100 נציגים ישראלים במפגש בושינגטון. 60 יגיעו במיוחד מישראל, והשאר הם נציגים של חברות ישראליות הפועלות בארה"ב, ועוד כ־150 נציגים של לשכות המסחר ברחבי ארה"ב.

בין הנרצים בכנס יהיו שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, המשנה לסחר חוץ קלייטון יוטר, שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג, אנשי קונגרס אמריקנים ובינהם — בוב פקווד ותום דאוני. סר העבודה האמריקאי ביל ברוק, נשיא לשכת המסחר ותעשיה ישראל־אמריקה ומנכ"ל חברת IBM יהושע מאור, פליקס זנדמן — נשיא חברת וישיי, אורי כנעה — מנכ"ל קרגל, אלי הורביץ מנכ"ל טבע, משה קרת, מנכ"ל התעשיה האווירית, בני גאון — נשיא קו אופ ואחרים.

אגרקסקו תפתח קו יצוא ליפן היצוא השנה 270 מיליון דולר

מאת דויד מושיוב

אגרקסקו תפתח קו הובלה ליפאן שיוביל מדי שבוע 20 טונות פרחים לארץ זו. יצוא אגרקסקו ליפאן כולל גם כבר אוז ואשתקד הוא הסתכם בסך 3.5 מיליון דולר. יפאן מהווה שוק פוטנציאלי השוב לייצוא חקלאי ומשרד החקלאות יקים כסה לטיפול בנושא זה. פרטים אלה נמסרו אתמול במסיבת עתונאים יו"ר מועצת המנהלים ראובן איילנד ומנכ"ל החברה אמוץ עמיעד.

היקף הייצוא של חברת אגרקסקו השנה יגיע ל־270 מיליון דולר לעומת 220 מיליון דולר לפני שנה. בבנויות הסתכם הייצוא ב־250,000 טונות לעומת 210,000 טונות שנה קודם לכן לפי תחזית החברה יגדל יצוא הדירות רקוו את הצבעים ב־יצא אבוקדו השנה.

מתוך רבע מיליון טונות יצוא חקלאי יוצאו 50,000 טונות באבעבעות במשר יצוא קא.ל. אל על והשאר באניית קירור.

פאן יוניברס מנסה למכור מערכת הגנה עם "אוזן" אלקטרונית

מאת דני גוב

מערכת הגנה בעלת "אוזן" אלקטרונית [illegible] המערכת שפותחה על ידי חברת "פאן יוניברס" [illegible] "אודיוגארד 1000" [illegible]

[illegible] 100% האתקות בעלים [illegible]

11,600 דרכונים ליום הוצאו הקיץ

שיא כל השיאים בהנפקת דרכונים נשבר בקיץ החולף. בעונת הקיץ האחרונה הוארכו 350,000 דרכונים והונפקו 200,000 דרכונים חדשים באמצעות לשכות משרד הפנים ברחבי הארץ.

לשכות משרד הפנים הממוחשבת בכל בו מלום קריית הקיץ כ־500 אזרחים ליום והנפיקה למעלה מ־11,600 דרכונים.

דני גוב

חישובי המכללה הפיננסית

השקל יוסף כלפי כל המטבעות בספטמבר

בחודש ספטמבר 87 יוסף השקל ריאלית ב־0.6% כלפי $ ארה"ב וב־1.1% כלפי סל המטבעות. היסוף הריאלי הגבוה ביותר מבין המטבעות העיקרים הל כלפי הין היפני ב־3.1%.

השקל יוסף כלפי המטבעות הזרים גם בתקופה של שלושה, ששה ו־12 חודשים. הלירה שטרלינג פוחתה ריאלית בשנה האחרונה בכ־2%.

פרויקט תיירותי גדול יוקם באתר קומראן

פרויקט תיירותי גדול מתוכנן לקום באזור אתר הקומראן שליד ים המלח. יזמי הפרויקט הם חברי קיבוץ קליה הסמוך לים המלח. לקיבוץ יש כוונה להקים בבנה לשחזור המגילות ואולם כניסת המגילות, שאתרים מבוצעת נמצאים בנוף ראש רוקפלר. כן יש כוונה להקים מרכז בטריים באזור ים הבלה ואולם והדון אוד־קולי.

כל העבודות הללו מתוכננות להתבצע בתוך שלוש שנים.

„הפועלים" מפעיל טלפון פתוח לבעלי מניות הסדר

בנק הפועלים מפעיל קו טלפון פתוח, שבעזרתו יוכלו מחזיקי ההסדר לקבל מידע על ההסבות שהבנק מציע וייעוץ מבכירי יועצי ההשקעות בבנק.

הקו הפתוח יופעל השבוע בימים ב' ו ג' (5 – 6) בשעות אחה"צ. מספר הטלפון הוא 25 .03־673383 מרכזי הייעוץ המיוחדים למחזיקי מניות ההסדר שהופעלו על ידי הבנק במהלך חודש ספטמבר, ימשיכו את פעילותם גם בחודש אוקטובר בימי שני ורביעי בשעות אחה"צ.

מצפים למחזיקי המניות

דיסקונט מציע 2 מודדים והלוואה

בנק דיסקונט מציע לבעלי המניות הבנקאיות שיגיעו לפידיון בסוף חודש אוקטובר ולמי שיחליטו לפדות מניות בנקאיות שבהסדר, המעדיפים השקעה מדדית, להקדים ולפתוח הסכון בתכנית ה„רב תשואה" כבר ב־14 לאוקטובר ולשלם בפועל רק בסוף חודש אוקטובר. בכך מקבל החוסך למעשה הלוואה חינם, ללא ריבית עד ל־30 באוקטובר.

החוסכים שינצלו את ההלוואה ויקדימו להצטרף עד ל־14 באוקטובר, יקבלו כבסיס את מדד חודש אוגוסט. בכך ידוויחו שני מדדים — של ספטמבר וגם של אוקטובר האמור להיות גבוה יחסית.

התכנית החסכון היא לתקופה של 26 חודש, צמודה בהלוואה למדד ונושאת ריבית שנתית של 4 אחוזים.

מפעל קוסמטיקה יוקם באר שבע

מאת אמיר רוזנבליט

שני יזמים תושבי באר שבע, מקימים בימים אלה מפעל לייצור מוצרים קוסמטיים, שיושלם בתחילת שנת 1988.

היזמים, מרים קולובסקי וסמי בירון, מקימים את המפעל בבירת הנגב ומוצריו יוסתתו על ידע צרפתי של חברת YMER ERUAL. שמו של המפעל החדש: "מ.ב. עלינה סחר בע"מ".

ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן ציין כי העיריה תעודד הקמת מפעלים מצד יזמים נוספים. הוא הודיע כי העיריה תעניק למפעל פטור מתשלום ארנונה לשנתיים הראשונות.

„ינשופה של מינרווה" (אלת החכמה)" יפרסם מעתה את קרנות הנאמנות של אילנות דיסקונט. אם נראה הינשוף של אילנות „אנושי" הרי זה משום טיפול האנשה שקיבל מידי צוות אמני משרד הפרסום כהן־טמיר האחראי למסע הפרסום תחת הכותרת „השקע בהגיון".

דן אנד ברדסטריט:

2515 חברות בקשיים צפוי גידול של 11%

מספר החברות והעסקים בקשיים הגיע, על פי דיווחי דן אנד ברדסטריט בישראל, ל־2515 בסוף חודש ספטמבר. ב־3 הרבעונים הראשונים של 1987 גדל מספר החברות בקשיים ב־7.4% בלבד. תחזית הגידול לכל שנת '87 הינה של 11% לעומת 40.2% בשנת 1986.

עיקר הבעיות עדיין מתמקדות בענף הבניה, בשיווק מזון ובחברות המציעות שירותים עסקיים. חלק של החברות התעשייתיות ברשימה אינו גדול מהחלק היחסי בשוק.

סך המחזור של החברות והעסקים בקשיים מוערך בכ־3.5 מיליארד דולר.

מרבית החברות (70%) כלולות ברשימה של קשיי נזילות מתבססים, פיגורים בתשלומים והחזרות שיקים.

פולגת – עליה במכירות ירידה ברווח

מאת סופרת „דבר"

פולגת הגדילה את מכירותיה במחצית הראשונה של 1987 הסתכמו ל־136 מיליון ש"ח בהשוואה ל־121 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12%.

היצוא גדל אף הוא והסתכם ב־51.9 מיליון דולר בהשוואה ל־49.5 מיליון דולר במחצית הראשונה של 1986.

הרווח הנקי ירד ל 1.5 מיליון ש"ח בהשואה ל־3.7 מיליון ש"ח אשתקד.

הרווח לפני מס ירד ל־1.9 מיליון ש"ח לעומת 4.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. החברה סבורה כי השוואת הרווח הנקי ב־1987 לרווח הנקי בשנת 1986 איננה נותנת תמונה נכונה לשינוי הרווחיות בגלל העובדה שבשנת 1986 חלה ירידה גדולה בעתודה למסים (2.6 מיליון ש"ח), ובשנת 1987 יש תשלום מסים על הכנסה.

שוק אפור / דן שלם

ביקוש ואשראי / לקראת החגים

הפניות הרבות של הציבור לקראת החגים הביאו לגידול רב בהיקף האשראי שסיפקו הבנקים ולגידול הפעילות אצל גורמי המימון העוסקים בנכיון שיקים. מתברר כי הגידול בצריכה הביא גם להעלאת הריבית המבוקשת בשוק האפור, כיון שבשל העובדה שיותר ויותר שיקים הוחזרו ללא כיסוי קבעו המממנים שהסיכון רב ובשל כך דרשו ריבית שתכלול גם פרמית סיכון. הסיכון מוערך כיום כגדול בביוחד בענף הכסכים, ריהוט ואצל סוחרים שמוכרים לציבור בתשלומים ארוכי טווח עד שנה. כאשר כל יחידת תשלום הינה 200 ש"ח ומעלה. לגבי שיקים קטנים הסיכון מתברר כמובן יותר בשל הדרישה לאשראי מצד סוחרים שונים, וכמובן לא מצד גופים מוסדיים כמו קיבוצים, או גופי מסחר גדולים. השבוע בערך לא נערכו עיסקאות ניכיון שיקים בפחות מ־5% ריבית חודשית. נודע כי עיסקאות מיסתאיות הוצעו ב־4.2% וכדובר לגבי סוחרים בעלי מוניטין או עמילי מכס. גם עמילי המכס והמשלחים שנתקלו משגשוג בשוק מוצרי הצריכה נאלצו לממן את מרווח הפיננסי שלהם כיון שבעקבות המיבחן הריבית ואולי הם אין ביכולתם להעביר יותר על הלקוחות, היבואנים או יצואנים, ובשל כך רווחי המימון שבה תרמו לרווחיותם בעבר — צומצמו.

הבנקים מצידם מעדיפים להעדים קשרים על השוק האפור, זה כבר נוח של אשראי לטווחים קצרים, בחלל אשראי דולרי לטווח ארוך ואת בגלל בטחונות סבירים וריבית גבוהה יחסית, ובנגה, הם פועלים לצמצום הפעילות בשוק האפור על ידי הקטנת היקף הריבית בממבע הזה שהם מוכנים לתת ללקוחות. ברור שהבנקים מעדיפים לתת אשראי שבו הריבית שלהם גבוה מאשר ערבות בנקאית לצורכי מימון. הרווחות בהלוואה גבוהה משמעותית, ולפיכך קיום שבתחום הדולרי ישנו בספי רב אך אין מתבצעת פעילות בשל העודד ערבות.

כפי שצויין, בנכיון שיקים מציעים הבנקים אשראי נוח במחיר סביר, בעיקר בבנק המזרחי, וגם אם צריך לתת בידי הבנק בירווח גבוה יחסית, הרי השוק האפור פועל כיום בצל הבנקים, תוך שבע צופים כי האשראי לציבור יעלה על 10 מיליארד ש"ח ובשל כך יאלצו גם הבנקים להתהדרות על מקורות מימון ואם לא יהיה גידול בתאים בפקדונות השקליים, הרי התחרות כנראה תתמקד בנכיון שיקים, דבר שיפגע כמובן בשוק האפור.

הוגים פיננסיים חוששים כי הריבית תעלה שוב ועיסקאות ניכיון שיקים ייקרבו במחירים של 5%—5.5% כאשר כיום רק עיסקאות בהודות מבוצעות ב־4% או פחות, הלך בלקוח, סוג השיקים שבדיון ופילוג הענפים הקשורים בו.

לא מן המבנע שהקרוב נגיע למצב שבו הריבית בשוק האפור תעלה משמעותית על הריבית החריגה בבנק ואז יווצר גל חדש של גופלי מימון שיקלטו לקסיים בשל ריבית גבוהה מדי. בדיעבד מתברר שלקוחות שניצלו את קוי האשראי בבנקה גם בשלא היה צריך מיד ביום נהגו בתבונה לאור עליית הריבית הזו.

לגבי מימון צמוד, מתברר כי הקיבוצים אינם נוטלים הלוואות בכל מחיר. גופים אחרים מעדיפים כנראה לפנות לבנקים כאשר הריבית שמשלמים הבנקים על פקדון ל־5 שנים יורדת בקצבת ב־7.5%–7.7% אחוז. הלוואות לטווח של שנה קניתנות במעט רק בשוק האפור, נקסות ברמה של 8%–8.75%, ואת בהסתדרות בממשלתיים בעלים כמו ערבות בנקאית, או בריבית של כ־10% כאשר מדובר בבטחונות אחרים. בין יותר במכרי שיקים קיבוצים. לגבי הסיבוב הצמוד מעריכים כי הביקוש לא יגבר כל עוד הריבית השיקלית המבוצעת תעלה על 12% ריאלית. ירידה ברווחה הפיננסי של הבנקים תקבע כבוסו את הכדאיות בשיפוש בבקורות צמודים אם כי עדיין אין בשקר שיקולי לכוחות ביזנסים ובעלית, כאשר בבעלי התעשיה מעדיפים בהלוואות ליותר מ־10 שנים.

שערי מטבע חוץ ביום 04.10.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.56	1.63	1.55	1.64	1.56	1.63	1.5970	1.6170	1.5970	1.6170	1.5970	1.6171	1.6079
1 מרק גרמני		0.85	0.88	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8665	0.8774	0.8665	0.8776	0.8653	0.8762	0.8717
1 ליש"ט		2.55	2.64	2.54	2.66	2.55	2.67	2.5587	2.6212	2.5596	2.6219	2.5959	2.6266	2.6253
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2603	0.2635	0.2604	0.2637	0.2609	0.2632	0.2619
100 ין יפאני		1.06	1.11	1.07	1.12	1.07	1.12	1.0682	1.1019	1.0890	1.1026	1.0986	1.1023	1.0950
1 גולדן הולנדי		0.75	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7700	0.7797	0.7696	0.7792	0.7959	0.7785	0.7749
1 פרנק שוויצרי		1.02	1.06	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0394	1.0524	1.0411	1.0541	1.0404	1.0535	1.0477
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2474	0.2505	0.2475	0.2506	0.2473	0.2504	0.2490
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2368	0.2398	0.2371	0.2401	0.2369	0.2399	0.2366
1 כתר דני		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2252	0.2280	0.2256	0.2284	0.2254	0.2252	0.2267
1 מארק פיני		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3603	0.3648	0.3605	0.3650	0.3602	0.3647	0.3630
1 דולר קנדי		1.19	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2205	1.2358	1.2221	1.2373	1.2200	1.2153	1.2295
1 דולר אוסטרלי		1.07	1.15	1.10	1.19	1.10	1.19	1.1347	1.1489	1.1354	1.1496	1.1355	1.1500	1.1433
1 ראנד דרא"פ		0.52	0.67	0.46	0.78	0.49	0.58	0.7674	0.7770	0.7660	0.7756	0.7665	0.7762	0.7712
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.42	0.40	0.43	0.40	0.43	0.4153	0.4205	0.4173	0.4225	0.4174	0.4227	0.4201
10 שילינגים אוסטריים		1.21	1.26	1.21	1.27	1.20	1.27	1.2297	1.2451	1.2294	1.2446	1.2299	1.2453	1.2379
1000 לירטות איטלקיות		1.17	1.22	1.15	1.25	1.18	1.26	1.2008	1.2155	1.2021	1.2171	1.2014	1.2165	1.2054
1 אקו (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.7990	1.8216	1.7969	1.8213	—	—	1.8115
1 דינר ירדני		4.43	4.70	4.52	4.81	4.46	4.76	—	—	—	—	—	—	4.5956
10 לירות לבנוניות		—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0536
1 לירה מצרית		0.66	0.71	0.67	0.71	0.63	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7246

مكنز من الأصل

هكذا من الاهل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

החינוך הממ"ד מתמוטט: תוך עשור עלול להיעלם; תלמידים בורחים

מאת יעל פישביין, כתבת „דבר" לענייני חינוך

במערכת החינוך העל יסודי הדתי מתמוטטת: תוך עשור עלול החינוך הדתי העל יסודי אינטגרטיבי להיעלם ומערכת חינוך זו תתחלק לבתי ספר לטעוני טיפוח מחד גיסא ולישיבות ואולפנות סלקטיביות מאידך גיסא. באחרונה נסגרו בתי ספר כאלה בכפר סבא, בהרצליה, באילת ובירוחם. בבתי הספר שנותרו הולך ופוחת מספר התלמידים, בפתח תקווה ובתל אביב „בורחים" מבתי הספר תלמידי שתי כתות בכל מחזור לטובת הישיבות והאולפנות.

התלמידים הטובים בבתים מבוססים ברובם ממוצא אשכנזי נשלחים מגיל 12 לישיבות ולאולפנות, ואילו בתי ספר מקיפים דתיים בעיירות פיתוח ובתי ספר אינטגרטיביים עירוניים נותרים עם התלמידים החלשים ביותר רובם משכבות עניות וממוצא מזרחי. כ־15 אחוז מתלמידי בתי הספר האינטגרטיביים הדתיים עוזבים אותם מדי שנה לטובת הישיבות והאולפנות. הרוב המוחלט של תלמידי בתי הספר הללו, כ־80 אחוז, הם מטעוני טיפוח. נתונים אלה מסרה אתמול במסיבת עיתונאים בתל אביב יו"ר ארגון המורים העל יסודיים שושנה ב"ר.

יו"ר ארגון המנהלים, בנימין ולה, הזהיר כי הידלדלות בתי הספר האינטגרטיביים העל יסודיים בחינוך הדתי פוגעת קשות בציבור הדתי שכן הישיבות והאולפנות הן קיצוניות בבחינה דתית ולימודי החול בהן לתלמידים מצומצמים, אולם גם ההורים היותר מתונים נאלצים לשלוח אליהן את ילדיהם שכן בתי הספר האינטגרטיביים הדתיים מדולדלים בתלמידים טובים ובתוכניות לימוד מעשירות. בישיבות ובאולפנות פוחת משקלם של לימודי החול כמו ספרות, הסטוריה וגיאוגרפיה, על חשבון הגדלת משקלם של לימודי הקודש ואילו בבתי הספר הדתיים האינטגרטיביים נאלצים ללמד רק מקצועות הכלליים בבחינות הבגרות.

ראשי ארגון המורים טענו כי התמוטטותה של מערכת החינוך העל יסודית האינטגרטיבית בחינוך הדתי נובעת מרצון ההורים המבוססים לברוח מאינטגרציה עם בני השכבות החלשות. גם מורים דתיים, המלמדים בבתי ספר על יסודיים אינטגרטיביים, שולחים את ילדיהם לישיבות ולאולפנות בגלל התמוטטות החינוך הדתי. ראשי הארגון קראו לשר החינוך לבלום את התהליך בהקצבת תמיכה לבתי הספר האינטגרטיביים בחינוך הדתי והגדלת התקציבים.

מספר חברי ההסתדרות 1.6 מיליון; ארטור ישראלוביץ' יו"ר לשכת המס

התייעלות של 125 אחוז בהוצאות

הוועדה המרכזת קיבלה אתמול את המלצת מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ובחרה את גזבר ההסתדרות ארטור ישראלוביץ' כיו"ר לשכת המס המרכזית במקום ח"כ אליהו שפייזר. כן מונתה ללשכה מועצת מנהלים חדשה.

קיסר אמר שכיוון שהלשכה היא הזרוע הכספית של ההסתדרות, מן הראוי שגזבר ההסתדרות הוא שיהיה יו"ר לשכת המס שלידו תכהן מועצת מנהלים, בת 13 חברים, מורכבת מאישי ציבור. יוסף ריקה ימשיך לכהן כמנהל הלשכה ובהנהלה יהיו אנשי לשכת המס באישור מועצת המנהלים.

ריקה מסר שמספר חברי ההסתדרות בינואר 1987 הגיע לכ־1.6 מיליון. כן ציין כי הוצאות לשכת המס מסך כל ההכנסות, שעמדו ב־1974/5 על 9.71 אחוזים, הגיעו ב־1986 ל־4.30 אחוז כלומר שעור התייעלות של 125 אחוז בכל הקשור להוצאות.

ריקה ציין כי 36 אחוז מחברי ההסתדרות משלמים 15 אחוז מסך כל ההכנסה של לשכת המס, בעוד ש־64 אחוז בעלי הכנסות גבוהות יותר משלמים את רוב הסכום הנותר.

גדעון בן־ישראל אמר כי 84 אחוז מהמצטרפים להסתדרות הם צעירים בגילאי 18־24 וכי שיעור זה של מצטרפים צעירים מחייב גם מתן תשומת לב מיוחדת לחברים החדשים. כן ציין כי כתוצאה משינויים במפה הארגונית חל גידול של 90,000 חברים במועצות הפועלים.

שאול בן־שמחון עמד על הצורך להגביר את ההזדהות של ציבור העובדים עם ההסתדרות, דבר שיגביר גם את ממדי ההצטרפות אליה.

ארטור ישראלוביץ'

הלוויית זרובבל חביב – היום

מאת דני צדקוני כתב „דבר" בדרום

בראשון לציון יובא היום ב־3 למנוחות זרובבל חביב שמת בגיל 93 ביום הכיפורים.

חביב, ששיכל את בנו במלחמת השחרור, היה בנם של רבקה וזאב לובמן, ממשפחות המייסדים של ראשון לציון. הוא התחנך בגן הילדים העברי הראשון בארץ שנוסד במושבה, היה בוגר המחזור הראשון של גימנסיה „הרצליה". שירת כקצין חקלאות במשטר התורכי והיה בין ראשוני המתנדבים לגדודים העבריים. היה ממייסדי ה„הגנה" במושבה שבראש המועצה המקומית שלה כיהן בין השנים 1939־1946. לאחר קום המדינה מילא שליחויות לאומיות. לפני מספר שנים תרם את ביתו לעירייה שהקימה בו מדרשה לתולדות הציונות ו„חיבת ציון".

ביהמ"ש הורה לחלוט הערבות של שלום גניש בסך 400,000 ש"ח

מאת נתן רועי, כתב „דבר" לענייני משטרה

שופט בית המשפט השלום בתל־אביב יצחק בראז הורה אתמול לעקל 400,000 ש"ח שהפקיד הקבלן שלום גניש במאי השנה לאחר שהפר את צו השופט על פיו התחייב להגיע לתחילת הדיון במשפטו ב־20 באוגוסט השנה.

גניש, המואשם בעבירות מס חמורות, עזב את הארץ והמדינה ביקשה להוציא נגדו צו מעצר אם לא ישוב לדיון משפטי בעניינו, הפעם ב־4 באוקטובר. אתמול נערך דיון בפני השופט בראז שהורה לחלוט את ה־400,000 ש"ח.

כן הוצא אתמול צו מעצר נגדו ל־48 שעות ברגע שיגיע לישראל. פרקליטו אמר אתמול כי גניש לא שב מסיבות בריאות.

נגד הקבלן תלוי ועומד כתב אישום מ־1981, שלא נדון עד כה בבית המשפט. באחרונה הוגש נגדו כתב אישום נוסף על מתן שוחד לאיש שירות בתי הסוהר, תת־גונדר שלום רוזיליו.

יצוא יהלומים מינואר 1.5 מיליארד ד' – גידול 23%

מאת דני גוב, מסרד הכלכלי של „דבר"

גידול חד ביצוא היהלומים נרשם מאז תחילת השנה (ינואר־ספטמבר). ההיקף הכספי היה 1.5 מיליארד דולר – גידול של 23 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אז היה היקף היצוא 1.25 מיליארד דולר.

גם בחודש האחרון, ספטמבר, נרשם גידול חד – 19.5 אחוז, ב־221 מיליון דולר, לעומת 198.5 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

המפקחת על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר צביה דורי אומרת כי ספטמבר היה החודש השני שבו הסתכם יצוא היהלומים ביותר מ־200 מיליון דולר.

פורום פוליטי לפעילי „עבודה" בקריית שמונה ובקיבוצי הגליל

עורך „מבט לקריה" התלונן במשטרה על גניבת חומר־תחקיר על קיבוץ

מאת שמעון ויים, כתב „דבר" בצפון

פורום פוליטי ראשון מסוגו המשותף לפעילי מפלגת העבודה בקריית שמונה ובקיבוצי הגליל הוקם בימים האחרונים בגליל העליון. בפורום תריסר חברים מהקריה ומקיבוצי האזור ולדברי מייסדיו הוא הוקם, בין השאר, כאחד מלקחי הסערות הציבוריות בין תושבי העיר והקיבוצים באצבע הגליל.

הפורום יעסוק בעיקר בנושאים בעייתיים הקשורים לקריית שמונה: תעסוקה, ביטחון ונושאים כלכליים מקומיים וארציים. בכוונת היוזמים להשפיע גם על מוסדות המפלגה והקריה לטובת איזור אצבע הגליל.

בינתיים התלונן אתמול במשטרה שמעון עשור, עורך השבועון „מבט לקריה" בקריית שמונה, שעורר לפני מספר שבועות סערה גדולה במאמר שסנה נגד הקיבוצים, כי אלמונים פרצו למשרד המערכת ביום הכיפורים וגנבו מסמכים הקשורים לתחקיר שעורך העיתון נגד אחד מקיבוצי האיזור.

עשרות מפעלים פונים לתעשיינים – להלוואות

מאת דני גוב, מסרד הכלכלי של „דבר"

הבנקים מגלים באחרונה ענין בהגברת ההלוואות למגזר התעשייתי. עשרות מפעלים פנו באחרונה לאגף הכלכלה וסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים כדי לקבל הלוואות והיא מעבירה אותן באמצעות בנק לאומי.

בהתאחדות מקווים כי הסכמת בל"ל לעשות זאת מבשרת גישה חדשה בבנקים לפיה תורחב פעילות ההלוואות למגזר התעשיה.

באחרונה הגיעה ההתאחדות להסכם עם בל"ל לפיו ילווה בסך כולל של 25 מיליון דולר לתעשיינים חברי התאחדות ובהמלצתה בתנאים מועדפים.

מנהל המחלקה לכלכלת תעשיה ועסקים בהתאחדות עופר ידקוני אמר כי ההלוואות נועדות לסייע למפעלים בהשקעות, בציוד, בנכסים וביצירת תשתית לצמיחה. פעילות זו היא המשך של הנפקת אגרות חוב שביצעה ההתאחדות לטובת חבריה בשנים 86־87 בסך כולל של כ־70 מיליון דולר.

עונת ההדרים החלה ביצוא אשכוליות מבכירות

מאת דוד מרשיב, כתב „דבר" לענייני חקלאות

עונת יצוא ההדרים החלה לפני יום הכיפורים בצאת אניית קירור עם משלוח אשכוליות מבכירות לבנות וארומות לארצות אירופה. השנה תגיע כמותן ל־1.1 מיליון תיבות. לפרי המבכיר מצטרף גם זן הפומלית שהשנה יגיע לחצי מיליון תיבות.

יהיה גם גידול ניכר בזני הדרים חדשים שפותחו בשנים האחרונות ומיועדים להגדיל את הכנסות החקלאים ולהתמודד עם התחרות הספרדית. כמות זנים אלה תהיה חמישה מיליון תיבות, 13 אחוז מכלל יצוא ההדרים – 41.5 מיליון תיבות.

חלקם בהכנסה יהיה 35 מיליון דולר, 17 אחוז מההכנסה מיצוא כל הזנים – 210 מיליון דולר, חמישה אחוזים יותר מאשתקד.

במסגרת פעולותיה ליעול ועידוד שיווק ההדרים השנה מתכוונת מועצת ההדרים השנה לשלש את היקף שיווק ההדרים במרכז ההפצה בגרמניה, שיופעל החל בנובמבר השנה עד מחצית יוני 1988.

המאוחדת מחקה מיבצע הקו הפתוח של קופ"ח הכללית

מאת רנקה הרניש, כתבת „דבר"

המבצע המסורתי של קופת חולים הכללית „קו פתוח לבריאות הציבור" ייערך היום, לא מחר, כתמיד, בגלל נסיונה של קופת חולים מאוחדת לחקות את היוזמה המקורית של הכללית – מסר אתמול הדובר שלה דוד תגר.

מזה עשרה חודשים עורכת קופת חולים הכללית מיבצעי „קו פתוח" בנושאים רפואיים שונים להיענות רבה של הציבור ולהד רב. בלשכת הדובר נדהמו אתמול לראות בעיתונים מודעות והזמנות בתוכנן למודעות „הקו הפתוח" של קופת חולים הכללית המודיעות על „הקו" של קופת חולים מאוחדת שייערך מחר באותן השעות בהן נערך „הקו הפתוח" של קופת חולים הכללית. הדובר הוסיף כי נאמר בהודעה על השתתפות רופאים מפורסמים במיבצע לעומת השתתפותם של רופאי קופת חולים הכללית ב„קו" שלה.

במכתבים ששלחה אתמול קופת חולים הכללית למנכ"ל קופת חולים מאוחדת ולפרסומאי שלה דרשה הראשונה הפסקת החיקוי לאלתר. „השימוש ברעיון שלנו אינו אתי, נוגד כללי האתיקה בין גופים רפואיים ובין מפרסמים, פרסומאים ואנשי יחסי ציבור", נאמר במכתבים.

„הגיע הזמן להרוג אותו" – אמר אחד משני החשודים ברציחת גיסמן

מאת יוסי ליבוביץ כתב „דבר"

שני החשודים ברציחתו של יוליק גיסמן (42) מקריית מוצקין בערב יום הכיפורים הם אלונן איסטחוב (36) ואיליה פוקס (37), שניהם מקריית מוצקין. זאת מסר אתמול, בעת הארכת מעצרם בבית משפט השלום בחיפה, מפקח דוד סולטן שאמר כי בידי צוות החקירה בראשותו של פקד דורי לנר חומר ראיות רב הקושר את השניים למעשה.

איסטחוב אמר כי היה בחדר אחר, לא בחדר שבו נרצח גיסמן. „הייתי שתוי והלכתי לישון. בכלל לא השתתפתי בהריגה". פוקס אמר: „היה לי אתו חשבון. עם הארם הזה. הגיע הזמן להרוג אותו. הייתי שתוי אבל אני עצמי הרגתי אותו. רציתי לברוח אבל לא יכולתי".

מפקח סולטן העיד כי איסטחוב סייע בשטיפת הדירה לאחר ביצוע הרצח וכן סייע בסילוק הגופה. החשוד הכחיש עובדה זו.

השופט דם סביר אמר בהחלטתו כי מחומר הראיות עולה כי השניים אכן השתתפו במעשה הרצח. הוא הורה להאריך את מעצרם כבקשת המשטרה ל־15 יום.

ההסתדרות תארגן הפגנת מוגבלים ונכים המועסקים באמצעות „המשקם"

מאת חיים ביאור, כתב „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות מתכוונת לארגן הפגנה של נכים ומוגבלים המועסקים במפעלים שונים באמצעות חברת „המשקם" בגלל אי־היענות החברה לדרישתה כי יועלה שכרם.

ההחלטה על ההפגנה מול משרדי „המשקם" בתל־אביב ולשכתו של שר העבודה והרווחה בירושלים עומדת להתקבל היום בישיבה של נציגי מועצות פועלים אצל המחזיק בתיק עובדי „המשקם" בהסתדרות, דוד ציצובין.

בין ציצובין לבין הנהלת „המשקם" שורר נתק מוחלט לאחר שהחברה דחתה את דרישתו כי שכרם של 4,000 הנכים והמוגבלים יועלה מ־9.10 ש"ח ליום ל־10.5 למפרע מ־1 באפריל 87'. החברה טוענת כי שכרם של העובדים עלה בשנתיים האחרונות ב־130 אחוז.

משרד העבודה ש„המשקם" כפופה לו, אינו תומך בדרישה. לדעתו יש לתת עדיפות להגדלת מספרם של הנכים והמוגבלים המועסקים באמצעות „המשקם" על פני העלאה בשכרם. ציצובין טוען לעומת זאת כי „תוספת של 25 ש"ח בחודש לעובד לא תרושש את המדינה".

שושנה דאמרי יקירת שדרות

מאת דני צדקוני כתב „דבר" בדרום

מועצת שדרות החליטה להעניק לזמרת שושנה דאמרי את התואר „יקירת שדרות". חברי המועצה החליטו על המחווה בעקבות היענותה של הזמרת להופיע בהפנינג „הנגב שו(א)ף לשלום" שייערך בעיירה ב־11 בחודש ותרומתה לקידום השלום.

★ מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורסמן יצא בקריאה לכל 12 הרשויות המקומיות אשר בתחום שיפוטה של מועצת פועלי חיפה להוריד לאלתר את המיסוי הגבוה על המפעלים כדי למנוע „בריחת מפעלים" מאיזור חיפה לאזורי פיתוח א, גם אשר מחוץ לתחום שיפוטה של העיר.

תושיית נער בן 14 עמדה לו בהתחמקותו מנסיון־פיתוי

מאת יוסי ליבוביץ כתב „דבר"

תושייתו של נער בן 14 מטירת כרמל הצילה אותו מידיו של ערבי (21) מג'נין שרצה לבצע בו משכב זכר בהזהירו אותו כי בידו סכין.

הערבי פנה לנער ברחוב וביקש ממנו לגשת הצידה מאחר שהוא רוצה להגיד לו דבר מה. הנער סיפר מאוחר יותר כי סירב להצעה. אז אמר לו הערבי כי ברשותו סכין הנמצאת בשקית שבידיו. כדי „להרגיע" את הנער הוציא שטרות בסך 30 ש"ח ואמר לו כי אם ייעתר לבקשתו, הכסף יהיה שלו. הנער לא התבלבל, אמר לערבי לחכות מעט, נכנס לחנות מכולת סמוכה וסיפר לבעליה על המתרחש. הלה הזעיק מיד את המשטרה.

הערבי ראה שהנער בושש להגיע, החל להימלט, אולם בסריקות שערכו שוטרי חיפה נתפס ונעצר.

להברתנו אסתר המו

משתתפים באבלך על מות

אביך ז"ל

בית „דבר"

השתתפותנו באבלם של:

המשפחה והחברת „מעבר"

במות

אברהם סחר ז"ל

מרכז תנובה
המחלקה ליבוא

אנו משתתפים בצערן של

משפחת זכאי בנצר־סירני
ומשפחת עקיבא אבני
בגבעת־ברנר על מותו של

בנימין זכאי ז"ל

בית גבעת־ברנר

המועצה המקומית כפר תבור

לשמחה אסף
מזכ"ל המרכז החקלאי

משתתפים בצערך על מות

האחות ז"ל

מיכה גולדמן
ראש המועצה

עם נורית שפרוני
ונירה זכאי
בני המשפחות
ובית נצר סירני
באבל על מות
האב החביב

בית עידהוד מאוחד

אנו משתתפים באבלו הכבד
של חברנו לעבודה ברזילי יוסף
במות אביו

ראובן ז"ל

תנחומינו למשפחה האבלה

תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

לחברתנו יונס אילנה
איתך באבלך במות

אימך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה והעובדים

רשות השידור

מוסדותיה, הנהלתה ועובדיה
המומי אבל בהילקח מאיתנו

משה חובב ז"ל

בונה השידור לשלוחותיו
ומביעים רגשי אחוה למשפחה.

הבחירות לצירים וסגנים לקונגרס הציוני הל"א ולוועידה העולמית השמינית של תנועת העבודה הציונית

חברי מפלגה רשאים להגיש מועמדותם כצירים או סגני צירים לקונגרס הציוני הל"א ולוועידה העולמית השמינית של תנועת העבודה הציונית – עד ליום שלישי, כ"ז בתשרי תשמ"ח, 20 באוקטובר 1987, בשעה 12.00, ללשכת המזכ"ל.
המועמדים להיבחר במחוזות יגישו מועמדותם ליו"ר המחוז במקום ובמועד שיפורסמו על ידו, המועמדים להיבחר במרכז יגישו מועמדותם למזכ"ל המפלגה, רח' הירקון 110 תל־אביב.
הבחירות במחוזות יתקיימו במועדים שיפורסמו על ידי יושבי ראש המחוזות **ולא יאוחר מיום חמישי כ"ט בתשרי תשמ"ח, 22 באוקטובר 1987.**
הבחירות במרכז המפלגה יתקיימו **ביום ראשון ב' בחשון תשמ"ח, 25 באוקטובר 1987 בשעה 15.00, באולם הקונגרסים בגני התערוכה בתל־אביב.**
כל הבחירות תהיינה אישיות וחשאיות.
שיטת הבחירות ונהליהן יובאו לאישור סופי במרכז המפלגה ביום ראשון, כ"ה בתשרי תשמ"ח, 18 באוקטובר 1987.
להלן החלטת לשכת המפלגה מיום 1.10.87 על הקצאת הייצוג למחוזות:

המחוז	ההקצאה	המחוז	ההקצאה
צפון	3	הנגב	4
גליל מערבי	2	תל־אביב	5
שומרון	3	ירושלים	4
שרון	3	חיפה	5
דן צפון	3	פתח־תקווה	2
דן דרום	2	רמת־גן	2
יהודה	4	תק"מ	7
הדרום	3	מושבים	4

הבטחת ייצוג: מחוז שמכסתו 3 נציגים, יבחר מתוכם לפחות חברה אחת. מחוז שמכסתו 4 נציגים, יבחר מתוכם לפחות חברה וצעיר.

עוזי ברעם
מזכ"ל המפלגה.

קרא ב„דבר"
של סוכות
את
מרון בנבנשתי
ואף־על־פי־כן,
בלתי הפיך

בליל שבת חול המועד סוכות 9.10.87

אנו חוגגים את יובל הקבוץ

מפקדי צ.ה.ל מתבקשים לשחרר את בנינו ובנותינו המשרתים ביחידותיהם לשבת זו.

קבוץ אושה

סכנת החלקה!

הגשמים ברכה, לנהגים סכנה!
■ הקטן מהירות
■ שמור מרחק
■ המנע מבלימת פתע

משרד התחבורה / המינהל לבטיחות בדרכים

דבר היום

שמחה לאידה

יציאתה הקרובה של אידה נודל והגעתה ארצה הן הרבה יותר משמחה אישית ומשפחתית. זה למעלה מעשור ומחצה ממקדת אידה נודל תשומת לב, תמיכה וגאווה שהרגו מפעולותיהם של ממשלת ישראל ושל ארגונים יהודיים בעולם. מאבקה הנחוש והעיקש להשגת היתר יציאה, למרות סבל גופני, התנכלויות ובדידות בצו השלטונות היה לאחד מסמלי שאיפתם העזה של יהודים להמס את הברזל שבמסך ולהגיע למולדתם.

בעצבי המדיניות החדשה במוסקבה, הבקיאים ברזי התקשורת המערבית, מודעים לחשיבותם של סמלים. בלוח המחירים האנושי שווה קלסתר אחד הידוע לצופי הטלוויזיה (ולפיכך גם לפוליטיקאים) בוושינגטון, בלונדון ובפרנקפורט יותר ממאות ואלפי פרצופים אלמוניים הנבלעים בסטטיסטיקה האפורה שפרשנותה שנויה במחלוקת. דיווח על ביטול הסירוב ליציאתן של דמויות מפתח בולטות כמו נודל, ברייליובסקי או ביגון יכול לצמצם את העוינות לסובייטים במערב יותר מעוד ידיעה שגרתית על כך וכך מאות נוספות של יהודים שיצאו מברה"מ. מיכאיל גורבאצ'וב ועוזריו מנפקים היתרים למנהיגי המאבק בקצב גובר, הן כדי להיפטר מהם והן כדי ליצור אווירה נוחה לקראת ביקור גורבאצ'וב בארה"ב בסוף החודש הבא, כמה שבועות לאחר שינצח במוסקבה על חגיגות השבעים למהפכה הבולשביקית.

במובן אחד, אין אידה נודל סמל אמיתי של היהודי היוצא מברה"מ ולכן אין ההיתר שניתן לה משיב נכונה על השאלה העגומה שלפני יהודי זה, היודע מאין הוא בא אך לא לאן הוא הולך. אילו סימלה אידה נודל באמת את כל היוצאים, למשל לפי נתוני החודשים האחרונים, היה רק שליש או רבע ממנה מגיע ארצה בעוד כל השאר מרחיק לארצות אחרות ובראשן לארה"ב. עובדה זו מנוצלת בידי הסובייטים ועלולה להכביד עוד יותר מבעבר על המאמץ הישראלי לסייע למסורבים, משום שחקיקה חדשה בארה"ב המפריעה למהגרים בלתי חוקיים גורמת טינה מסויימת כלפי המהגרים החדשים, הנהנים ממעמד של פליטים בניגוד לכוונתם המוצהרת להגיע לישראל.

מול הפליטה הסובייטית החדשה ניצבת עדיין הקליטה הישראלית הישנה. טרם נמצא פתרון לבעיה זו, משום שאין היא יכולה להצטמצם לתחום קליטת העליה בלא לגלוש למכלול איכות החיים בישראל, לוותיקים ולילידים ממש כלחדשים. אסור שהתלבטות זו תסתיר את העובדה שבמכלול האחר, של הקשר הישראלי־סובייטי, יש בעת האחרונה התקדמות מסוימת המשתקפת הן ביחס למסורבים והן במיסוד מסוים של המגעים בין המדינות. עדיין אין זה קשר ברמה דיפלומטית מלאה, אם כי בין השאיפה הישראלית לשגרירויות לבין ההצעה הסובייטית למחלקות אינטרסים מסתמנת פשרה בדרג קונסוליות. אין ספק שזו התקדמות ניכרת בהשוואה למצב שקדם לגורבאצ'וב. השמחה עם אידה נודל צריכה רק להבליט את המשמעות המדינית והאנושית של ההתקדמות המצטברת.

השמיניות – באוויר

מאת יעל פישביין

התגובה על מכתב השמיניסטים בעניין השירות בשטחים היתה כמעט אוטומטית. „איפה מערכת החינוך", נזעק משרד החינוך. ישראל כהן ניסה תגובה שעיקרה: המכתב הופנה לשר הבטחון, השמיניסטים הביעו את דעותיהם־כאזרחים. הסכמתי עם התגובה הזאת בכל לבי עד שמורה מהטובות, מהאיכפתיות ומהמעורבות ביותר התמרמרה באוזני: „אינני יודעת אם יש בעולם מצב קשה ומסובך יותר מזה של מחנכי השמיניות. את נדרשת לעסוק בבעיות הפוליטיות הבוערות ביותר, אבל אסור לך לגלות פנים פוליטיות. הייתי רוצה שמשרד החינוך יסביר לי איך עושים את זה. שמישהו יקום ויגיד לי מה הייתי צריכה לומר לתלמידי השמינית שסערו עקב פירסום המכתב".

אינני חושבת שדובר משרד החינוך יכול היה לעזור למורה במבוכתה. בין אם הוא חושב שזכותם של השמיניסטים לכתוב את המכתב בין אם לאו, הוא אינו יכול לפרסם הצהרה ברורה, שהרי מערכת החינוך נדרשת להיות א־פוליטית וכל תשובה שיש בה נקיטת עמדה כלפי תוכן המכתב היתה זוכה מיד לפירושים פוליטיים. האירוע זרק אור על איזור הדמדומים של החינוך הפוליטי במערכת החינוך. המחנכים נתבעים לעורר שאלות, להציג גישות סותרות, להעלות טיעונים מתנגשים בלי לחרוץ משפט. החינוך לקראת השירות בצה"ל מתחולל באיזור הדמדומים הזה. נרצה או לא נרצה, השאלות נשאלות והערעורים קיימים. תשובות חד־משמעיות יש רק לקיצוניים מימין או משמאל.

על־אף הקושי, מערכת החינוך מנסה להכין את בוגריה לצה"ל. אגף הנוער של משרד החינוך הוציא חוברת מיוחדת, „טוהר הנשק", העוסקת בבעיות של מוסר לחימה. פרשת כפר קאסם מועלית בחוברת הזאת, תוך דיון עקרוני בבעיות של גבול הציות: האם יש פקודות שחובה לסרב להן ואם כן, איך מזהים אותן. אין עוסקים בחוברת בבעיות הפוליטיות – בעד או נגד מדינה פלשתינאית, בעד או נגד שירות בשטחים – אלא מעלים את שאלת ההתמודדות עם אוכלוסיה אזרחית במלחמה. בין היתר מתואר בחוברת מקרה של מחבלים המסתתרים במערה שעל פתחה הושיבו, כמסווה, אשה בדואית. להרוג או לא להרוג את האשה? שואלים את התלמידים וכל אחד מציג את עמדתו ומעלה נימוקים לחיזוקה. עוד דנים בחוברת בתופעות של ביזה, התעללות באוכלוסיה אזרחית ערבית במחסומים ועניין הטרטורים בצה"ל, מה שמעלה שוב את השאלה של גבול הציות.

רות יצהר, חברת ועדת התכנים של אגף הנוער, שלקחה חלק פעיל בכתיבת תכניות חינוכיות המכינות את השמיניסטים לקראת גיוס, אומרת כי הקו שהנחה אותה הוא שיש להנחיל לצעירים את המסר של משפט כפר קאסם, שעיקרו: „על כל מפקד וחייל לדעת כי נשקו מכוון ללחימה באויב ולא לרצח אוכלוסיה אזרחית". לדברי יצהר, מטרת התכנית להעלות את השאלות העקרוניות שבסיטואציית הקיום שלנו בארץ, לעודד את התלמידים לחשיבה ולשיקול מוסרי, ולהוליך את הדיון לכיוון הומאני, בלי לקבוע עמדות ובלי להכריע.

חוה פונו, מורה ומנחת מורים בתל־אביב בנושא הכנת התלמידים לקראת גיוס, אומרת כי המורים עצמם מתחבטים בשאלות, וגם להם אין תשובות נחרצות. בקלות היו המורים נמנעים מלעסוק בבעיות הקשות העומדות לפני חיילי צה"ל, אלא שהלחץ בא מלמטה: התלמידים עצמם מבקשים שילבנו אותם, שידברו אתם על הקשיים הצפויים להם בשירות הצבאי, על הבעיות האנושיות והמוסריות שהמסגרת הצה"לית עתידה לזמן להם. ההנחיה מאפשרת למורים עצמם להתחבט, בלי להגיע להכרעות. הכוונה היא, שיהיו מסוגלים לנהל דיון ללא מסקנות נחרצות, דיון שחשיבותו היא עצם קיומו והעלאת הויכוחים המוסריים של הבעיות.

משרד החינוך רוצה, כפי שכולנו רוצים, שצה"ל יהיה צבא הומאני ומוסרי. במציאות זה לא תמיד כך, והבעיה היא איך מתמודדים עם זה. בניגוד להתבטאותה האומללה של מנהלת תיכון עירוני י"א, שמתוכו יצאו חלק מכותבי מכתב השמיניסטים, צה"ל אינו „ערך עליון". שום צבא בעולם אינו „ערך עליון". מותר לעודד שאלות, לתהות, לפקפק; מותר לא לטאטא את הבעיות אל מתחת לשטיח. יותר מזה מערכת החינוך אינה יכולה לעשות. ההכרעות מסורות למצפונו של כל אחד.

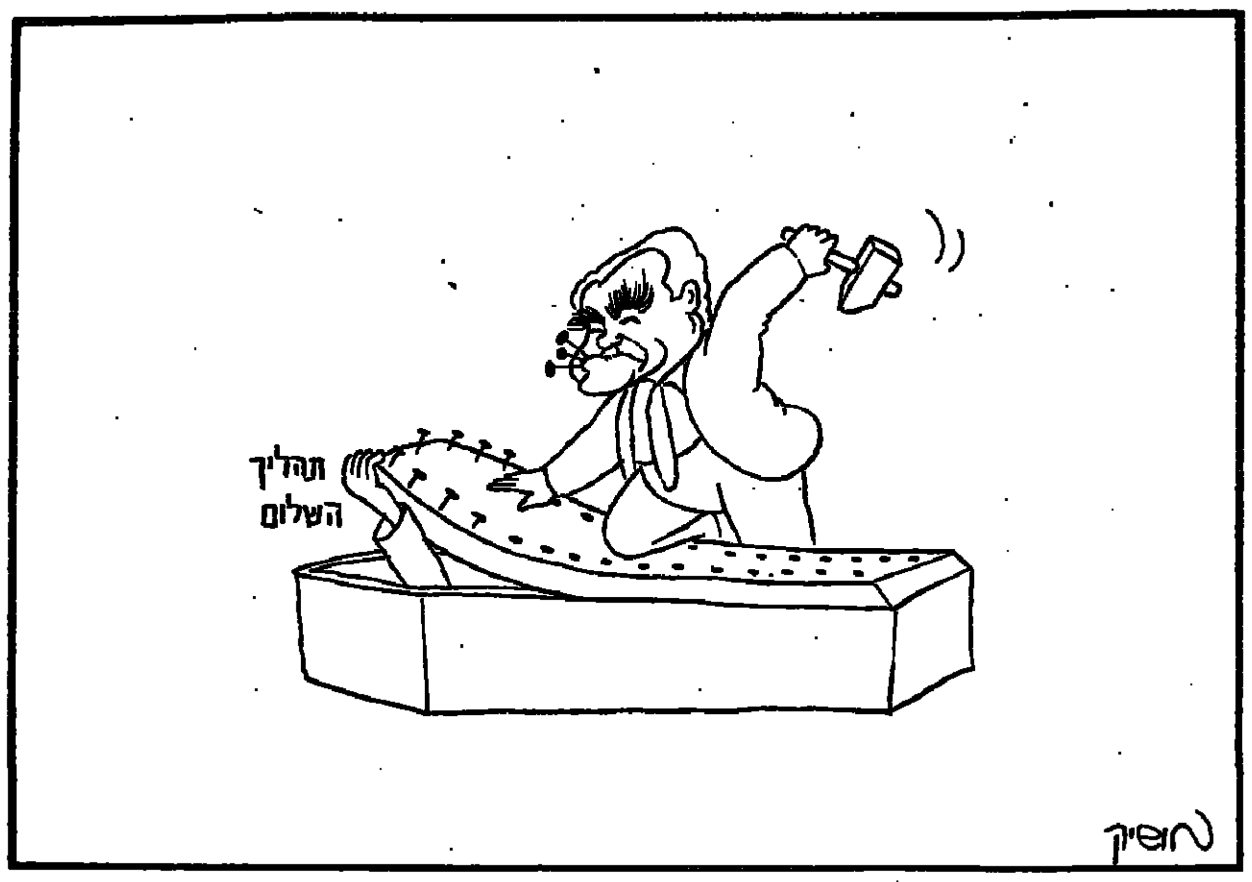

בזווית חדה / חגי אשר

דייג בודד על החוף

נראה, שה„לא לזוז" של יצחק שמיר מתחיל לעצבן כמה מהארגונים היהודיים באמריקה. כמה זמן הוא חושב שיוכל לנהוג בהם כאילו הם משה עמירב, או אהוד אולמרט ודן מרידור ואליקים רובינשטיין?

יצחק שמיר היה ידוע ומפורסם כמי שהצטיין תמיד בעצבים חזקים, בסבלנות וגם בשליטה עצמית. לפתע פתאום הוא מתנהג לא כתמול שלשום. מתנפל בעצבנות על ימין ועל שמאל. מה קרה לו?

אחד הסיפורים האופייניים ביותר עליו הוא הסיפור על דייג החכות בג'יבוטי. היה זה בסוף תקופת המנדט בשנת 1947 בחודשי ההסגר מאונס שהוטל על יצחק שמיר ביחד עם עוד ארבעה מראשי אצ"ל שברחו יחד אתו ממחנה המעצר הבריטי באריתריאה. היו שם, כמדומה, אריה בן אליעזר ויעקב מרידור ואחרים. החמישה הצליחו להימלט לג'יבוטי שהיתה אז בשלטון צרפת והצרפתים החליטו על תיקו בקביעת גורלם של העצירים הנמלטים. הם לא החזירו אותם לידי הבריטים אבל אסרו עליהם לצאת מגבולות המושבה הצרפתית. היות שלא היה להם מה לעשות הם ניסו לבלות חלק מהזמן בדיג דגים בחכות, כמנהג המקום. עד מהרה הוברר להם שזה „בילוי לגויים", לא „בילוי יהודי". לאיזה יהודי יש סבלנות להשליך למים חכה עם פתיון ולא לעשות אחרי זה כלום, אלא להמתין בסבלנות ובלי נוע, לעתים במשך שעות, עד שאיזה דג אידיוט יקפוץ על הפתיון ואפשר יהיה להעלותו בחכה ברגע הנכון? היחידי מבין החמישה שהצליח בכך היה יצחק שמיר. ארבעת חבריו מראשי האצ"ל חזרו מהבילוי המרגיע הזה בידיים ריקות, עצבניים יותר משהיו קודם לכן. לא כן הוא. זה האיש יצחק שמיר וזה מנהגו מאז ועד היום: לארוב ולהמתין בלי תנועה עד שאיזה דג יקפוץ לו על החכה. עד שכל יתר הדייגים יתעצבנו ויסתלקו מהמשחק.

לאחרונה התקלקל לו הבילוי הזה. היום לא היה יצחק שמיר מעלה בחכתו אפילו קופסת סרדינים ריקה וחלודה. פתאום הוא מתחיל להרגיש שאין דגים בקטע החוף שהוא יושב בו ושאין לו שותפים לבילוי שלו. שם המשחק עכשיו הוא תזוזה, שינוי, פתיחות. לא רק בברית המועצות. גם בארצות הברית. גם במזרח התיכון. כולם מדברים על הצורך בתזוזה ואף עושים זאת. כולם מרגישים שיש עכשיו שעת כושר בינלאומית לפתור בעיות, להפחית מתחים וסכנות לשלום העולם, וגם לנסות להתקדם לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי, המעיק על העולם זה עשרות שנים. הסתכלו בסובייטים ובסינים ובפולנים ובהונגרים וביוגוסלאווים וגם ביפאנים. אף אחד מהללו לא פתח בדהרה לכיוון לא ידוע, אבל כל אחד מהם טורח לזוז מעמדותיו הקודמות ולהיראות כמי שזז ומוכן לתזוזות נוספות, אם וכאשר יזוזו גם היתר. כולם זזים ממקומותיהם הקודמים. מי מעט מי הרבה. כולם מגלים נכונות לפתור ביחד בעיות משותפות וכל אחד חש ומבין שעליו לצעוד צעד אחד או שניים, כדי לאפשר את ההתקדמות המשותפת הזאת. כאילו מרחפת מעל ראשו של כל אחד השאלה: מה אתה מוכן לעשות למען קידום השלום והרחקת סכנת המלחמה? כולם, להוציא יצחק שמיר. דמות פאתטית. מתאימה לקריקטורה: האיש הבודד על החוף עם החכה בידו. הדגים אינם וגם הדייגים האחרים נטשו אותו ומשתמשים בשיטות טובות וחדישות יותר.

גם יצחק שמיר חש שהעניינים לא כתמול שלשום. הוא קיפץ לפתע להוף הרומני להשליך את חכתו משם. ניתור מגוחך. איש לא לקח אותו ברצינות. אין שם דגים וגם לא דייגים. ובינתיים היה מוכן להפגין בתכסיסים של היתרות ללעת עם סוכני אש"ף. ואולי רק עם סוכנים של סוכנים. ואחר כך להכחיש ולגעור ולנזוף במי שעשה זאת למענו ובמקומו. פתאום מתברר מפי מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, שאפילו יצחק שמיר בינו לבין עצמו מתחיל להבין שהגיע הזמן לזוז מעמדותיו הקודמות. שלטון ישראלי־ירדני משותף ואחר כך „פשרה טריטוריאלית". בלי הצעות כאלה – שמעון פרס הציע אותן כל הזמן – אין על מה לדבר עם ישראל. אבל יצחק שמיר שוב מכחיש ושוב גוער ונוזף. ואיש אינו יודע מה הוא רוצה.

גם חבריו הקרובים מתחילים לאבד את אמונם בו ולייזום יוזמות משלהם. משה עמירב, משלומי אמוני התנועה, הוא סימפטום למה שקורה בסביבתו של שמיר. וגם מיכאל דקל. עם הטראנספר שלו שאינו אלא אבקואציה או להפך. אפילו ותיקי „חירות" מתחילים להרגיש שהעולם כולו זז ומשתנה וגם המצב בשטחים הולך ומשתנה כל הזמן. ולא לטובה. כולם חשים שאי אפשר לחזור ולהשליך פעם אחר פעם אותה חכה עצמה עם אותו הפתיון ששום דג אינו מוכן עוד לבלוע אותו. גם יהודי אמריקה מאבדים את הסבלנות ואת האמון ביצחק שמיר. זה לא עניין של משמעת כזאת או אחרת של הארגונים היהודיים באמריקה כלפי ממשלת ישראל. זה עניין של מנהיגות ושל מדיניות ושל אמון במדיניות ובמנהיגות של ממשלת ישראל – אם ישנה או איננה. כמה זמן אפשר להמתין ולהעמיד פנים שיש מנהיגות ויש מדיניות? כמה זמן אפשר להמתין למתין הזה? כאשר מאבדים את האמון מתחילים למתוח ביקורת ולהתווכח. לקראת הקונגרס הציוני הוויכוח הזה ילך ויגבר וכל הארגונים היהודיים, אלה הנקראים ציוניים וגם אלה שאינם ציוניים, ישתתפו בו יותר ויותר. הם איבדו את האמון והסבלנות בחוסר המדיניות ובהיעדר ההנהגה של יצחק שמיר. והתגובה הנרגזת והחריפה בלי כל פרופורציה, שלו ושל נושאי כליו הצעירים, לא תחזיר את האמון האבוד על כנו.

גם לג'ורג' שולץ נמאסה קצת הפאסיביות של יצחק שמיר. הסובייטים אינם ממתינים לו. הם פורשים מכמורות ורשתות בדעת הקהל האמריקאית והיהודית ועושים מהלך אחרי מהלך. מנסים ומחפשים כל הזמן מה לעשות ואיך לעשות כדי לקדם את מטרותיהם גם במזרח התיכון וגם בזירה הבין־גושית. הם עושים וגם נוחלים הצלחות. השחרור של אסירי ציון ומסורבי עליה הוא עובדה. שחרורה של אידה נודל הוא עובדה מרעישה ומשמחת. זה לא מספיק, אבל זה יותר ממה שנעשה ולא נעשה קודם. ומה יש לשמיר להגיד? אצלו אין שום חדש והוא לא רואה שום חדש אצל אחרים ואם הוא רואה – הוא מתעצבן ונוזף וגוער ומכחיש. אין [illegible] בסבר שכזה. ג'ורג' שולץ יבוא לישראל ולאיזור לקראת נסיעתו למוסקבה. יצחק שמיר מודרז להודיע שלא תהיה שום תוצאה לביקור ולא תהיה שום תזוזה לא בעמדת ארה"ב וגם לא בעמדת ישראל. זו הבשורה המשמחת שיש ליצחק שמיר להגיד לעם ישראל לקראת השנה החדשה: שמה שהיה הוא שיהיה. בלי שום שינוי. בלי שום תזוזה. בלי שום נסיון לפתור את בעיית השטחים והפלשתינאים והשלום עם ירדן. שום דבר לא היה ושום דבר לא יהיה.

נראה, שה„לא לזוז" של יצחק שמיר מתחיל לעצבן כמה מהארגונים היהודיים בארה"ב. כמה זמן הוא חושב שהוא יוכל לנהוג בהם כאילו הם משה עמירב, או אהוד אולמרט ודן מרידור ואליקים רובינשטיין? כמה זמן הוא יוכל להמשיך לגעור בהם. להכחיש את מה שהם אמרו ואת מה שהוא יודע שהם חושבים ולא העזו להגיד. לא כולם דגים אידיוטים שמסוגלים לפתוח את הפה רק כדי לעלות על החכה של יצחק שמיר. כולם חשים שיש עכשיו שעת כושר וצריך לנצל אותה לטובת ישראל ולהציע הצעות ולהשתתף במשחק העולמי של תן וקח. כמו כולם. פרט לדייג הבודד על החוף הנטוש, שאפילו קופסות סרדינים ריקות כבר אין שם. דמות גרוטסקית. לא פלא שהוא עצבני ונוזף וגוער בכל העולם, במקום לפשפש במעשיו ובחוסר מעשיו.

נלחמים בנהגים, לא בתאונות

מאת אריה ארד

גם אם רוב דו"חות התנועה מוצדקים, אין הם שייכים דווקא למניעת התאונות, כי אם לתקנות שאין רוב הציבור יכול לעמוד בהן

לפני זמן־מה הזדמנתי לראשון־לציון. במרכז העיר נערך אותה שעה מבצע אכיפה של משטרת העיר. בעברה המערבי של הכיכר המרכזית, המועדת לתאונות, התייצבו שלושה שוטרים במדים ועקבו אחרי התנועה.

מכוניות רבות זורמות שם מרחוב צדדי לרחוב מרכזי. בפינה מוצב שלט „עצור", אבל לא כולם עוצרים. אחד השוטרים התייצב ליד השלט ובעצם נוכחותו גרם לנהגים לקיים את החוק. מי שלא עצר עצירה מוחלטת, התבקש להציג את תעודותיו ואחר־כך קיבל הסבר מפורט על השלט ועל משמעותו וכן על מה שעלול לקרות, אם אין מצייתים לו. שוטר אחר עקב אחרי חציית הצומת המרומזר. נהגים שעברו שלא כדין ברמזור, התבקשו להציג תעודותיהם. אחר־כך ניתן להם הסבר מפורט על פעולת הרמזור ועל הדרך הנאותה לפתור את הבעיות המתעוררות בחציית צומת מרומזר. נעצרו גם נהגים שפנו, בלא שאותתו, או שמשהו ברכבם נראה לא תקין – כגון תאורה לקויה, צמיגים שחוקים וכדומה. רק למקצת מן הנהגים הללו רשמו השוטרים דו"חות: לגבי נהגים רבים הסתפקו בהסברים ובאזהרות.

התנהגותם של שוטרי ראשון־לציון בלטה לטובה על רקע מה שקורה במקומות אחרים. האכיפה נתפסת על־ידי רבים כרישום דו"חות המוני. יש מפקדי משטרה, המודדים את טיב עבודתו של השוטר על־פי כמות הדו"חות שהוא רושם במשך המשמרת. השוטרים בראשון־לציון נראו לי כאנשים הרואים את תפקידם במניעת עבירות, ומנסים בדרך זו למנוע תאונות.

ואמנם, אין דרך טובה יותר למנוע עבירות־תנועה מהצבת שוטרים במוקדים קריטיים. ערי אירופה, שאינן עמוסות פחות מערי ישראל, מלאות שוטרי תנועה. כמעט בכל רמזור נמצאים שוטרים. הם עוקבים אחרי פעולת הרמזור הסמוך, עוצרים את התנועה ברגע הנכון ומזרימים אותה מיד בהתחלף האור לירוק. כך הם גם מונעים פקקים. הדו"חות שהם רושמים מעטים מאד, אבל התנועה זורמת בכל האפשר וברמזורים המאויישים בשוטרים אין תאונות. בעיני זו האכיפה האמיתית: שוטר מאלץ נהג בעצם נוכחותו לקיים את החוק, הוא אוכף עליו את החוק.

המשטרה בארץ נוהגת אחרת. אין כמעט שוטרים בדרכים והמשטרה אינה רואה כאחד מתפקידיה לסייע להזרמת התנועה. גם אם שוטר נמצא ברחוב, הוא מעדיף להסתתר ולצאת ממחבואו לאחר שהעבירה כבר נעברה: הוא מחפש הזדמנות לרשום דו"ח. יתר על כן, שוטרים רבים שתפקידם לאכוף את החוק אינם מכירים אותו די הצורך.

האמת המרה היא, שלמשטרה חסרים אנשים מתאימים. בסכום שמוכנה הממשלה להקצות להעסקת שוטרים, אין הטובים מוכנים לשרת, ובלי הטובים אין משטרה. במצב זה נדחק הפיקוד למעשים שלא רק שאינם לכבודו, אלא הם גם אינם מובילים למטרה – כיבוד חוקי התנועה. בגלל המחסור באנשים אי־אפשר להציב שוטרים בנקודות קריטיות. אין די אנשים לפקח על כבישים עמוסים ועל צמתים בעייתיים, אין די ניידות שיסיירו בדרכים. המחסור באנשים מוליד גם חוסר משמעת. יש גבול למה שאפשר לדרוש משוטר, העלול להתפטר אם ינדנדו לו יתר על המידה, ובמקום שוטר שיפוטר, לא בקלות יימצא אחר. כידוע, על־כן לא אחת אפשר לראות שוטר שנשלח לסייר בדרכים מנמנם בצילו של אילן נאה בצד הדרך. אחר־כך יזדרז לרשום כמה דו"חות על מהירות מופרזת, כדי „לעשות את היומית שלו".

גם אם רוב הדו"חות מוצדקים באמת, אין

(המשך בעמ' 8)

לא יעבדו עלינו

מאת יצחק בן־נר

הם לא יעבדו עלינו, הרוסים. אז נותנים סוף־סוף לאידה נודל לצאת לארץ. ביג דיל, באמת. הם לא עושים לנו טובה. תרשמו את זה לפניכם. הם היו צריכים לעשות את זה מזמן. מה הם חושבים לעצמם? שהם ישחררו לנו אסיר־ציון בזה אחר זה ויתירו עליה לישראל ואנחנו נרקוד לפניהם מהיפיות? שישכחו מזה. זה לא עושה עלינו רושם. אולי את שולץ ואת פרס התמימים אפשר לרמות בפגישות „חמימות"

עם שווארדנאדזה ובגלאזנוסט ובפירוק הטילים. לא אותנו. לא את שמיר, גאולה כהן ועוזי לנדאו. אצלנו, כל יהודי שיוצא משם, הוא רק זרז להגברת המאבק. אנחנו לא ניפול למערכה זו של הולכת־שולל סובייטית. אנחנו לא ניתן להם מנוח. הם, כמו אש"ף, יכולים להציג לעולם את פרצופם האנושי, המתקדם, שוחר הטוב; הם אפילו יכולים להשתנות בפועל. אבל עלינו הם לא יעבדו. אנחנו תמיד נקרא את המזימה הנסתרת שהם זוממים. ואפילו שיתנו לכל היהודים שרוצים בכך לעלות לארץ־ישראל ולהתיישב ביש"ע. ואפילו שיחזרו לקיים יחסים דיפלומאטיים אתנו. ביג דיל. גם כשלא יישאר יהודי אחד לפליטה בגבולות רוסיה, אנחנו לא נפסיק את המאבק העקרוני שלנו. לא. עלינו הם לא יעבדו. אנחנו נילחם בברה"מ בנושא הוועידה הבין־לאומית כאילו אין בעיית יהודים שם, ונילחם בברה"מ בנושא יציאת היהודים משם כאילו אין ועידה בין־לאומית, והעיקר לא לפחד כלל.

הלייבור: לוח ריק

מאת דליה שרון, לונדון

„שעמום" – פסקה העיתונות על ועידת מפלגת העבודה הבריטית. הפעילות העיקרית מתחילה עתה, אחריה, והאגפים הקיצוניים מימין ומשמאל כבר נערכים למאבק

הוועידה השנתית של הלייבור, שהתקיימה בשבוע שעבר בברייטון ונפתחה באווירת כשלון – לאחר ההפסד השלישי ברציפות בבחירות – הסתיימה באווירה אופטימית, בגילויי אחווה ונכונות לשינוי ברוח הזמן, ובאמונה שהשינויים יוליכו לנצחון בבחירות הבאות.

בתום שבוע של דיונים אמר ניל קינוק, מנהיג המפלגה, לעתונאים: „איננו יודעים מה יהיו התנאים בעוד כמה שנים. אנו מתחילים, יחסית, בלוח ריק". הוא הבהיר שכל היבט של מדיניות המפלגה וכל רעיון ייבדקו וייבחנו והמדיניות תיקבע בהתאם לתנאים שישררו בבריטניה ובעולם לפני הבחירות הבאות.

קינוק נשאר המנהיג הבלתי־מעורער של המפלגה, על־אף ההתנגדות של השמאל הקיצוני. ביום הדיונים הראשון חיזק קינוק את מעמדו כאשר נבחרה האקזקוטיבה של המפלגה ומספר השמאלנים בה ירד. את ההחלטה בדבר שינוי שיטת בחירת הצירים לפארלמנט בסניפי המפלגה הגדיר קינוק „יום גדול למפלגה ולדמוקרטיה", אף־כי הצעתו המקורית לא התקבלה – הוא הציע שלכל חבר סניף יהיה קול אחד בבחירת המועמדים (עד כה נבחרו המועמדים על־ידי הפעילים והעסקנים בכל סניף). הצעת־הפשרה שהתקבלה ושקינוק תמך בה קובעת שכוח־ההכרעה של החברים יהיה 60 אחוז וזה של האיגודים המקצועיים 40 אחוז.

בריאן גולד, מי שניהל את מערכת הבחירות האחרונה של הלייבור, מערכה שלכל הדעות היתה מוצלחת יותר מזו של השמרנים, אף־כי „החולה מת", ממשיך לטעון כי על הלייבור להוכיח לציבור הבוחרים שהוא זה שיוליך אותם לעידן חדש. גולד רוצה „לשבות את דמיונו של הבוחר", כפי שעשה וילסון ב־1963. אך ההיסטוריה אינה חוזרת על עצמה, ואין להתעלם מן ההבדלים בין המצב אז והיום. מפלגת הלייבור היתה אז רחבה יותר. מבחינה אידיאולוגית (ובינתיים פרשו ממנה חלק מהחברים והקימו את המפלגה הסוציאל־דמוקרטית. שגם היא עומדת עתה לפני פילוג). ללייבור היו אז מוקדי־כוח בכל קצווי בריטניה. בשעה שכיום יש ללייבור ריכוזי תומכים באזורים מסויימים בלבד ואזורים אחרים, שהיו מעוזים של הלייבור, עברו לידי השמרנים. שינוי מהפכני התחולל גם בחלוקת כוח העבודה בבריטניה – התהוו מקומות־עבודה קטנים, שברובם אין העובדים מאוגדים באיגודים המקצועיים; גדל מספר בעלי הבתים הפרטיים, הולך וגדל מספר המחזיקים במניות ויש להניח כי בבחירות הבאות ב־1992 יהיה מספר בעלי המניות גדול ממספר חברי האיגודים המקצועיים), אווירת ה„דטאנט" של שנות ה־60 בין הגוש המזרחי והמערבי חלפה.

על־פי הסקרים שנערכו מיד אחרי הבחירות האחרונות, הגורמים העיקריים שהרתיעו בוחרים מהלייבור היו מדיניותם (ואף חוסר מדיניותם) בתחום הכלכלי ובתחום הבטחון, הקשרים ההדוקים של הלייבור עם האיגודים המקצועיים, הפילוג במפלגה וריבוי הכוחות הקיצוניים בה. הציבור חשש מפני המדיניות המוצהרת של הלייבור להלאמה מחדש של מפעלים שעברו בתקופת תאצ'ר לרשות יחידים, הוא חשש שהלייבור יגדיל את הריבית על המשכנתאות ובכך יפגע באנשים שרכשו בתים בתקופת תאצ'ר, וחשש מהאצת קצב האינפלציה. גם בתחום הבטחון היה חשש בציבור בשל שאיפת הלייבור „לנקות" את בריטניה מנשק גרעיני.

אף־על־פי־כן, רוב ההחלטות שהתקבלו בוועידה תומכות במדיניות הישנה. ברוב גדול אושרה מדיניות אי־החימוש הגרעיני של בריטניה, אף־כי לא הוצא מכלל אפשרות, למשל, שימוש בצוללת האטומית „טריידנט", כחלק מיקוח עם הרוסים. כן הוחלט על הידוק הקשרים עם האיגודים המקצועיים. קינוק הצליח לשכנע את החברים שאין הוא חותר ל„יאפיזציה" של הלייבור („יאפיס" הוא כינוי לטכנוקראטים הצעירים של ימינו – מעמד המתעשרים החדשים, בעיקר בבורסה ובעסקים) ולנטישת הסוציאליזם. בריאן גולד, „הסיד־הטון החדש", זכה לקבלת פנים פושרת.

הוועידה הוגדרה על־ידי העתונות „משעממת". הפעילות העיקרית מתחילה עכשיו בתוך הלייבור פנימה: הן השמאל הקיצוני והן הימין הקיצוני כבר החלו להיערך בו למאבק.

מי יירש את מ'באו

מאת שלמה שפיר

אם ייבחר מחדש הדיפלומט הסנגאלי למזכ"ל אונסק"ו, צפוי שהחברות תימאס על מדינות מערביות נוספות וגם הן יפרשו מן הארגון שבעת ייסודו אחר מלחמת העולם השניה נתלו בו תקוות כה רבות

אונסק"ו, סוכנות או"ם לחינוך, מדע ותרבות, שנוסדה ב־1946 בפאריס ושמרכזה שוכן שם מאז, זוכה לתשומת־הלב הרבה ביותר בקרב כל המוסדות המקבילים לה שתחת כנפי או"ם. הסיבה לכך אינה רק תחום פעילותה המגוון, המעורר מחלוקות בין 159 חברותיה (אונסק"ו, כידוע, בדומה לארגון־האם שלו בניו־יורק, שסוע גם הוא בין „המועדון" הלא־גדול של מדינות דמוקראטיות לבין המחנה הגדול של „הבלתי־מזדהות", על נטיותיהן השונות, והמדינות הקומוניסטיות). בשנים האחרונות מאפילה על אונסק"ו גם הביקורת האישית על מדיניותו וההתנהגותו של המזכ"ל הנוכחי אחמד מוכר מ'באו, אינטלקטואל סנגלי, העומד לסיים בחודש הבא את תקופת כהונתו השניה. הנהלת אונסק"ו, המתכנסת בימים אלה בפאריס, תנסה לגבש, בשורה של הצבעות, הסכמה לגבי המועמד שיירש את מ'באו בוועידה הקרובה של הארגון בעוד כחודש. אין זה מן הנמנע, עם זאת, שמ'באו ייבחר מחדש, לרבות הציפיות לפרישתו, לתקופת כהונה שלמה או לפחות חלקית.

ארה"ב, בריטניה וגם מדינות מערביות אחרות מתחו בשנים האחרונות ביקורת חריפה ביותר הן על מדיניות אונסק"ו בהנהגת המזכ"ל הסנגלי והן על סגנון הניהול שלו. כמו בסוכנויות או"ם אחרות, גברה באונסק"ו משנות השבעים ואילך הפוליטיזציה האנטי־מערבית, תוך שימוש בנושאי הגזענות ופירוק־הנשק. גם אנו בארץ הכרנו את תוצאותיה של מגמה זו בהחלטות ובצעדים בלתי־ידידותיים. התנגדות נמרצת עוררה במערב התכנית ל„מסדר אינפורמציה חדש", ביוזמת הבלתי־מזדהות ובתמיכת המחנה הקומוניסטי, שנתפרשה כנסיון לסתום את הגולל על חופש העתונות ועל פעילותן של סוכנויות הידיעות הבין־לאומיות שבמערב. בהקשר זה כדאי אולי לציין, שהמפלגה הסוציאליסטית בצרפת גילתה בזמנו הבנה רבה יותר לדרישות העולם השלישי לרוויזיה במדיניות האינפורמציה של הסוכנויות, שהן בעצם מונופולין מערבי. בד בבד התלוננו נציגים מערביים על בזבוז חלק ניכר מתקציבי אונסק"ו במשרדיו של מ'באו בפאריס ובמסעותיו היקרים ברחבי תבל, תוך צמצום פעולות חיוניות במלחמה נגד הבורות ופרוייקטים לשימור תרבותי. הראשונה להסיק מכך מסקנות אופרטיביות היתה ארה"ב, שפרשה מהארגון ב־1984; ב־1985 פרשו גם בריטניה וסינגפור: כתוצאה מכך הפסיד אונסק"ו יותר משלושים אחוז מתקציבו השנתי, בסך 150 מיליון דולר.

רוב המדינות המערביות, שלא שעו לעצת שליחיו של ממשל רייגן והעדיפו להמשיך בחברות באונסק"ו, קיוו שעם סיום תקופת כהונתו השניה של מ'באו ייבחר מזכ"ל מתון ויעיל יותר, שיוכל לפתוח תקופה חדשה בתולדות הארגון (אם כי, למען האמת, צרותיו המינהליות של הארגון לא החלו עם בעל התפקיד הנוכחי: רוב קודמיו נתקלו בקשיים ובביקורת, ולא השלימו את תקופת כהונתם). המועמד שצרפת מעדיפה הוא שר החוץ הפאקיסטאני יאקוב חאן, בעל נסיון דיפלומאטי עשיר בוושינגטון, במוסקווה ובפאריס, המבטא את דבקה אלג'ירי באיסלקית ואת בודליר

(המשך בעמ' 8)

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

זכות הרבים לא להיכנע למיעוט

בפני כבודו של מ. שלום לא אנהג כן בכנות המקובל ביחס ל"מכתבים למערכת" ואענה על "שאלותיו". הוא שואל: "האומנם כדאי להרוג ולהיהרג על הצגת קולנוע?" תשובתי שלי: לא, לא כדאי. אבל אם מ. שלום גם "יודע, שיש הדתיים קיצוניים שינסו להחזיר במגפיהם גם להיכי הפרט ולשכול מכבוד את חירותו", הרי עליו גם לדעת, ש"הצגת קולנוע" איננה רק הצגה, אלא אחת החזיתות במערכה נגד החרדיה בכנפיים ישנו. ועל כך הל הסיפא שבדבריו: "כאן הייתי נכון ללחמה על חירות הפרט גם באותה נבחרות, שהללו נלחמים בה על קודש השבת".

ולא רק בחירות הפרט גם מחוץ לאהלו מדובר, אלא גם בזכותם של רבים שלא להיכנע למיעוט הרוצה לכפות את אורח חייו על הכלל.

ועוד דבר לידיעתו של מ. שלום: ה"חרדיה במכנפיים" וכו' איננה עוד בחלקים מסויימים בירושלים ובמקומות, או מקורותו בגדר "גיטו", אלא במציאות היום. העידו על כך כל הנירודים של תושבים חילוניים, שאפילו בתוך ביתם לא ניתן להם להיות ברצונם והם נאלצו לעקור לשכונות אחרות.

אפשר, כמובן, להסתפק לילה אחד בשבוע בהצגת־קולנוע בטלוויזיה, ובמבשרי אני חוזה זאת. אולם ה"הסתפקות" היא לפי טעמי האישי בלבד, ואם שכני בעמו שונה בטעמו והוא רוצה הצגה דווקא בערב הפנוי שלו – זאת זכותו ועליה מותר לי להילחם "באותה נבחרות". כי על כן וכדברי מ. שלום באחד משיריו [illegible]

ביאליק ואחד העם, שגם עליהם מ. שלום מסתמך, הם ביאליק ואחד העם והדבריהם לפני שניים או שלושה דורות, בשיחות רעים או במאמר הזה אולי יפים בעיתם, אך אין הם פוסקים ראשונים או אחרונים (וגם לא היכבו בידור את אלה) ואין אנו חיים בפיהם. דבריהם יכולים להנחות אותנו בהשקפותינו, אך לא לחייב אותנו במעשינו ובאורחותינו.

י. פקר
ירושלים

QUO VADIS, שמעון פרס?

חגי אשד ("דבר" 17.9.87) מנסה "לטהר את השרץ". כוונתו של שמעון פרס להתחבר לרבנים החרדים נובעת מרצונו לזכות בקולותיהם של המפלגות הדתיות בשאלת הוועידה הבינלאומית. "זה התפקיד שהוא העמיד בראש סדר העדיפויות הלאומי כפי שהוא נראה לו, וזה הכרח לא יגונה". אכנם מטרה זו מצדיקה באמת את האמצעים, אבל לא עקא שהיא מוטעית ביסודה, גם לפי דעתו של חגי אשד "הצלחתו של המהלך הפוליטי הזה הוא רק בגדר סיכוי לא ודאי בעוד שמחירו הוא בגדר הפסד ודאי".

לכולנו, הדתיים במדינת ישראל מהווים לא יותר מעשרה אחוזים של הישוב. מתוך 120 חברי הכנסת רק 12 הם דתיים וחרדים (המפד"ל, ש"ס, אגודת ישראל ואבוחצירא). מפלגת העבודה היתה זוכה ללא כל ספק במספר קולות גדול יותר של 90 האחוז החילוניים שביישוב לוא שמעון פרס היה יוצא חוצץ במאבק נוקשה נגד הכפיה הדתית, נגד הדתיים ונגד החבורה האפלה השחורה מורדי אור ואחוזי טירוף הימין הזעזע, החלקם פרחחים שאינם מביאים כל תועלת למדינה ומחלקם שונאי ישראל.

Quo Vadis, שמעון פרס?

דוד רובנר
חיפה

סבירות נמוכה – גם הפעם?

דבריו של השר שרון בישיבת הממשלה עוררו תגובות נזעמות מפי שר הביטחון רבין ומפי השר וייצמן. לאמיתו של דבר ומהדברים שפורסמו באמצעי התקשורת לא עשה השר שרון יותר מאשר הציג עדויות מסויימות בדבר הערנות המחייבת את כוחות הביטחון ועל הצורך בשיטות־תגובות על מעשי טרור כאלה כפי שאירע בעזה [illegible].

יתכן, שניסוח הדברים לא נעם לשרים. יתכן גם ששרון נשמע כמאשים, אך לגופו של עניין מדובר כאן בנושא הבטחוני הראשון במעלה המעסיק אותנו היום שעה שעה.

המרצחים מסתובבים בכל מקום והם בוחרים להם קורבנם בצומת דרכים או בכבישים צדדיים, בלב ירושלים או בשוקי חברון ועזה ובכל מקום בו יבחרו. שרון מתריע ודורש לתת הבהרה והעית לדרכי הטיפול ברוצחים אלה, ובשיטות לא קונבנציונאליות, שיטות שיש לשנותן מדי פעם לגינויות יותר ומתוחכמות יותר. מה פסול בזה?

וכשאנו שובעים לשמוע את הודעתו הבריגיה בפי ראש הממשלה הקובע, שהכל שפיר ואין כל מחדל בנושא, מתחילים אנו להקשיב לדברי השר שרון. וזאת משום שראש הממשלה הצליח להרגיל אותנו זה זמן רב לדעת, שהוא "לא ידע", "לא הובא לידיעתו", הוא "לא היה בסוד הדברים", הספק הוא האם מאחורי ההודעה הנחרצת הזו שלו לא מסתתרת חלילה "אי־ידיעה" מכוונת שתתגלה לנו לאחר מכן כמו שהתגלו לנו כל היתר.

רצוי להקשיב לדברי השר שרון, דברים שנאמרו בערב יום הכיפורים בכלאת פעמיים־שבעים־השנים לאותה הערכה־שבב אומללה הנושאת את השם "סבירות נמוכה".

שוניא ברונשטיין
קרית חיים

שוב מייקרים את התחבורה הציבורית

מחירי הנסיעות בתחבורה הציבורית שהועלו לפני חודשיים ב־16% יתייקרו שוב. אנשי משרד האוצר מתכננים כבר "לבצע את הייקור במהלך התקציב הנוכחי" ("דבר" 29.9.87). נטל זה של הוצאה נוספת בתקציב המשפחתי יעמס עוד פעם על מחוסרי מכוניות פרטיות, מעוטי יכולת כספית מהשכבות החלשות, על משפחות מרובות ילדים וגימלאים.

ההדירה לקיצוץ סובסידיות לתחבורה הציבורית עד למינימום, ש"הנסיעה בה במעיר שדה מסוכה לעיר גדולה, זולה יותר, אפילו לאיש אחד בלבד מאשר באוטובוס. באחרונה נוספו כ־100,000 מכוניות ומספר כלי הרכב בכבישי הארץ מגיע בעת ל־850,000, אם לא יותר ("דבר" – "יקר מדי לנסוע באוטובוס", אריה אורה, 17.8.87).

בהי הבכבה בבדיניות תחבורתית־תקציבית נלוזה זו? מדוע לא יחפשו אנשי האוצר כיסוי לתקציב בסעיפים אחרים שפורטו לא מכבר על־ידי ראשי ההסתדרות בוויכוח על הסכם השכר? כדי לצמצם בתאונות דרכים מתבקשת, לדעתי, בבחינה־הגיונית, העדפת התחבורה הציבורית על־ידי תוספת סובסידיה, ולא צמצומה, והוזלת מחירי הנסיעה באוטובוסים, כבלם לתשוקת הנסיעה במכונית הפרטית.

וקראנו, שגם חברת "אגד" קובלת על התייקרויות מפאת התמעטות הנוסעים.

על הסתדרות הגימלאים להרתם גם למערכה זו במרץ רב ולהתנגדות חריפה לביטול הסובסידיות למצרכי יסוד ובמיוחד התחבורה הציבורית. גם בהוצאה מוגדלת זו, מדי פעם בפעם, של שקלים רבים בחודש לצרכי נסיעות ישנה שחיקה ניכרת בפנסיה למאות אלפים גימלאים, [illegible]

ישראל שיוור
חדרה

עונש לפני הוכחת האשמה?

חרם העיתונאים על בית־ר ירושלים הוא לקח שלטון הכיבוש: עונש קולקטיבי המבוצע לפני הוכחת האשמה.

על העיתונאים להיות זהירים מן המדינאים. מדינאים עיסוקם הפחדה ואיום ואף כבעי עיסקו בעוסק ועינוי (אין זו הצדקה אלא עובדה). העיתונאים תפקידם לייצג את האמת לאורה ידי־יתחנכו הבריות ויראו את עלילי המדינאים.

אם כך נוהגים העיתונאים, מחו עיני הבריות.

אך, אולי, ייצא מתוק מעז ומעשה העיתונאים דווקא יטיל אור: ילמדו אנשי בית־ר ירושלים ובמתה יהודה, מה זה עונש קולקטיבי ומה מרגישה משפחה שהורסים את ביתה לפני שפיטת בנה והוכחת אשמתו וללא גזר־דין של הריסה.

מצד אחר, זכותם של העיתונאים לא ללכת למקום שהם מרגישים בו סכנה. לכך אין צורך בהוכחה, דיה ההרגשה.

סעדיה נאה
תל־אביב

מי הם האינדיאנים?

בקטע "אנחנו האינדיאנים פה" ("דבר" 20.9.87) כותב מאיר בראלי "הרי אנחנו האינדיאנים והערבים – הלבנים. הם כבשו את הארץ ואנו בסך־הכל מנסים להחזיר אותה לעצמנו. אנחנו התושבים האוטוכטונים של הארץ הזאת".

עד כמה שידיעתנו ההיסטורית מגעת – הכנענים היו "התושבים האוטוכטונים של הארץ הזאת", ואנו כבשנו אותה בעיסקה ג'נוסייד כמו שנאמר בתורה "לא תחייה כל נשמה" ובמתואר בספרי יהושע ושופטים.

איני חושב, שדבר זה (וכן הכיבוש הערבי שהיה הרבה יותר הומני מהכיבוש הישראלי) רלוונטיים לוויכוח שבינינו ובין הערבים, אבל ההיסטוריה האמיתית שלנו רלוונטית באותו לוויכוח שבינינו ובין עצמנו. הבאראביניות כגון אלה של מאיר בראלי סוללים את הדרך לפאשיזם ולקנאות דתית הגרועה במינה.

פרופ' ישראל שחק
ירושלים

לא עוד השתתפות בכיבוש

כאוב הלב והמוח מתקומם על אובדן כל אדם, כך גם על חייו של חבר קיבוץ רמות מנשה, שהיה בדרכו הביתה משירות מילואים. נבון עשו חברי הקיבוץ הפעיל בתחומי המאבק למען שלום ושיוויון בהצהירם על נאמנותם לדרכם גם לאחר הפגיעה והאסון וימשיכו במאבק למען הדיקום בשלום.

ייאמר נא עתה מתוך צער: הנאבקים למען השלום והשיוויון חייבים להסיק מסקנות נוקבות: לא עוד השתתפות בכיבוש, הלכה למעשה, כדי לא לתת יד ליצירת רגשות נקם. וייאמר נא מתוך אותו צער לפלסתינים: עיצרו את האלימות הכוסה, הבלתי־מבחינה: אך הכיצד אפשר להבחין? רק היכנעות בולטת מאלימות יכולה למנוע "בעירות בתנובת".

יש דרך אחת כעקרה, מוסרית וחוקית לשיתוף־פעולה חיובי בין פלסתינים לישראלים: אי־אלימות. לכוון הסדר שיוויוני וצודק, שהוא הערבות היחידה לביטחון ושלום לכל המעורבים. אי־אלימות היא קודם־כל היכנעות מאלימות והשתתפות בארגוני־אי־אלימות, לסוגיהם. אי־אלימות היא גם פעולה קונסטרוקטיבית של תיקון־עוול בשכה.

תומא שי"ק
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

יוצאת לדרך

[illegible]

הזדמנות מחייבת

ד"ר [illegible] האמריקאי [illegible] ההזדמנות [illegible] פה בתהליך השלום, [illegible] (בתמונה) אמר [illegible] ראשי הארגונים [illegible] כי הקונפדרציה הפדרלית של ישראל טובה עכשיו מאי פעם, בגלל מלחמת עיראק־איראן, הסכסוך בין יהודי לאש"ף, המצב הבלבלי הקשה בסוריה ובארצות ערב אחרות, ובגלל שיפור בעמדה של ישראל בעיני [illegible] אחרי ההזדמנות עכשיו לא [illegible] ניצולה [illegible] על עצמו אחריות [illegible] קבל ההלכה [illegible]

מתקפה צרפתית

"מתקפה צרפתית" צפויה בחודשים הקרובים. בחודש הבא יגיעו לישראל הסופרים אדמונד ז'אבס, יליד מצרים המתגורר בצרפת ואלן הביגייה כאורחי המכון הצרפתי. ביקורו של ז'אבס יתקיים לאחר מכא ומיני שלו היה שותף גם פרופ' הדר [illegible], בחוג לתרבות צרפת באוניברסיטת תל־אביב. בסוף החודש הבא תגיע לישראל הזמרת המפורסמת ברברה, שאותה מביא לישראל האמרגן שמואל צמח. ברברה הופיעה לאחרונה בסדרת קונצרטים "שטלה" בפאריס וקצרה תשבחות נלהבות כתמיד. אגב, ברברה עשתה באחרונה מספר ביקורים פרטיים בישראל. יש לה אחות המתגוררת בתל־אביב.

★

שגריר צרפת בישראל אלן פיירה, יארח ב־19 בחודש בביתו בסביון את כל העוסקים בספרות, באמנות, בתיאטרון ובבידור הקל בישראל. זו מסורת שהוא וסגל השגרירות ביניהם קלוד דומנאק, יועץ התרבות בשגרירות, [illegible], נספח התרבות וז'אן לוק גבאי מנהל המכון הצרפתי מקיים כבר שנה שלישית.

רות סגל, שחקנית תיאטרון חיפה, שכבשה באחרונה את בנות מועדון התיאטרון בשתי הצגות יחיד מוצלחות מחדשת בימים אלה את הופעותיה בתיאטרון, לאחר הפסקה קלה, מטעמי בריאות. הצגת היחיד החדשה שלה, היא "עיר חופשית" מאת בריאן פריל, בבימויה של טלה צ'לטון. המחזה מיצג גישה שונה של המיעוט הקתולי הנרדף בצפון אירלנד. במהלך ההצגה הם חושפים פרטים על חייהם, עיסוקם בני משפחותיהם ומאווייהם. אירועי המיפגש גם משמשים "זירת" ניתוחים למדינאים סוציולוגים ואנשי כמורה וחוק. מסקנתו של המחזאי היא כי ליבם של אלה אטום לגורלו של האיש הקטן, המשלם בסופו של דבר את מחיר העוינות והשנאה. נשמע מוכר, לא כך? **אריאלה ראובני**

יש תשובה

פרופ' רן בלר (בתמונה), נבחר ע"י הקיבוץ "סבע" היוצא בבאר־שבע, לאיש השנה 1987. פרופ' בלר יליד 1933 ומנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית בביה"ח סורוקה זכה בתואר זה לא בגלל הישגיו הרפואיים המרשימים, אלא על החלצו לפתרון בעיה חברתית הבורה והיא התחרדותם של בני נוער וניתוקם מעל בני משפחתם. פרופ' בלר ואשתו צפיה שבנם חזר בתשובה וניתק את הקשרים אתם יזם והקים את העמותה לנפגעי החזרה בתשובה הנותנת סיוע ועצה טובה למשפחות הנפגעות. כיום מוכרת העמותה בשמה ע.ל.ה. – עמותה למניעת השתלטות חרדית. ופרופ' בלר משמש כיו"ר שלה מאז יולי 1986. לאחר שתי שנות פעילות הוא יכול להצביע על הישגים מרשימים בתוך תשובה לחוזרים בתשובה.

מוסיקה מהנובר

התזמורת הסימפונית של מחוז הנובר בגרמניה המונה שמונים נגנים חובבים מכל רחבי מחוז הנובר הגיעה לביקור בארץ ותהיה אורחת המועצה האזורית גליל תחתון. זאת במסגרת ברית אזורים תאומים הקיימת בין מחוז הנובר שבגרמניה לבין המועצה האזורית גליל תחתון. היום תקיים התזמורת ערב קונצרט בכפר תבור שיהיה כולו על בסיס הרפרטואר הקלאסי.

תערוכה במגרש הטניס

פרסומו של אלישיב שמשי (בתמונה), החל עם ספרו "סערה באוקטובר" בהוצאת "בערכות", העומד להופיע בימים אלה במהדורה שלישית. אלישיב שרת תקופה ממושכת בצבא הקבע וגם עסק בציור. עם שחרורו הכיר את ד"ר איין פרידמן, מי שייסד והקים את הטניס, ובשילוב של חזון ומעשה הצליח להפוך את הטניס בישראל לספורט המוני ועממי. שמשי התלהב מהתנופה וההתלהבות של ד"ר איין ובא אליו בהצעה שאי אפשר היה לסרב לה, להכין תערוכת ציורים בנושא טניס לכבוד טורניר

הטניס הבינלאומי בו ישחקו טובי הטניסאים בעולם, וביניהם ג'ימי קונורס, בריג גילברט, עמוס מנסדורף, ואחרים. הציורים שיוצגו במרכז הטניס לישראל ברמת־השרון, החל מהעשירי לאוקטובר, מלאי תנועה וצבע, ויחד עם המשחקים המתוכננים מהווים תחיה מרתקת.

"יוצאים לטייל"

"אחרי הצהריים קם דוד משנתו. קם עם חיוך. קם ושתה יפה את כל המיץ שבכוס. לטייל, אמר דוד. נטייל, אמר אבא (זה אני)". בשורות אלה נפתח ספרו הראשון לילדים "יוצאים לטייל" של יגאל תומרקין, אשר יצא לאור בימים אלה בהוצאת "מסדה". למותר, כמובן, לציין שגם האיורים הם משל המחבר. ואכן, יצאו אבא תומרקין והבן דוד לטייל והגיעו לחנות הספרים האמנות התל־אביבית החדשה "אלף" שם תפסה אותם ביחד מצלמתו של יוסי רנה.

איש המרכז

רוב הפקידים במערב גרמניה מאורגנים באיגודים הארציים של ברית האיגודים המקצועיים, אך קיים גם איגוד נפרד בעל חצי מיליון חברים, המהווה כוח חשוב בזירה המקצועית של הרפובליקה הפדרלית ושיש לו גם קשרים עם התאחדות הפקידים. בימים אלה פרש היו"ר הוותיק של האיגוד הרמן בראנדט (בתמונה) אחרי 20 שנות שירותו בתפקיד. על הירושה היתה נטושה התחרות חריפה בין מועמד "ימני" יותר שנתמך על־ידי ההנהגה, נציג השמאל ונציג שהגדיר עצמו כאיש מרכז ושנבחר: רונלד איסן בן ה־49. גם איסן הוא סוציאל־דמוקרט וישתדל למנוע עימות בין שני הארגונים הנפרדים, שלפי שעה אין סיכוי לאיחוד ביניהם.

ש"י

המדור נערך ע"י אורה אריסמקי

נלחמים בנהגים

(המשך מעמ' 7)

הם שייכים לעניין מניעת התאונות. תעיד על כך בעיית הנסיעה במהירות מופרזות. המהירות הקבועה בחוק איננה אלא הלכה, שאיש אינו נוהג לפיה, אף לא מפקדי המשטרה. זו תקנה שלא רק שאין הציבור מסוגל לעמוד בה, אלא שעבירה עליה ספק אם היא גורמת תאונות. יש עבירות חמורות מכנה בהרבה, שחלקן בגרימת תאונות גדול לאין שיעור, ואין איש מובא לדין עליהן. הסיבה היא, שאת עבירת המהירות קל לתפוס וקל להוכיח בבית־המשפט ואילו עבירות אחרות – כמו אי־שמירת מרחק מן הרכב שלפניך, גורם התאונות היחיד הגדול ביותר – קשה לתפוס וקשה עוד יותר להוכיח.

עבירות רבות אחרות עוברים נהגים בעל־כורחם בגלל היעדר שילוט, בגלל דהיית הצבע המסמן את מסלולי הנסיעה או את כיוונה, בגלל קו עצירה ביציאה מרחוב צדדי, הנמצא במקום שממנו אי־אפשר לראות את מצב התנועה ברחוב שמבקשים לחצות, בגלל רמזורים שאין הנהג יודע איזה מהם מתייחס אליו. במקום לשלוח שוטרים לתדרך את האיש, שולחים אותו לא אחת "ללכוד" אותו. קשה להבין, שאיש משטרה מקצועי מאמין בשיטה נפסדת זו. אדרבא, אנשי המשטרה יודעים טוב ממני, שזו דרך להשניא עצמם על הציבור. הם הולכים בדרך זו, מפני שהממשלה לא נתנה בידיהם כלים לנהוג אחרת.

כדי למנוע תאונות צריך להוציא כמה מאות שוטרים לרחובות וכמה עשרות ניידות לדרכים הבין־עירוניות. אין כשוטר העומד בצומת כדי למנוע חציה לא חוקית; אין כניידת הנוסעת על פי המהירות החוקית אנה ואנה כדי למנוע נסיעה שלא כחוק. ארבע ניידות הנוסעות בכביש חיפה־תל־אביב הלוך וחזור במהירות של 89 קמ"ש, יכולות למנוע כמעט את כל העבירות בדרך. השאלה שצריך לשאול את השוטר היא לא "כמה דו"חות רשמת?", אלא "כמה קילומטרים נסעת?".

בשיטת הפעולה הנוכחית אין המשטרה לוחמת בתאונות, אלא בנהגים. אלה, כדי להתגונן, דרוכים לגלות מלכודות של שוטרים יותר משהם דרוכים למתרחש בכביש. כל עוד יכפו על המשטרה דרך פעולה מוטעית זו, אין סיכוי שהיא תרים תרומה כלשהי להפסקת הקטל בדרכים. האשמה מוטלת על הממשלה.

מי יירש

(המשך מעמ' 7)

בצרפתית. אולם הוא משרת, כידוע, משטר אוטוריטארי צבאי, המפעיל את עונשי הקוראן: רבים לא שכחו גם את הוצאתו להורג של עלי בהוטו. מדינות אמריקה הלאטינית, שבעצם הגיע תורן להעמיד משורותיהן את המזכ"ל הבא, כבר הודיעו על סירובן לתמוך במועמד של משטר צבאי – רק באחרונה נפטרו רובן ממשטרים בלתי־דמוקרטיים כאלה. הנציג שהן רוצות בו הוא שר החוץ של אורוגוואי, אנריקה איגלזיאס, אלא שמ'באו כבר מצא לנכון להזכיר לו שלארצו קשרים דיפלומאטיים עם ישראל ועם דרום־אפריקה ואין זו, כידוע, סגולה בעיני מדינות ערב וחברות גוש ה"בלתי־מזדהים". מ'באו עצמו זכה לתמיכה חזקה מצד ארגון ארצות אפריקה, ואף הועלתה אפשרות שייבחר מחדש לתקופת כהונה מוגבלת של שנתיים, תוך הבטחה שמדינות אלה יסייעו אחר־כך בבחירתו של איגלזיאס כיורשו, על־אף "נקודות־התורפה" הישראלית והדרום־אפריקאית של ממשלת מונטווידאו.

עד שעה זו נמשכת ההתמודדות מאחורי הקלעים וההכרעה טרם נפלה. אם אמנם יעלה בידי מ'באו להיבחר מחדש, ולו גם לתקופה מוגבלת, אפשר שהדבר יימאס עוד על כמה מדינות מערביות וגם הן יפרשו מהארגון. במקרה כזה יקטן תקציבו של אונסק"ו עוד יותר וייערמו מגבלות נוספות על דרך פעילותו של הארגון, שאחרי מלחמת־העולם השניה תלו בו תקוות כה רמות.

"מגן" קרן פנסיה מרכזית לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושרותים אגודה שיתופית בע"מ תל־אביב רח' הארבעה 24
הננו מודיעים בזאת

שהאסיפה השנתית של אגודתנו

תתקיים ביום רביעי 28.10.87 בשעה 10:00 בבוקר
במועדון הקואופרציה רח' הארבעה 24 תל־אביב

סדר היום:
1. דברי פתיחה
2. בחירת יו"ר
3. דו"ח הנהלה
4. דו"ח ועדת בקורת
5. דו"ח אקטואר
6. דברי חברים
7. אישור מאזן
8. בחירת מוסדות

באם לא יהיו נוכחים בשעה 10:00 באי כוח במספר הדרוש בתקנון תידחה האסיפה בשעה באותו מקום.

מרדכי שכטר
מנכ"ל

דון אברבנאל ואברהם זכות

בולים

מאת אריה לינדנבאום

הפרשן, פרשן התנ"ך הפילוסוף היהודי דון אברהם אברבנאל צויין בבול דואר ביחוד בסירה ליאונה. אכן, מפליא שדואר סירה ליאונה מצא לנכון לכבד בסדרה אחת לפחות שלושה אישים ממוצא יהודי – דון אברבנאל, האסטרונום היהודי אברהם זכות ולואיז דה־טורס, יהודי בן האנוסים, שהיה בצוות קולומבוס והביא טבק ראשון לאירופה (בסדרת הבולים האחרונה של סירה ליאונה ארבעה בולים). העילה להנפקת האישים בבולי סירה ליאונה היא, כמובן, מלאות 500 שנה לגילוי אמריקה על־ידי קולומבוס, שאף כי לא מלאו עדיין, חוגגים אותם כבר.

השנה מנצלים את הנושא ורבים מנפיקים בולים בכל מיני הקשרים עם גילוי אמריקה וקולומבוס.

דון יצחק אברבנאל, שהכיר את ותו מרבים מן האנוסים, אבל חזר בו מקץ שלוש שנים, היה בנו של יהודה אברבנאל, שבכשרונותיו הגיע לעמדה של שר האוצר של מלך פורטוגל. גם אברבנאל היה בעל כשרונות מדיניים והגיע בעיר באור נכנס לשירותו של אלפונסו החמישי, מלך פורטוגל והיה לשר האוצר.

מסופר עליו שעל אף עיסוקו הרב ובעבודו הרם, לא התעלם ממצוקת בני עמו ובאשר נכבשה העיר ארזילה במרוקו על ידי הפורטוגלים שיהודיה נמכרו לעבדים, תרם דון יצחק כסף רב לפדותם. הוא גם ערך מגבית בקרב יהודי פורטוגל לפדיון השבויים. כמו בהרבה חצרות מלוכה, נפל עליו חשד, כי היה בין הקושרים נגד המלך חואן השני והוא נאלץ לברוח בחוסר כל לספרד. החל להתפרנס בפעילות תורנית, אולם חיש מהר נתגלה כשרונו הפיננסי והיה גם בספרד לשר האוצר, הפעם אצל מלך ספרד פרדיננד ואשתו איזבלה.

עיסוקיו אלה של דון יצחק הם העילה העיקרית להופעת הבולים בנושא קולומבוס, שכן הוא שייך לאישים בני התקופה.

עם פרסום הגזירה על גירוש היהודים מספרד, הציע אברבנאל כופר בסך 30 אלף דוקטים זהב, כמתנת היהודים תמורת ביטול הגזירה, אך לשווא, עם רבים מאחיו היהודים מצא מקלט באיטליה. בא אליה בחוסר כל, אך גם שם התאושש מהר מאד, צבר הון והיה בשירותו של המלך פרדיננד. עם כיבוש נאפולי על ידי הצרפתים, נאלץ (1495) לעבור עם בני משפחתו לאי קורפו ואחר־כך לצפון אפריקה ושוב לוונציה, שם מת. (1508־1437).

אברהם זכות

האסטרונום ותלמיד חכם, אברהם זכות (1510־1450) הוא היהודי השני בסדרת בולי סירה ליאונה. זכות שימש פרופסור באוניברסיטה שבעירו סלאמאנקה ואחר כך בסרגוסה. עם גירוש היהודים מספרד בשנת 1492, מצא מקלט בפורטוגל.

כה היה תוכן החוזר האסטרונומי של המלך יוחנן השני: היה לו חלק בהחלטות המלך בקשר לתוכנית המסע של ואסקו דה גאמה.

על אף הישגיו המדעיים הרבים, לא ניצל ברדיפות שהיו בימי מלכותו של המלך עמנואל ונאלץ לברוח מפורטוגל והתיישב בתוניסיה. כתב חיבור אסטרונומי בשם "ביאור לוחות", שתורגם ללטינית ולספרדית ונחשב לספר אסטרונומי חשוב ושמור בכתב יד. ספר חשוב אחר שכתב הוא "ספר היוחסין" בו פירט האירועים מבריאת העולם עד ימיו.

את שני האישים האחרים שבסדרת בולי סירה ליאונה נזכיר בהזדמנות אחרת.

ספינות קפריסין

קפריסין הוציאה החודש סדרה בת ארבעה בולים בסדרת "ספינות עתיקות". הספינה "קירניה" ביהודות, מופיעה בארבעת הבולים על רקע נופים שונים. לרגל ביזיורק ופגל ההירות, הבכבים "סגילה" להפצה מוגברת של בולים בכל העולם בקרב האספנים.

פטריה שבזאת

פטריות בבולי דואר אינם חידוש, אבל הן חביבות האספנים הצעירים בעיקר.

פוקלנד הנפיקה זה עתה ארבעה בולי פטריות מן הסוג של הטפילים, חסרי כלורופיל. הציורים בהובר אדומים ובהורים באמצעות גבנים.

הפטריות שנבחרו לסדרת בולי פוקלנד, הן ה"פונג'י", ביני פטריות־הכובע הנאכלות על־ידי האדם. כידוע פטריות רבות הן רעילות ואסורות למאכל. מינים רבים של פטריות הם טפילים וגורמים למחלות של צמחים בעלי זרעים, בעוד שמינים אחרים ניזונים מחומר אורגני שנרקב.

הצדעה לחוקה האמריקאית

פלאו, קבוצת איים אלמוגיים וולקניים באיי קרולינה שבאוקיאנוס השקט, נכבשה על־ידי צבא ארה"ב בשנת 1944 מידי היפאנים.

לאחרונה, הנפיק דואר פלאו סדרת בולים מיוחדים בעלי שבלים בבולים ל־200 שנה לחוקה האמריקאית. על שבלי הבולים מתגוססים סעיפי החוקה וערכיהם: 14, 22 ו־44 סנט.

נהג!
תן טרמפ
לחייל!

דבר

לפני 60 שנה

יד החוסיינים בהתנקשות?

עתוני ה"אופוזיציה" כותבים כי ההתנקשות שנתגלתה בירושלים במיי הסן קדקי אל דג'אני היתה מכוונת גם נגד ראש העיריה הירושלמית ראג'ב נשאשיבי, עורך ה"פלסתין" עיסא אל עיסא ואחרים. העתונים רומזים על קשרי המתנקשים עם החוסיינים.

על "כשלון היהודים" בתערוכת חיפה

הסופר הירושלמי של "אל כיאמה" (קהיר) כותב על תוצאות התערוכה החקלאית בחיפה: "המציגים הערבים זכו ב־60 אחוזים מכל הפרסים. ואשר ליהודים, הם נחלו כשלון בתערוכה. רק מציגי היינות, [illegible] פרסים".

אפרם של סאקו ואנצטי לאיטליה

ניו יורק. לואיג'י ואנצטי, אחותו של ואנצטי שהומת, הפליגה לאיטליה כשבידיה מחצית תערובת האפר של סאקו ואנצטי.

לפני 40 שנה

פאראן זוכה

מייג'ר רוי פאראן, שנאשם בחטיפת הנער אלכסנדר רובוביץ' ובהריגתו, זוכה ביום ה'. בית הדין הצבאי בירושלים קיים התייעצות של רבע שעה עם היועץ המשפטי והחליט שאין יסוד לאשמה וזיכה את פאראן.

ד. בן גוריון באסיפת הנבחרים

ד. בן גוריון אמר בהרצאתו באסיפת הנבחרים, בין השאר, כי יש לנו היכולת לעמוד בפני כל תוקפנות אפשרית העלולה לבוא מתוך ארץ זו, או גם מהארצות השכנות. נוכל לעשות כך רק על ידי גיוס מלא של המשק, כוח האדם, כושר הארגון, ניצול המדע והטכניקה, התגברות הציבורית בזמן הקצר ביותר ובתנופה הגדולה ביותר. אסיפת הנבחרים חייבת לקבוע מיסבר בטחון בארץ שיתאים את כל היינו המשקיים, הציבוריים והחינוכיים לצרכים הדחופים של הבטחון.

כל מה שרצית לדעת על ההנקה ולא העזת לשאול

ארגון המתנדבות „לה לֶצ'ה" ישיב על כל השאלות ויתן הדרכה וסיוע לאמהות ולאבות, הרוצים להפוך את ההנקה לחוויה חיובית לכל המשתתפים

מאת עירית נחמני

איך להפוך את ההנקה לחוויה חיובית – זה הוא המוטו של „לה לצ'ה", ארגון התנדבותי הפועל ברחבי הארץ ומקיים הדרכה והסברה בכל הקשור להנקה.

כל מה שרצית לדעת על ההנקה ולא העזת לשאול או לא היה לך את מי – תוכלי לשמוע בסדרה של ארבע פגישות קבוצתיות המתקיימות אחת לחודש, במקומות שונים בארץ (פרטים בסוף הכתבה). כל פגישה מוקדשת לנושא אחר וכך תוכלי לשמוע בפגישה הראשונה על „יתרונות ההנקה לתינוק, לאם ולאב", בפגישה השניה- על „הלידה – המשפחה והתינוק היונק", בשלישית על „אמנות ההנקה והתגברות על קשיים" וברביעית על „תזונה וגמילה".

מדריכות „לה לצ'ה" אינן מיסיונריות העושות נפשות להנקה. לפגישות מגיעות נשים הרות הרוצות להניק וזקוקות להדרכה או מיניקות הנתקלות בקשיים וזקוקות גם כן להדרכה ואפילו לתמיכה וכן נשים מיניקות המעוניינות להעניק תמיכה לאמהות טריות.

מדוע זקוקות נשים להדרכה ותמיכה בנושא כל כך טבעי, שימיו כימי דברי עולם? כאן נכנסת המודרנה לתמונה ומסתבר שהחברה של המאה ה־20 איננה רואה את ההנקה כטבעית במיוחד לנוכח תחליפי חלב־אם רבים המוצעים בשוק ומבטיחים להיות קרובים בהרכבם לחלב־אם. הפיתוי הוא בהשתחררות מהנקה, הנתפסת כפעולה הקושרת ומגבילה את צעדי האשה.

בפגישת „לה לצ'ה" שבה נכחתי, סיפרה אחת הנשים, שדווקא סבתה, שהיניקה ששה ילדים, אמרה לה: למה לך להיניק? בשביל מה את צריכה את זה? היום זה כל כך קל עם כל התמרים שאפשר להשיג.

איתמר, בן 10 שבועות, אוכל לתיאבון. צילום: ישראל מלובני

את ההנקה, שהיתה טבעית עד לפני מאה שנה, דחקו הצידה תהליכי פיסטור החלב שנכנסו לשימוש ב־1886 בעקבות תגליתו של לואי פסטר על תהליכי תסיסה והחמצה. התנועה לשחרור האשה שהחלה אף היא במאה ה־19 אימצה בהתלהבות את חלב הפרה כתחליף לחלב־אם וכך בכך התפתח ענף מחקר שלם שפירותיו הם כל אותן אבקות שמהילתן בחלב פרה מבטיחה ליצור תרכובות קרובות מאד לחלב־אם ודומות לו.

וכך אנו מגיעים אל המחצית השניה של המאה ה־20, שבה תופעת האם המיניקה איננה מובנת מאליה: יתרה מכך, רובן הגדול של היולדות הביעו את רצונן להשתחרר מההנקה.

דוריס ספרר, אחת ממדריכות „לה לצ'ה", טוענת שהיום ניכרת תנועה חוזרה אל ההנקה. נסיונה בביה"ח אסותא, שבו עבדה כמדריכה ליולדות, מראה ש־90 אחוז מהיולדות רוצות להניק אולם הן עושות זאת, בדרך כלל, כמה שבועות בלבד.

„לה לצ'ה" מדריך אותך איך להמשיך את ההנקה עד סביבות החודש השישי לאחר הלידה, ואיך לגמול את התינוק ללא כפיה, על ידי מעבר הדרגתי לתזונה הרגילה שאותה צורכת המשפחה. יש נשים המיניקות את ילדן אף שנה ויותר, אם כי בגיל זה ההנקה איננה מהווה את עיקר תזונתו של הילד והיא נעשית בעיקר למען הקשר הפסיכולוגי הפינוק.

„לה לצ'ה" איננו רואה בהנקה צורה של האכלה בלבד אלא חלק מפילוסופיה שלמה על מבנה המשפחה והיחסים בין האם והאב לתינוק, ובינו לבין שאר ילדי המשפחה.

ברוח זו גם מנוהלים המפגשים הנערכים בשעות הערב ונמשכים שעות מספר. האווירה נעימה ומשפחתית, יש בעלים המצטרפים לפגישות, נשים רבות מביאות איתן את התינוקות על אף השעה המאוחרת.

לידתו של הארגון בשנת 1956, בפגישה מקרית של שתי נשים בפיקניק שנערך בפרנקלין פארק, אילינוי. הן שוחחו על תינוקותיהן, על ההנאה שגורמת להן ההנקה ועל נשים הרוצות להניק ואינן מצליחות כיוון שאין מי שיסייע להן.

אל השתיים הצטרפו עוד חמש נשים ורופאים אחרים שהתמצאו ותמכו בנושא ההנקה, וכך קם „לה לצ'ה" שפירושו בספרדית – „החלב". תחילתו של „לה לצ'ה" מצערה אולם כיום הוא מונה כעשרת־אלפים מדריכות ב־43 מדינות בעולם. בארץ ישנן כעשרים מדריכות.

מדריכות הארגון הן נשים העוברות הכשרה מתאימה, עד עכשיו דרך התכתבות עם ארה"ב, ולאחרונה עם מדריכה שהוסמכה על ידי הארגון להכשיר מדריכות. נסיון הנקה חיובי הוא תנאי בל יעבור לכל אשה הרוצה לעבוד בשורות הארגון.

לנשים הזקוקות או רוצות הדרכה בכל הקשור להנקה, להלן שמות של ארבע מדריכות ומספרי הטלפון שלהן. את שמותיהן ומספרי הטלפון של המדריכות האחרות ברחבי הארץ אפשר לקבל מארבע אלה. אנא התחשבו בשעות המצוינות להתקשרות:

. חנה לודווין, טל. 053־344916, להתקשר עד אחת בצהריים ומ־4 אחה"צ, לא בשבת.

רוזט וייזל, טל. 02־718263, ניתן להתקשר אחרי 8.30 בערב, לא בשבת:

אדית בוקסמן, טל. 052־558106, להתקשר בין 8.30 ו־10.30 בערב, לא בשבת:

דוריס ספרר, טל. 03־394537, להתקשר בשעות 8.00 עד 12.00 לפנה"צ ובין 8.30 ו־10.30 בערב.

לבד מהפגישות ומהייעוץ הטלפוני עוסק הארגון גם בהפצה של ספרות מעודכנת על נושא ההנקה ברמות שונות: גם לצוות הרפואי ולמדריכות וגם לאמהות. בעברית ישנם שני ספרים: „ההנקה – אמנותה של האשה", שאפשר להשיגו רק דרך מדריכות הארגון, וכן הספר „ההנקה" של ד"ר סטיינוויי, שניתן להשיגו בחנויות ספרים.

המרקחה בבתי המרקחת

מאת מרתה מיילס

מי שנכנס לתוך אחד מבתי המרקחת החדישים בארץ, בקושי ימצא בהם את דוכן התרופות בין טורי המדפים הרבים של חמרי ניקוי, חמרי הדברה, צעצועים, צרכי קוסמטיקה, סרטים לשיער, מזון לחיות־בית ולאחרונה אפילו „מזון בריאות". אלו הם בתי המרקחת הרחוקים כל כך מבית־המרקחת השכונתי הקטן, ואין הם מיוחדים לארצנו. להיפך: אפשר למצוא אותם למכביר בארה"ב, בקנדה ובבריטניה, הם תופסים יותר ויותר את מקומם של אחיהם המסורתיים.

בישראל, אפילו אחרי עשור שנים, תופעת ה„סופר־פארם" עדיין איננה כה מקובלת. היא יוצרת עדיין התנגדות ניכרת בתוך אנשי המקצוע, בעיקר הרוקחים הוותיקים, שאינם רואים בעין יפה את הנטייה לבסס את רווחיו של בית המרקחת לאו דווקא על תרופות. מצד שני, ל„סופר־פארם" יש השפעה מצטברת. יותר ויותר רוקחים צעירים פותחים מוסדות הדומים להפליא לבתי המרקחת המודרניים, ה„דראגסטור", של הארצות דוברות האנגלית ומחקים את דוגמת ה„סופר־פארם".

למען הדיוק, ה„סופר־פארם" איננו רשת שיווק, על אף שכך זה נראה וכך מתייחסים אליו הבריות. החוק הישראלי דורש, שבעליו של כל בית מרקחת יהיה רוקח, והחנות כולה נחשבת לבית מרקחת, אפילו אם היא מוכרת מוצרים אחרים. ולכן, רישמית, ה„סופר־פארם" הוא חברת ייעוץ פרטית, המעניקה את שמה ואת היידע שלה, בהסכם מיוחד, לרוקחים פרטיים. מהם בדיוק תנאי ההסכם – אין לדעת. ב„סופר־פארם" מעדיפים שלא לספק פרטים.

מה שהם מספרים ברצון הוא, שעשר שנים לאחר שנפתח ה„סופר־פארם" הראשון בהרצליה, יש כבר עשרה כמוהו בארץ, רובם באזור תל־אביב. אך יש כבר שניים בירושלים, אחד בבאר־שבע ועתה בנים אחד בחיפה.

את הרעיון הביא לארץ מארץ קופלר, יהודי קנדי בעל רשת חנויות דראגסטור גדולה. בנו בן ה־35, ליאון קופלר, הוא מנכ"ל „סופר־פארם" בישראל, שמשרדו הראשי שוכן בפתח־תקוה.

„מה שהבאנו לארץ", אומר קופלר הצעיר, „הוא את התפיסה הצפון־אמריקאית של שירות עצמי בבתי מרקחת, עם שיווק מאסיבי ונרחב ומחירים זולים". ברשת הקנדית, בעלי הסניפים הם מנהליהם ומקבלי ההחלטות – „וזו נחשבת הסיבה להצלחת הרשת. כמו בארץ, הפירסום הוא בקנה מידה ארצי וגם מקומי".

כאן את קניית מרבית הסחורה עושים ברמת הסניפים, הרשת רק „מייעצת" לבעליהם ולפעמים יוצרת עסקות משותפות. „אנו מקווים שהספקים רואים אותנו כמשפחה אחת", אומר קופלר. החנויות הפרטיות מנהלות את מבצעי המכירה של עצמן, ולכן יש לפעמים הבדלי מחירים בין חנות אחת של „סופר־פארם" לחברתה. את זה אין הלקוחות יודעים ולכן יש הרבה תלונות בנושא.

ב„סופר־פארם" עושים הבחנה מדוקדקת בין מחלקת התרופות לבין מה שהם קוראים „החנות הקדמית". מחלקת התרופות ממוקמת בדרך כלל בעומק החנות, ומנוהלת על ידי רוקח מוסמך. כל המחירים במחלקת אלה קבועים ונתונים לפיקוח משרד הבריאות. אין רשות לתת הנחות.

כל התרופות הזוקות הנמכרות בארץ, חייבות להימכר על ידי הרוקח. בארצות הדוברות אנגלית, התרופות שאינן נזקקות למרשם של רופא, ניתנות לרכישה מעל המדפים. הצרכנים יכולים לקנותם כך אפילו בסופרמרקטים. אנשי ה„סופר־פארם" היו שמחים אם היתה שיטה זו מונהגת גם כאן. „אני תומך נלהב בשיטה של שירות עצמי לתרופות־ללא־מרשם", אומר קופלר. „זהו בזבוז זמנם של אנשי מקצוע לספק לקונים אספירין או טיפות אף. יש לנו כאן רוקחים בעלי השכלות גבוהות המתרוצצים כל היום כדי לנפק מוצרים שאינם דורשים שירות מקצועי. בבתי מרקחת קטנים הם צריכים לתת לך הכל, אפילו טמפונים ומשחות שיניים."

„זה מצחיק, לעומת זאת", הוא מעיר, „שדווקא חמרי הדברה רעילים נמכרים חופשי מעל המדפים."

קופלר היה רוצה שמשרד הבריאות יתיר לחנויותיו למכור ב„חנות הקדמית" כל מה שעולה על רוחו. „אין זה עסקו של אף אחד אלא רק שלנו, מה שאנו מוכרים", הוא מצהיר. אבל אין זה המצב היום. משרד הבריאות מתייחס לכל מטר־מרובע של החנות כאל בית מרקחת ויש הנחיות ברורות מה מותר ומה אסור למכור בו. ולכן אסור, למשל, למכור משקאות קלים, צרכי צילום, מכשירי כתיבה או דברי מתיקה – לפחות לא רישמית.

הבעייה היא, שיש הרבה „תחומים אפורים" שלגביהם רשימות משרד הבריאות אינן ברורות. מזון לתינוקות מותר למכור; מזון למבוגרים – לא, אם כי לאחרונה מרשה המשרד למכור מה שקרוי „מזון בריאות". קופלר מקבל בברכה את השינוי בגלל הפוטנציאל הגדול הטמון בו. ובכל זאת אין הוא מבין את ההבדל בין ממתק גרנולה לבין „ביף כיף" ארוז הרמטית. הוא היה מבין את ההגבלות בימים קודמים, כאשר מזונות רבים נמכרו בלי עטיפות, והיו בעיות של הגיינה.

המחזור של „החנות הקדמית" בחנות אופיינית של „סופר־פארם" עולה על מחזור המכירות של התרופות, מודה קופלר. בכמה מהחנויות, מהווה מכירת התרופות רק 30 אחוז ממחזור המכירות הכללי. יש חנויות שבהן אחוז התרופות הוא כ־50.

ב„סופר־פארם" מפרשים את התקנות המתירות עד הגבול ולכן אפשר למצוא בחנויות אלה מגוון רחב של פריטים, החל מכסאות בטיחות לתינוקות ועד לצעצועי „פישר פרייס" ואחרים. (יש הגבלה על הגיל שלגביו מותרת מכירת צעצועי ילדים). כמובן שיש בהן צרכי רחצה, הגיינה, דברי קוסמטיקה – כל מה שיש בבתי מרקחת אחרים – אבל במבחר גדול יותר. יש גם מבחר גדול של חמרי ניקוי והדברה, שבתי מרקחת רגילים אינם מספקים בדרך כלל.

אשר למחירי מוצרים אלה – הם דומים לרוב למחירים ברשתות השיווק הגדולות. לעומת זאת אין ה„סופר־פארם" מתחרה במחירי החנויות המיוחדות לחמרי ניקוי או לרוכלי המכירות בשווקים הפתוחים.

וכשמדובר על צורת השירות – ל„סופר־פארם" יש הרבה מה להציע. למשל: ה„סופר־פארם" יחזיר ללקוח את כספו אם אינו מרוצה – על כל קנייה, אומר קופלר. מדיניות אחרת הנהוגה בה: אם פריט מסויים הנתון במבצע אזל מהמדפים, החנות תמכור אותו ללקוח לכשיגיע, במחיר המבצע, גם אחרי תאריך גמר המבצע. אפשר לשלם ב„סופר־פארם" במזומן, בהמחאות ובכרטיסי אשראי, אבל אין הוא מתחרה ברשתות השיווק במתן אשראי ארוך־טווח.

צרכנים ייהנו גם מהעובדה, שב„סופר־פארם" נטשו את שיטת ה„קודים" על המצרכים, וחזרו לרשום את המחיר על כל פריט ופריט. אין ספק שזה ימצא חן גם בעיני המועצה הישראלית לצרכנות, המשתדלת אצל רשתות השיווק שיחזרו גם הן לשיטה הישנה. נכון, ב„סופר־פארם" מוכרים הרבה פחות פריטים מאשר ברשתות השיווק.

רוב חנויות ה„סופר־פארם" פתוחות ברציפות מתשע בבוקר עד תשע בערב ובמוצאי שבתות. אף סניף עוד לא העז לפתוח שעריו 24 שעות ביממה. בשבת פתוח הסניף הנמצא ברשימת תורנויות בתי המרקחת. הסניפים של נווה אמירים בהרצליה, של הרב־מכר על כביש החוף ושל באר־שבע נמצאים „בתורנות" כל שבת, כי אף בית מרקחת אחר באיזור שלהם לא מוכן לעשות תורנות שבת.

קופלר משוכנע ש„סופר־פארם" מבשר את העתיד. „אנחנו באמת בתי מרקחת – רק גדולים יותר". עד כמה יכולים בתי מרקחת אלה לגדול – את זה קובע משרד הבריאות. כרגע מותר לבית מרקחת שטח של 500 מ"ר, ואכן זה שטחו של סניף רמת אביב, הגדול בסניפים. קופלר ישמח אם הגבלה זו תוסר.

ישנם שני אירגונים מקצועיים של רוקחים בישראל, ולאחד מהם יש הסתייגויות חמורות מהקונצפציה של הסופר־פארם. האחד הוא אירגון הרוקחים של קופת חולים, שלכאורה אינם מוטרדים מהסופר; השני הוא הסתדרות הרוקחים בישראל, המאגד כארבע מאות רוקחים עצמאיים, בעלי בתי מרקחת, ברחבי הארץ כולה. ראש ההסתדרות הזאת, ארמנד ברקו, בעל בית מרקחת „יהודית" בנווה שרת, מרגיש את מצבם העדין של הרוקחים העצמאיים בארץ לעומת עמיתיהם בעולם החופשי, בגלל היקפן הגדול של קופות החולים בארץ. רק כ־12 אחוז מהאוכלוסיה נזקקים לבתי המרקחת העצמאיים בתוספת של חברי קופות החולים שלפעמים אינם רוצים לטרוח ללכת לרופא ולקבל כמובן מרשם בשביל מרכים פעוטים. לעומת זאת, בעולם החופשי, 100 אחוז של האוכלוסיה קונים את התרופות בבתי מרקחת מסחריים, אפילו האוכלוסיה השייכת לקרנות בריאות או למערכת הבריאות הממשלתית.

בית מסחר כמו ה„סופר־פארם" „מעוניין לדחוק את רגלי כולנו מהעסק", אומר ברקו, ואלמלא החוק (מאמצע שנות השישים) האוסר על פתיחת בית מרקחת בתחום 500 מטר מכל אחד מבית מרקחת קיים, היה ה„סופר־פארם" מנסה לפתוח סניפים ממש בתחום הבודד של בתי מרקחת קיימים. בחיפה, הוא מספר, יש בית מרקחת שפנה לבג"צ כדי להוציא צו מניעה נגד משרד הבריאות שאיפשר ל„סופר־פארם" לפתוח סניף ב„מרכז חורב" בייפתה באותה, לטענת שהמרחק בינו לבין אותו בית המרקחת הוא 350 מטרים בלבד. ההחלטה עדיין לא ניתנה.

כצד שני, אומר ברקו, ה„סופר־פארם" אינו פותח סניפים אלא במקומות רווחיים, ולא מעוניין בקהילות כמו קרייה שמונה, למשל.

חוק 500 המטרים מכוון גם לפיזור בתי המרקחת באוכלוסיה ולא רק להגנה על פרנסתם של בתי מרקחת קיימים. יש אמנם בתי מרקחת ותיקים שהם קרובים אחד לשני, אבל זה משום שהחוק אינו רטרואקטיבי. קופלר טוען שבמקום פתחו „סופר־פארם" בקניין סברנת הגולן והוקלים עתה לפתוח סניף בבית שמש.

הביקורת הנוקבת ביותר של ברקו כלפי ה„סופר־פארם" היא, שבעלי הסניפים אינם בעצם אדונים לאחוזתם, שהם מחויבים בכפיפות לחברה. „אהרה, איך יכול רוקח צעיר, שזה עתה סיים את לימודיו, לגייס שש־מאות עד שמונה־מאות אלפי דולרים כדי לפתוח בית מרקחת מיכולו". הוא שואל. עד כה, בכל מקום, לא נתגלו פרצות הזיקות במערכת ה„סופר־פארם" וקופלר מכחיש שיש כאלה. הוא גם מסרב לענות לשאלתי האם החברה שבראשה הוא עומד מעניקה הלוואות לרוקחים כדי שיפתחו חנויות בשמה.

ובכל זאת, על אף הסתייגויותיו, אומר ברקו, הוא קיבל בזמנו בברכה את רוקחי ה„סופר־פארם" כחברים בהסתדרות הרוקחים בישראל. אלא שחברות זו בוטלה בשל סירובם להתחם על תקנון הארגון, החתימה הנדרשת מכל חבר.

קופלר טוען שלא ידע על ביטול החברות של רוקחי הרשת. אף פעם לא קיבל הודעה בכתב על כך, ובמבחינתו הם עדיין חברים בארגון. הסכסוך, הוא אומר, התחיל כשסירבו רוקחי ה„סופר־פארם" להצטרף לשביתה שתכננו בעלי בתי המרקחת בגלל קופת החולים „מכבי". „לא באתי לישראל כדי להשבית שירות כל כך נחוץ", מכריז קופלר, שעלה לארץ לפני חמש שנים. הוא מקווה ליישר את ההדורים בינו לבין הארגון.

לברקו קשה לעכל את הגישה הכללית של ה„סופר־פארם". ואין הוא חושב שהיא טובה ללקוח. „בבית המרקחת הפרטי אתה מישהו. הרוקח מכיר אותך. ברשת כזאת אתה מספר בלבד. אין זו הדרך שלנו. או שאתה רוקח או שאתה סופרמרקט. לא שניהם ביחד."

באחד הימים הזדמנתי לבית המרקחת „סופר־סבב־ניק" בקרן הרחובות דיזנגוף והמלך ג'ורג' בתל־אביב. הוא מוסד מודרני ומרווח, כ־100 מ"ר שטחו, והוא בשיטת השירות העצמי. ההבדל בינו לבין סניפי ה„סופר־פארם" הוא, שדוכן הרוקחים נמצא בחזית החנות ולא בעומק. בעליו, הגי שור, הוא חבר הוועדה המרכזית של הסתדרות הרוקחים.

ובכל זאת, בית המרקחת שלו מוכר מוצרים שאינם מצויים בדרך כלל בבתי מרקחת מסורתיים ואת חלקם יהיה קשה מאוד לסווג כ„מוצרי בריאות". כמו צלחות נייר צבעוניות, הגבעות לנשים, ארנקי עור, קופסאות מבתקים מיובאות וכו'. אחת מהטענות שהשמיעה הסתדרות הרוקחים כנגד ה„סופר־פארם" היתה, שמוכרים שם שוקולד – בה כהופסק על ידי משרד הבריאות. אישית, קשה לי להבין מדוע שוקולד הוא אסור בכל ואילו סוכריות [illegible] מנסה [illegible] הם כשרים.

בסופר־סבב־ניק מציעים גם מבחר [illegible] של סבונים וגם פריטים ממה שנקרא „מזון בריאות". [illegible] הגי שור באומר [illegible]. „אנחנו רוצים לשמור על אופיו של המקום כבית מרקחת. אחרי הכל, אם מוכרים סבון [illegible], הבה נא למכור [illegible]."

במובן אחד נבדל בית המרקחת של הגי שור באלה של קופלר באופן ברור: בהחלטה שתרופות יימכרו רק על ידי הרוקח ולא הובאו במדפים. אפילו כשמדובר בתרופות שאינן זקוקות למרשם של רופא. „אם הלקוח מבקש [illegible] או אלקא־זלצר, אני שואל אותו מיד: אתה סובל מכאב קיבה או מצרבת? אם התשובה היא חיובית, אני ממליץ על תרופה אחרת." חילופי דברים אלה עושים את כל ההבדל, הוא אומר.

נכון שלא תמיד יהיה כזאת [illegible]. אבל בוודאי שאין זה מקום כלל בשיטה הצפון־אמריקאית, שיטת השירות העצמי.

ואם חשבתם שלעולם לא יימכרו תרופות בסופרמרקטים בארץ – טעיתם. ברשת הקואופ, המשתייכת להסתדרות, חושבים להכניס מחלקה של צרכי בית מרקחת בחנויות הרשת, בשיתוף עם קופת חולים כללית. בני גאון, מנכ"ל הקואופ מאשר את הידיעה אך מדגיש שהרעיון – פרי רוחה של קופת חולים דווקא – הוא עדיין בחיתוליו. קופת חולים מנסה כך להגדיל את מכירותיה ולמשוך אליה את הלקוחות הצעירים הפוטנציאליים של קופות חולים אחרות, כמו מכבי.

אם הקואופ ימכור תרופות – וזה עדיין מוטל בספק – יתקבלו מרשמים רק מחברי קופת חולים, מדגיש גאון. תרופות ללא מרשם יימכרו לכל הקונים. עם זאת, בסוף להוק, תרופות כמו אספירין לא יימכרו מעל המדף, אלא רק על ידי הרוקח, לפחות בשלב הראשון...

שבעה מינים ושני מליון פרחים

מאת עמרם גבאי

אפקט הדרמטי של סידורי פרחים בשילוב עם פירות מתוצרת ישראל יוצג, לראשונה בארץ, בתערוכת הפרחים הבינלאומית ה־11 שתיפתח מחר בחולון. בתערוכה יוצגו כשני מיליון פרחים, שחלקם יוטס לישראל במיוחד לקראת יום הפתיחה. עד כה הבטיחו 25 מדינות את השתתפותן בתערוכה אשר תהיה, כך מבטיחים המארגנים, הגדולה ביותר שהיתה בארץ, והיהיה סיום מרהיב וססגוני להגיגות הזהב לעיר חולון.

בתערוכה יושם דגש מיוחד על פרחים נדירים מהמזרח־הרחוק ומהעולם השלישי. גם מבצרים תיטול חלק בתערוכה, שתיערך על מדשאות פארק הנוער („פילבוקס") בתל־גיבורים בכניסה לעיר.

בתערוכה יהיו שלושה ביתנים גדולים: הביתן היפאני, הביתן הבינלאומי והביתן הישראלי. הביתן היפאני שסגרירות יפאן בישראל נתנה לו חסות, יביא מגוון רחב של סידורי פרחים יפאניים („איקבנה") שהם שילוב של פסלים ופרחים, ותצוגת פרחים מהמזרח־הרחוק. הביתן עשוי כמבנה עגול מעץ במבוק ונייר על משטחי אבן לבנה, ויתן תחושה אותנטית למוצגים. יוצגו בו כ־20 אלף פרחי סחלב שהוטסו מסינגפור, מתאילנד ומאוסטרליה. כן יוצגו בו לראשונה פרח סחלב נדיר – „סגול הגברת" – הגדל רק בסינגפור, „בנקציה" מאוסטרליה ו„אלקוניה" (מעוף הציפור).

הביתן הבינלאומי יאכלס פרחים מכל רחבי העולם, ובמיוחד מבורסת הפרחים באמסטרדם. כאן צפויה למבקרים פגישה עם „מלך פרוטאה" – פרח אפריקני פראי וענק בצבעי ארגמן, המתנשא לגובה של 2.5 מטרים. הביתן יהיה הגדול בין שלושת הביתנים וישתרע על שטח של שלושה דונאם.

הביתן הישראלי – „ביתן שבעת המינים" – יהיה על טהרת התלילכן (בחסות מועצת הפירות) ויציג שילובים של פירות, פרחים ומים. ההשראה לביתן זה שאובה ממקורות, מהסמלים המתארים את השפע והיופי של ארץ־ישראל. הביתן עוצב על־ידי יוסי גיל, האחראי על שטח התצוגה, שהשתתף בצוות בינלאומי של מומחים לעיצוב „סידורי פרחים" שהגיע לחולון במיוחד לצורך התערוכה.

לשלמה אברהמי, מנכ"ל התערוכה ומומחה בתחום גינון חוצות ערים, זו התערוכה ה־11 שהוא מארגן. תערוכות הפרחים הנערכות בישראל זוכות להערכה מצד מציגים בינלאומיים, וזו גם הסיבה שמדינות רבות כל־כך הביעו נכונות ליטול חלק בתערוכה בחולון. לדבריו, נמכרו עד כה כ־40 אלף כרטיסים במכירה המוקדמת. אברהמי מבטיח לקהל המבקרים מגרשי חניה מסודרים, שילוט הכוונה לביתנים, מופעי בידור ומגרשי־משחקים לילדים. „אנו עושים את הכל כדי להפגיש את הציבור עם עולם קסום ומרהיב ביופיו, בשילוב בילוי בחיק־הטבע ובידור לכל המשפחה".

אורח הכבוד בערב הפתיחה יהיה ממלא־מקום ראש־הממשלה, ושר החוץ שמעון פרס.

התערוכה תימשך עד ה־15 לחודש.

מיס לגוט

אופנת החורף בסימן השפע

בתי האופנה הישראליים מתכוננים נמרצות לחורף וכמו בכל שנה מציעים את חידושיהם לצרכנים־בכוח באמצעות תצוגות אופנה לעיתונאים, המתקיימות בצפיפות מבבירה. מתוך שפע התצוגות ידווח מדור זה על כמה שהתקיימו בשבוע שעבר. במדורים הבאים יסופר על איפור ואבזורים וכמובן על עוד ועוד בגדים. נראה כאילו אומתנו היתה שוב לאומה של חייטים.

סריגים: ויטלגו ו„זום" לבית דורינא

מאת בתיה גבר

הבעיה שעמדה בפני מעצבת חברת ויטלגו היתה ליצור דגמים בלעדיים לעבודת יד, שלא ייראו, כאילו נסרגו במכונה, והיא הצליחה. רוב הסוודרים שראינו בתצוגה, גדולים וכבדים, ברובם עבים לעומת הדקים והקלים שראינו אצל זום־דורינא. מגוון סוגי הצמר לסריגת היד מאפשר סריגה בהבדלי גבהים. בהבדלי טקסטורה ובשילוב סוגי צמר בגון אנגורה עם משי או חוטים בעלי שיער ארוך יחד עם חוט שטוח, נוצרה אשליה של תלת־ממדיות, דבר שלא ניתן להשיג בסריגת מכונה.

חברת ויטלגו הוציאה לשוק כ־50 סוגי צמר וכותנה לסריגת יד בכ־1600 צבעים וגוונים. לרשות הסורגות יצאה חוברת עם 74 דגמים מרהיבים, ההוראות ברורות ומפורטות, לא כל כך לסורגות המתחילות. אך לאלה שיכולות – צפויה עבודה מהנה, תוצאה שיכולה להיות ייחודית ומחירי צמר סבירים בהחלט.

סריגי „זום" של „דורינא" הם חלקים, קלילים ובעלי הרכבי צבעים לא שגרתיים ויפים – הרבה חרדל, לבן „מלוכלך" כרקע לצבעים החזקים יותר. הרבה חצאיות מיני ומכנסיים צמודים כגרביים סרוגים ארוכים, סודרים ואפודות בכל אורך. גם באורך החודש – עד למותן. באריגת הג'קרד השתמשו ב„זום" לציורים בגוף הסריגים של דמויות, בתים ורדנבות וכן מוטיבים של האולימפיאדה שתבוא.

המחירים: חולצות סריג: 80–100 ש"ח; מערכות: 180–200 ש"ח.

ספורט לכל הגילים: גולף

חברת „גולף" בבעלות „ביתן" מייצרת בעיקר בגדי ספורט. היא באה למלא חלל שנוצר לאחר ש„אתא" התפרקה ו„תטה" נסגרה.

תחת השם „גולף" יימכרו אימוניות, סודרים, מכנסיים, מעילי רוח חמים. רוב הדגמים עוצבו בארץ, חלקם מיובאים מחו"ל, כולם מיוצרים בארץ. מספר הדגמים אינו גדול, אך מגוון הצבעים רחב, מצבעי הפסטל ועד לצבעים הרוויים וכל שילובי גוונים יפים. לרשות „גולף" כרגע שלוש חנויות. החברה מקווה להרחיב את הרשת עד ל־32 חנויות ברחבי הארץ.

רוב הדגמים, בכל הצבעים, מותאמים לכל הגילים החל מגיל ארבע ועד זקנה ושיבה, כך שהורים וילדיהם יכולים ללבת ממש כמו משפחה, והכל במחירים סבירים למדי – ונא לא לשכוח את הצעיפים...

לגבר: אל מרטינו

מצהירים שאינם מתימרים לקבוע את הטון האופנתי. את ההשראה לדגמים שואב המעצב מהשפעות הרחוב. מהרחוב וממזג האוויר. ואכן בדגמי החברה אין חידוש מרעיש. הם מאופיינים בעיקר בפשטות עם מעט וריאציות של הדפסים ושילובי צבעים: דוגמאות „אולימפיאדיות", צורות גיאומטריות, הדפסי אותיות או הדפסה „אינדיאנית".

ומחו"ל: מיס לגוט

נאמנים למסורת מייבאים נציגי „מיס לגוט" לארץ בגדי ספורט וספורט־אלגנט לנשים צעירות ולבוגרות יותר. בגדים לבישים, מעשיים ויפים לשעות הבוקר, לעבודה ולשעות הערב.

לבד מהאימוניות בצבעי פסטל, שלהן הותאמו מעילי רוח, תיקים, נעליים וצעיפים, היו כל הבגדים שהוצגו במגוון צבעים רוויים מרהיבים. המאפשרים צירופים של פריטי לבוש שונים בשיטת „ערבב ולבש".

הצללית צרה וארוכה; אורך המכפלת משתנה: מתחיל מתחת לברך וגולש עד כמעט לקרסול (אף לא מיני אחד...). החצאיות צרות או בכפלים צרים וישרים, המקטורנים ארוכים ומעט מאוד מכנסיים. הבדים: אנגורה, צמר, משי וסטניות דהורות של קורדרוי.

אל מרטינו

مكذا من الأصل

כשאמא באה הנה, יפה וצעירה...

בקיבוץ מנרה שבגבול הרי נפתלי, אשר הוקם ב־1943 ומייסדיו הם היום בני 60 פלוס, עומד להיערך בקרוב דיון על הזיקנה והשלכותיה. בינתיים נערך דיון זהה בנושא זה מעל דפי העלון המקומי, „קול מנרה". הבאנו כאן מקבץ הדברים שנכתבו בנושא. חלק מן הרשימות נכתבו כיוזמת מערכת העלון, אבל פנייתה של המערכת אל החברים נעשו בצורה מקרית, ללא נסיון לפרוס בצורה סטטיסטית אל כל הגוונים של קשת הדעות.

שאלה אותי לפני זמן מה חברה צעירה, אם אני מרגישה שינוי כלשהו עם הגיעי לגיל פרישה. על שאלה זו יענו אנשים שונים תשובות שונות. אין תשובה חד־משמעית לשאלה זו.

אמנם כן, אני מרגישה את גילי הן מבחינה פיסית והן מבחינה רגשית־חברתית. אני איטית יותר, זוכרת פחות, שומעת עוד פחות, מתעייפת מהר ועוד סימנים שונים שלא אפרטם במדויק.

קיימת גם עייפות רגשית־חברתית ועל כך רצוני להרחיב את הדיבור.

קיים אצלנו נוהג להגיש לכל ותיק פרח עם כניסתו לחדר האוכל ביום חגה של מנרה. זה נוהג יפה ומכובד. אך לעיתים אני מרגישה שהייתי מוותרת עליו, אם מאחוריו לא קיים דבר.

אותו חבר המגיש לי את הפרח יכול באותו יום לומר לי, כי „איני עושה מאומה ולכן אין לי זכות להעיר ולבקר פעולה שנעשית, כי מי שלא עושה – שלא ידבר".

אותו חבר מרגיש שהוא גואל את העולם בזה שהוא פעיל בשטח זה או אחר וכי איתו נולד העולם, ולפני כן – מאומה.

איני מאותם אנשים שמתרפקים בנוסטלגיה על העבר ואיני חושבת שאנו עשינו דברים יוצאים כנגד הרגיל לאותה תקופה.

אך, עם זה, עייפתי מן הצורך להוכיח בכל פעם, בכל שנה, עם כל מחזור שיוצא מ„הר־וגיא" *(בית־הספר התיכון האזורי, שבו לומדים ילדי מנרה – העורך), שאני „שווה משהו".*

חייתי את מרבית חיי כאן מתוך שלמות עם צורת חיים זו. את תרומתי תרמתי ככל יכולתי. ודאי, אנשים שונים יעריכו באופן שונה את תרומתי, אם דלה היא פחות או יותר.

את חיי, הן התרבותיים והן הכלכליים, אני חיה כאן לא בחסד, אלא בזכות מלאה. ואם אחד מסימני ההזדקנות שלי הוא הורדת מתח העבודה, התרחקות מן הרעש וההמולה, הסתייגות מן ה„יחד" החברתי האינטנסיבי – הרי כאן תשובתי לאותה שאלה עליה סיפרתי בתחילת דברי.

החברה מ.

אי־אפשר לא לעבוד

– כשמיתוספות לגיל גם בעיות בריאות – אין הרגשה קלה למי שחי בקיבוץ. קשה להסתובב בעונה כזאת, לראות את הציבור לחוץ בעבודה ולדעת שאינני יכולה להשתתף בגיוסים ואפילו לא להחליף מישהו בעבודה יותר קלה. וזאת למרות שאני יודעת, שתרומתי למשק במסגרת עבודתי חשובה ביותר.

לדעתי בקיבוץ אי־אפשר לצאת לפנסיה. אי־אפשר להסתובב בחברה עובדת ולא לעבוד.

למזלי יש לי סיפוק רב בעבודה שאני יכולה להעריך את חשיבותה. כשאני מכינה את הכמות אני יודעת שעבור עבודה כזאת מקבלים 25 דולר לשעה, ואני מרגישה שאני מרוויחה את לחמי בכבוד.

בכל מקום ובכל תקופה יש דור צעיר ש„לא ידע את יוסף" ולא מסוגל לחוש ולהבין. צריך לדעת לקבל זאת.

החברה י.

אפילו השמירה קשה לי

... אם אבא לפנסיה יהיה יומי מלא. יש לי הרבה מה לעשות. אולם אינני רוצה לצאת לפנסיה. איני רוצה לעסוק בשלי בבדידות, אלא להמשיך להיות במגע עם אנשים.

מבחינה פיסית יש כמה בעיות. קשה לי להתמודד בעבודה עם צעירים ממני. גם תורנות השבת במטבח – למרות שמדובר רק בחצי יום – די קשה. אפילו השמירה, אם כתורנות ואם כתחליף לקטיף תפוחים, כבר קשה לי במידה מסוימת.

החברה שלנו עוד לא התרגלה למצב חדש זה, ויכול חבר צעיר ממני לומר לי כתום לב: „יאללה, בוא לגיוס" ולא להבין, עד כמה שהוא מעמיד אותי במצב לא נוח.

עם זאת, צריך שכל אחד יהיה שותף למאמץ בהתאם ליכולתו, מתוך הכרה אישית ולא רק עקב החלטות האסיפה. ישנם חברים שמבחינת הגיל היינו יכולים להיות להם הורים. יחשוב כל אחד ואחד מה הוא מצפה ומאחל להוריו בגיל זה.

החבר ע.

אין בי חרטה

עם הגיל למדתי יותר ויותר לקבל כל אחד כמו שהוא, בלי לכעוס או לבקר, ומה שיותר חשוב, למדתי לקבל את עצמי כמו שאני, לדעת שישנם דברים שאינני יכולה לעשות ולחיות עם זה.

שנים עבדתי בחינוך ונסיתי גם לעשות הסבה לחינוך מיוחד לגיל הרך. סיבות אישיות מנעו ממני להשתלם בצורה יסודית והגיע שלב שהרגשתי, שאני צריכה כבר להפסיק לעבוד בחינוך מסיבות שונות. ואז החלטתי לעבוד במחסן־בגדים. לא היו לי שאיפות מרקיעות שחקים בתחום העבודה, אבל יש סיפוק מהאפשרות לתת לכל חבר שירות טוב ומאור־פנים – זה מאוד חשוב בחיים שלנו.

אינני חושבת שהעובדה שבחרתי לחיות כאן מחייבת גם את הילדים שלי. הם זכאים לבחור את דרכם, כמו שאני בגילם בחרתי את דרכי.

בשבילי מנרה זה בית, לטוב ולרע. כאן חייתי וכאן אודש, ואין בי חרטה.

החברה ר.

אילו היו לי ילדים במשק...

ככל שאנו מתבגרים, אנו מתכנסים בתוך עצמנו כשבלולים בקונכייתם. אנו מתנתקים מרוב הבעיות של החברים, לא משום שהבעיות אינן מעניינות, אלא משום שאנו מרגישים שאין לנו זכות לקבוע לצעירים את החיים.

אני מאוד מודע לכך שמה שאנחנו רצינו בצעירותנו, שונה ממה שהצעירים רוצים היום. עם זאת אני מפחד מהאפשרות שהצעירים יקבעו לי את דרך החיים שלי.

עם השנים ועם השינויים. באוכלוסיה מתחיל להיווצר ריחוק ממסורות שונות. לכן חשוב למצוא מקשר בין המשק לבין שכבת הגיל שלנו.

אין ספק, אילו היו לי ילדים ונכדים במשק, היתה יותר מעורבות, יותר נוכחות. אבל זה מה שיש.

חשוב שהקיבוץ יהיה ער לבעיה של מקום עבודה קבוע ומספק לאנשים מבוגרים. מגיע גיל שכבר קשה, ואולי אפילו אי־אפשר, ללכת להסבה מקצועית. ועם זאת דווקא בגיל זה חשוב שיהיה לחבר עיסוק שימלא את יומו.

החבר ת.

אצלי לא חל שינוי חברתי

אינני מרגיש מגבלות גיל או בריאות. לאירוע הבריאותי שהיה לי אני מתייחס כאל תופעה חולפת והיום אינני מרגיש שום הבדל. העבודה במו"ס מעסיקה אותי מעל ומעבר, ואחרי העבודה: יש *עתונים ועתונות קיבוצית*, חומר כלכלי־משקי שחשוב לי לקרוא, עבודה בגינה וחובות סבאות. מעבר לזה לא נשאר לי זמן לעיסוקים נוספים, כמו קריאת ספרות יפה וכו'.

איני חושב שזה מזיק לי, אבל אני מצטער שאין לנו מספיק צעירים שישאו בעול ואנו נהיה רק „עזר כנגדם". אם הצעירים יקחו על עצמם יותר תפקידים והכרעות, *לא ארגיש רע, להיפך, אהיה מרוצה מכך.*

עבודתי הנוכחית מטילה עלי אחריות רבה ולכן אני מעדיף להיות תמיד בשטח ומתלבט הרבה לפני כל נסיעה אישית.

מבחינה חברתית לא חל אצלי כל שינוי: בא לאסיפות, למסיבות, למועדון, חבר בהנהלת מו"ס וועדת המשק, וזה מספיק ועדיף על התקופה, בה כיהנתי במספר רב של ועדות. עדיין יש לי קשר טוב עם צעירים, מוצא איתם שפה משותפת ולפעמים אפילו באים להתייעץ איתי בנושאים שונים.

לדעתי צריך ללכת לקראת הצעירים, להיות יותר סובלני כלפיהם ואפילו לוותר. אני יצאתי מרוצה מן האסיפה שעסקה בעבודה השכירה. עדיפה בעיני התבטאות לא סקטית מן האדישות. ועובדה היא – אחרי האסיפה יש היענות רבה של כל הציבור לגיוסים.

עניין בית־אורן לא השפיע עלי, למרות שלה לכתורות בעיניי לא נוח לי אישית. זה כאב כשזה קורה, אבל זה יכול לקרות, ואיני מרגיש שאני חי היום על כרעי תרנגולת.

הבטחון שיש לי לעת זקנה – לא התערער. אני מאחל לכל משפחה, שלפחות ילד אחד יישאר לה במשק, לחיזוק הקשר ולמניעת בדידות.

החבר פ.

הצדעה פלסטית ליוצרים מראשוני ההתיישבות

מאת יצחק מרידור

ההתיישבות העובדת ציינה השנה 65 שנה לראשיתה. מעשי הבראשית של אותו דור הנפילים ההולך ופוחת זכו השנה להתעניינות מחודשת, ועלילותיה שימשו חומר טוב למחזות, אורקולים, למסכתות ולרשימות יובל אין־ספור. והנה, אלה ש„הלכו אל המקורות" ושאלו שאלות על ייחודם של ראשוני עמק־יזרעאל,

נועם רבינוביץ': תצורת ברזל עם אבן כנקודת סימון בשטח

על אופים ותחומי התעניינותם, הופתעו לגלות שגם לאנשי העליה השניה היו, על אף בעיות הקיום שלהם, דחפים אמנותיים חזקים וכמיהה כבירה לציור, לפיסול, לספרות יפה, למוסיקה. כמובן, הם עבדו קשה, קרחו חולו, ובאחדים אף אחז היאוש. אך היו גם כאלה שהתעקשו שלא לזנוח את המכחול, את העט או את איזמל הפיסול.

המשכן לאמנות בעין־חרוד, שנוסד והוקם בזכות האהבה לאמנות של אותם ראשונים, יוצא עתה במעין מחווה של הצדעה לאותם יוצרים מקרב ראשוני ההתיישבות בעמק עם שלוש תערוכות, המקנות גם מושג על היקף הפעולה של המשכן הנושא את שמו של חיים אתר ז"ל, אמן בעל שם בזכות עצמו ומראשוני עין־חרוד.

„אחת התערוכות", אומרת גליה בר־אור, אוצרת המשכן, „היא תערוכתו של אמן מקומי, נועם רבינוביץ, חבר קיבוץ בית־השיטה. חשוב לנו לעודד כוחות שהם מהאיזור שלנו. מי אם לא אנחנו מחוייבים לתת להם את הדחיפה הנחוצה להם? אנחנו עושים את זה בדרך די מקורית, על גבעת קומי, עליה יושב המוזיאון, תוך נסיון להביא אליה את האנשים. אנחנו האחראים על הצד המקצועי של התערוכה, כגון הכנת הקטלוג וכל אותם דברים שאמן מתקשה לעשותם בכוחות עצמו".

תערוכה נוספת היא, מספרת גליה, „התערוכה של צפת", שהיא יותר חתך היסטורי: לא סתם איזשהו ארכיון, אלא תערוכה מאוד רלוונטית, שבאמצעותה מעלים כאן שאלות כגון: למה בכלל מתחילים לצייר איזה שהוא מקום, שהופך לפתע לאבן שואבת, ובאיזה שהוא שלב זה נפסק: למה זה התחיל: למה זה נפסק. את השאלות האלה ואת התשובות עליהן אפשר להשליך גם על מקומות אחרים, מקומות שתלו בהם פעם תקוות גדולות. „אולי, אם נבין איך הדברים פועלים, נוכל גם לתכנן הלאה. אנחנו הרי לא מעוניינים רק באמנות, אלא בכל מה שקשור בשאלות של החיים".

לצידן של שתי התערוכות האלה יש במשכן תערוכה, המהווה מעין מחווה של זכרון אנושי, לאמנית אילי קרונשטיין שעברה את השואה. „חשוב לנו", אומרת אוצרת המשכן, „שבאוסף שלנו תיווצר שלמות של מגמות שונות, ממקומות שונים, בתקופות שונות, של יצירה של אמנים יהודים. עבודותיה של אילי קרונשטיין אכן מייצגות בצורה מצוינת תקופה מוגדרת מאוד חשובה מאוד בתולדות האמנות – תקופת האסכולה של הבאוהאוז ושל תלמידיו, שהם מבחינות מסוימות אבות האמנות המודרנית של המאה העשרים. דעתי היא", אומרת גליה, „שאם באוסף שלנו במשכן יש קבוצת עבודות כזאת, איכותית, היכולה להדגים את אותה תקופה, הרי בשבילנו יש לכך לא רק משמעות חינוכית, אלא גם משבצות של תיעוד לעתיד הרחוק".

נועם רבינוביץ, שהעמיד את פסליו על גבעת קומי הניצבת חזיתית לקיבוצו, בית־השיטה, נולד ב־1950 בקיבוץ דפנה ולמד בבית־הספר לציור במכללת תל־חי.

„אני לא יכול שלא לפגוש את גבעת קומי", אומר נועם, „היא פשוט נוכחת. אני התרשמתי מהפשטות שלה, מהתמימות בצורה הגבעתית שלה, נפרדת ומחוברת לסביבה בעת ובעונה אחת. הדרמה הגיאולוגית היא שהלהיבה אותי והבסיס שלה – מפגשי הבזלת והגיר.

„התקשרתי לגבעה בדרך בלתי־אמצעית באין־ספור סיורים. לא עבדתי על הגבעה – פיתחתי רשמי חוויות מהביקורים בגבעה, אט־אט, בסטודיו. כך נבנתה מערכת היחסים האישית שלי עם הגבעה – ביטוי לתקשורת שלא תמה, שממשיכה להתפתח, בקשר פשוט אישי, ישיר".

„אנחנו רואים בתערוכה של נועם", מוסיפה גליה, „גם נקודת מוקד שבאיזה שהוא שלב יגיעו לשם אנשים לבדם וייצרו בעצמם קשר בין הפסלים, הנוף והחוויות־הם מהנוף. בעיקר אנשים מהסביבה ואולי גם כאלה שיסכינו עליה מבחוץ. אך מראש אמרנו: התערוכה תהיה בסיס למפגש נוח לאנשים מהאיזור. אנשים יגיעו אל הגבעה בסוף סוכות, ואנחנו נעשה שם, משעה 10, כמה התייחסויות לנוף ולפסלים, בבחול ובתנועה, נזמין קבוצות שתעשינה עבודות בשטח. גם תהיה סדנא פתוחה, בה ילדים יקימו, בהדרכה, פסלים משלהם. ניתן למפגשים האלה אופי מיוחד, ללא הרצאות יבשות, ללא הליכה מסודרת עם כובעים ומימיות, אלא מפגש של 'כיף' שייתן חוויה אמנותית".

שכונת נוה עוז בת 40

על חלקת אדמה דרומית לפתח־תקוה הוקמה לפני 40 שנה שכונת הפועלים נוה־עוז. המתיישבים הראשונים של השכונה היו פועלי פתח־תקוה הותיקים, קבוצת חיילים ממתנדבי מלחמת העולם השניה, יוצאי הבריגדה היהודית ויחידות צבא אחרות.

אז, בשנת 1947 תש"ז, צץ קומץ בתים בלב שדות שוממים, אי בודד ומנותק המוקף חומות הפרדסים הסמוכים. הקשר היחיד עם העולם החיצון היה אוטובוס מיושן אשר צמיגיו היו משאירים את עקבותיהם בשבילים פעמיים ביום בלבד. אחרי שקיעת החמה היו פעימות הבאר ויללות התנים מעמיקות את תחושת הבדידות. מקבוצה של 44 משפחות ראשונים שהגיעו לשכונה יש כיום מעל ל־500 משפחות. נוה־עוז היה מקום חשוב לקליטת העליה לפני קום המדינה, ובעיקר לאחר קום המדינה. השכונה קלטה עולים רבים בתוכה. תושבי השכונה שימשו לעולים מורי דרך בצעדיהם הראשונים בארץ. השכונה התברכה בתודעת מיזוג הגלויות. בתחילה היתה השכונה בשיפוטה של מועצה כפרית. צירופה לעיריית פתח־תקוה סודר רק לאחר שנים של מאבק עם פרנסי העיר. התושבים הראשונים דאגו מיד עם בואם להקמת מוסדות השכונה וועד השכונה. נסלל הכביש הראשון המחבר את השכונה עם העיר, נבנו מרפאה וצרכניה ונקדחה באר לאחר סבל רב שנבע מחוסר מים. הוקמו מוסדות חינוך, גן ילדים ובית ספר.

תוך מספר שנים היו בשכונה מוסדות חינוך לתפארת. מסיימי בית הספר (והשנה מסיים המחזור הל"ה), לרוב ממשיכים בלימודים תיכוניים ורבים רוכשים השכלה אקדמאית. השכונה מתפארת בכך שניתן למצוא את יוצאי בית הספר שלה בכל זרועות הבטחון, במוסדות הרפואה, במוסדות ההשכלה במפעלי התעשיה הישראלית וההתיישבות העובדת.

תופעה מעניינת היא העובדה שחלק נכבד של בנות ובנים יוצאי השכונה מקימים את ביתם ליד ההורים. הסבתות והסבים גרים ליד הנכדים. היום, במלאת 40 שנה לשכונה, אפשר לראות בתים יפים וסביבם חלקות של עצים וירק.

בכל שנה מסיימים את בית־הספר היסודי של השכונה כ־50 בנות ובנים. חלק נכבד מאלה הם נכדות ונכדים של המייסדים.

חברי השכונה בנו בריכת שחיה המשמשת בימי הקיץ כמקום בילוי למבוגרים ולילדים. קיים גם היום ועד לשכונה. חברים בועד אנשי הדור הצעיר. שילוב הדורות נעשה על הצד הטוב ביותר.

יצחק שהם

ותיקי שכונת נוה עוז בבית הנשיא ח. הרצוג, עם פתיחת חגיגות ה־40 לשכונה.

לשכונת נוה עוז
מיטב הברכות
במלאת לכם 40 שנה
מבוני השכונה ומקימיה
שיכון עובדים
יש לך כתובת.
שיכון עובדים.

לשכונת הפועלים נוה עוז
במלאת 40 שנה להיווסדה
ברכות חמות ונאמנות למייסדיה, תושביה
ולממשיכי דרכה.
כה לחי!
ציון צאלה
מזכיר מועצת פועלי
פתח תקוה

לשכונת נוה עוז
בחג ה־40 שאו ברכות
להמשך הדרך.
• **שיכון ותיקים** • **שכונת נוה כיבוש**

עיריית פתח תקוה
לתושבי שכונת נוה עוז
ותיקיה וצעיריה
ברכות נאמנות לחגכם
דב תבורי
ראש העיר

לעיריית פתח תקוה
ולכל שכנינו
תושבי נוה עוז
בפרוס השנה החדשה
ולרגל חגיגות ה־40
ברכות חמות להמשך פיתוח ושיגשוג
מכללת בית ברל
השלוחה להכשרת עובדי הוראה
ע"ש א. שיין
פתח תקוה

מרכז רפואי גולדה
בית חולים השרון – קופ"ח מחוז פ"ת
לשכונת נוה עוז
מייסדיה ותושביה
לרגל חג ה־40 שאו ברכות
הנהלת המרחב

לנוה עוז
מייסדיה ותושביה
לרגל חגכם ה־40
שאו ברכת חברים חמה
להמשך פיתוח וקידום השכונה
המחלקה לפעולה קהילתית
האגף לאירגון ומועצות פועלים
הועד הפועל

אלי שולרוף
FIAT
מכירת מכוניות, חלפים ואביזרים
בר כוכבא 15, פתח תקוה,
טל' 919937, 03־907410
מברך את **שכונת נוה עוז**
בחג ה־40

גם עוזבים הם בני־אדם

או: למה לא לעשות מסיבה לנשארים?

לאחרונה היו מספר עזיבות של בנים ומשפחות. לאחת המשפחות נערכה מסיבת פרידה ביוזמת כמה חברים של המשפחה. נתלתה מודעה על לוח המודעות ובה הוזמנו החברים לפרידה. המודעה נהפכה על פניה על־ידי אחד החברים.

נושא עזיבת הקיבוץ הוא נושא כעוס וכאוב ונוגע בפחדים הכי בסיסיים של האדם. בעבר עזיבת הקיבוץ נחשבה כבגידה. האם רק בעבר? הקיבוץ הוא חברה וולונטרית וטבעי שיש בו עזיבות. אנחנו שותפים פה בשמחות ובמצוקות. אנחנו יודעים לציין חגים וארועים ציבוריים ופרטיים בחיינו. האם הפרידה היא לא חלק בהטקסים שמקיימת חברה אנושית נורמלית, למרות הצער והכאב שבפרידה?

ערכנו משאל רחוב קטן בנושא מסיבות פרידה לעוזבים. התגובות היו קיצוניות, אפילו המתונים שבנשאלים חושבים שהפרידה יכולה להיעשות, אבל ביוזמה פרטית בלבד. האם אין זה עוד אחד מהסממנים של חברה סגורה ומפוחדת, שאינה מסוגלת להתמודד עם אקט טבעי ואנושי, אמנם *כאוב, של פרידה?*

יש כאלה שצוחקים כאשר הצוותים בבתי־הילדים שלנו עומדים על כך ומעבדים את נושא הפרידה עם הילדים, מדוע לנו, המבוגרים, הנושא כל־כך קשה ואצל הילדים אנחנו מנסים להתכחש לו? שאלות למחשבה.

תלמה: אני הפכתי את המודעה. באו אלי כמה אנשים ואמרו לי שזה מאוד פוגע בהם. אני חושבת שזה גובל בחוסר טאקט וטעם, בחוסר התחשבות באנשים שחיים את המקום הזה כמקום חיים וכאידיאל. אני חושבת שאם זה פוגע בחלק מהאנשים החיים פה, צריך להתחשב בזה. הלכתי למי שמארגן והצעתי להם שיזמינו את החברים באופן פרטי. יש דרכים איך לעשות מסיבות פרטיות בלי לפרסם על לוח־המודעות. היום יש טלפונים וזו בכלל לא בעיה. אבל הקיבוץ זה מין דבר כזה שכל אחד עושה מה שבראש שלו. זו הרגשה שלי, אולי זה מיושן, אבל יש פה אנשים שמרגישים שנטשו אותם ועזבו אותם וירקו להם בפרצוף.

כלילה: אני ארגנתי את המסיבה הזו. תלמה באה אלי עם הבקשה שאוריד את המודעה, לא חשבתי שזה נכון. לא חשבתי שאני צריכה לצלצל לאנשים ולהזמין אותם באופן אישי. אולי מישהו מהם לא ירצה לבוא, אני צריכה לנחש מי רוצה לבוא?

יוסי מרצ'ניק: גועל נפש, קטסטרופה, שואה. לחבר קיבוץ לא עושים מסיבת יום־הולדת כמו שעושים לחבר שעוזב. אנשים שקרובים יכולים לגשת ולהיפרד. הקיבוץ לא צריך לעשות מסיבה למי שנוטש אותו. זה כמו הירידה מהארץ: האם נעשה מסיבה ליורדים? זכותו של אדם להזמין את האנשים שקרובים לו, אבל לעשות פסטיבלים?

יהודה פריים: אם החבר אחד ויש לו חברים פה, אין דבר יותר טבעי מזה. אישית, אני מרגיש שלעיתים יש בזה טעם לפגם. אולי אני כבול במושגים של פעם, שחבר קיבוץ שעוזב נוטש את המערכה ולכן לפעמים רגשית זה מפריע לי. כאשר אני מסתכל על זה בעיניים ראציונליות, זה בסדר. היפוך מודעה בכל מקרה זה אקט של גסות רוח. אתה רוצה משהו מתולה המודעה – תברר איתו. כך לא מתנהגים.

ישראלה: הקיבוץ לא צריך לעשות מסיבה. זה לא דבר ששמחים איתו. אם חברים קרובים רוצים להיפרד ולהגיד שלום, יכולים לארגן דבר כזה. אינני רואה בזה טעם לפגם. אבל שהדברים יהיו בפרופורציות. לעיתים זה נראה ששמחים יותר כאשר עוזבים מאשר כשבאים. מודעה איננה מפריעה לי, אבל אינני חושב שצריך לעשות פסטיבלים. הייתי שמח אילו חברים שמתקבלים לחברות היו עושים מסיבה. הייתי מרגיש הרבה יותר טוב.

הללה: דעתי באופן כללי חיובית. יכול להיות שאם מארגנים דבר כזה צריך להזמין באופן אישי. לי אישית מודעה לא מפריעה. מי שעושה את המסיבה צריך לשקול אם לתלות מודעה.

עדנה: קיבוץ תמיד יוצא פגוע מעזיבה שלא ביוזמתו. אבל אי־אפשר שלא להיפרד בדמה האנושית, הפשוטה. מה מנסים, להעניש את מי שעוזב? קיבוץ זו חברה וולונטרית וטבעי שיש בה עוזבים. זו צריכה להיות יוזמה פרטית ואפשר גם לתלות מודעה. זה מאוד לא קיבוצי לפגוע במודעה.

עמרי: צריך לעשות מסיבה יפה, בלי להתבייש, בתקווה שלאנשים יש סמי להיפרד ושיישמרו יחסים טובים הלאה.

יוסקה: לי יש דעה אחרת. אני הייתי רוצה שיעשו מסיבה לאלה שנשארים. למה לא עושים לי מסיבה? מי שהולים ללכת בדרך אחרת, זו זכותו, אבל לא צריך לתת לו פרס. לא צריך לעשות תהונות על הראשים לאנשים שעוזבים. אפשר לבוא ולהגיד שלום ולהיפרד.

שציפקה: עוזבים הם בני־אדם. מי שהיה שותף עם בני־אדם כברת־דרך לא קטנה בחיים צבר עם הזמן או ידידות או כעס או איבה. מי שמרגיש שהוא חבר של האנשים, מותר לו לבטא את הידידות בצורה של מסיבה למרות צער הפרידה. ביהדות ובחסידות מצאו דרכים להתמודד עם קשיי הפרידה דווקא בדרך של שמחה והתלהבות, כמו בקבורה, בסעודות שנערכו לאחר החזרה מבית־קברות. לכן אני חושב שלגיטימי לכעוס ולא לרצות להשתתף בזה. הקריטריון היחידי המשמעותי, שאנשים יבטאו בכנות את תחושות־הם לכאן ולכאן. לא הייתי כופה על אנשים מסיבה שהם לא מרגישים הזדהות איתה. מאידך אנשים שמרגישים סולידריות אנושית חברית עם העוזבים, מצווה עליהם שיבטאו זאת גם בחצר הקיבוצית. הקיבוץ כקיבוץ נפרד מחברים עוזבים בצורה הוגנת ויפה בזה שהוא מעמיד לרשותם אמצעים שיעזרו להם בדרכם החדשה. אינני חושב שיש טעם והגיון למסד את נושא הפרידה.

עלון נחשון

مكان الأصل

הערב, במוקד המחזור ה־2

הפועל ת"א תארח את אליצור נתניה

מאת משה כהן

המשחק המסקרן בין קבוצת הפועל ת"א ואליצור נתניה, שיערך בהיכל הספורט ביד־אליהו, יעמוד הערב במוקד המחזור השני בליגה הלאומית בכדורסל.

כדורסל

אין ספק, כי משחק זה יהווה מבחן כוחות ראשון לשתי הקבוצות, הנחשבות כמועמדות טבעיות להתמודד על הכתר הלאומי. על שחקני החיזוק של נתניה והפועל רובר דבות והערב הם יצטרכו להתחיל לפרוע את השטרות.

לאוהבי הכדורסל, שיגיעו הערב להיכל הספורט, תנתן הזדמנות לחזות בהתמודדות „ענקים" בין סאונסט, מרסר, דילול, פרישמן ולאסוף לבין וייסמן, לוקאס, גורה, ברכה ומאלוביץ.

נראה, כי צפוי לנו מאבק חריף ושקול, שיוכרע רק בדקות הסיום. הפועל ת"א החליטה להעתיק את ביתיותה להיכל הספורט, בתקווה לזכות בקופה „שמנה". עד אמש נמכרו, במכירה מוקדמת, 2000 כרטיסים.

העולה החדשה, מכבי נתניה, תנסה לזכות בנצחון ביתי על חשבון בית"ר ת"א. במחזור הפתיחה איכזבו הנתניינים קשות ויכולתם לא תאמה יכולת של קבוצה לאומית. אין ספק, כי בית"ר ת"א טובה יותר, אבל לנתניה יש את יתרון הביתיות.

משחק מעניין נוסף יערך ברמלה, שם תתארח מכבי חיפה. תגליד של יוסי הודי ינסו להתאושש מהפסדם הצורב במחזור הראשון. אולם, מצפה להם יריב קשה ושאפתני. אריל ויליאמס וחבריו ישאפו לפתוח את משחקי הבית של רמלה בנצחון.

גם קבוצת מכבי ר"ג העתיקה את ביתיותה. הרמת־גנים יארחו באולם אוסישקין את הפועל חולון. כל תוצאה, פרט לנצחון תלולי בחוץ, תחשב להפתעה.

קבוצתה המפתיעה של הפועל חיפה תארח באולם רוממה את הפועל גליל־עליון. שחקני הגליל טובים יותר והם מועמדים לשוב לביתם עם נצחון. אולם, כבר למדנו שאסור לזלזל בהפועל חיפה.

האלופה, מכבי ת"א, תשחק בעיר הבירה מול הפועל ירושלים. המכבים טובים יותר וכשבוע האחרון הם ערכו מחנה אימונים סגור. אמנם ירושלים תשאף לחולל הפתעה, אבל תוצאת המשחק תלויה בעיקר במכבי, באילו חבריהם.

בליגה הארצית

מחוז דרום: מכבי פ"ת – הפועל קרית־גת 83:104; רמת־השרון – הפועל באר־שבע 53:75; אליצור קרית־אונו – הפועל גבעתיים 70:111; מכבי דרום ת"א – הפועל ר"ג 59:106; מכבי ראשל"צ – אליצור פ"ת 65:95.

מחוז צפון: הפועל כנרת – הפועל עין־דור 69:77; מכבי מגדלים – הפועל קרשטאל 56:71; מכבי חדרה – הפועל מעודחיים 76:88; מכבי קרית־מוצקין – כרמיאל 69:80.

בליגה לנשים

משחקי הליגה הלאומית לנשים יערכו הערב בין הקבוצות הבאות: מכבי כרמל/מוצקין – אליצור ראשל"צ; הפועל ת"א – אליצור קרית־אונו; בני יהודה ת"א – הפועל גלבוע; אליצור ת"א – הפועל גבעתיים; הפועל חיפה – אליצור ת"א; הפועל ירושלים – מכבי ת"א.

50 נפצעים בכדורגל בדאקה

יותר מ־50 איש נפצעו בהתנגשויות עם שוטרים, שניסו להשיב את הסדר על כנו, במהלך משחק בדקה שנערך בשבת בין כדורגלנים מקצועים לבין כוכבי קולנוע בבירת בנגלאדש.

המשטרה מסרה, כי התערבה כאשר מאות אוהדים פרצו דרך הגדרות וניתצו חלק של חומה, בנסיונותיהם להתקרב לשחקנים ולשחקניות באיצטדיון בדאקה. אחרים יידו אבנים לעבר שחקנים ושוטרים.

המשחק, בו צפו כמעט 20,000 איש, נסתיים בתיקו 1–1. המארגנים אמרו, כי ההכנסה של מכירת הכרטיסים, שהסתכמה ב־20,000 דולר, תוקדש לנפגעי השטפונות החמורים בבנגלאדש. בשטפונות אלה, החמורים ביותר במדינה זו מזה 40 שנה, ניספו יותר מ־1000 איש ומיליונים נעשו מחוסרי קורת־גג.

משקולות

שני שיאים לאומיים נקבעו בתחרות, שנערכה ביום ה' בבית שרת בגבעתיים. יואל שטראוס, עולה מקנדה, שיפר את שיאו של גיל ידידיה בהנפה במשקל עד 90 ק"ג והעמידו על 141 ק"ג, שיפור של ק"ג. גם אלי סודר שיפר את שיאו בהנפה במשקל עד 110 ק"ג כהשג של 186 ק"ג.

הערב: מכבי ראשל"צ בראמאץ' ואספרים

מאת שמואל קליגר

למחוק הפרש של 8 שערים – זו המשימה שתעמוד הערב ב־8.30 באולם היכב הישן של כדורידני מכבי ראשון־לציון, שיארחו בגומלין את קבוצת בראמאץ' ואספרים, אלופת הונגריה.

כדוריד

במשחק הראשון, שהיה בהונגריה במסגרת אליפות אירופה לקבוצות אלופות, ניצחו ההונגרים 24:32.

המאמן זאב זילברברג אמר, שקבוצתו תלך על נצחון, אם כי הוא סבור, שלנצח את ההונגרים, הנחשבים למעצמה בכדוריד – תהיה משימה קשה ביותר ואולי בלתי אפשרית.

אמש התאמנו הראשונים באולם הישן ומיד לאחר מכן קיימו במקום אימון שחקני אלופת הונגריה. „אם נשוק נגדם מהר ונפגין יכולת מעולה בהגנה נוכל לנצח", אמר המאמן זילברברג.

ישפטו 2 שופטים מיוון. ההרכב הפותח יכלול את השוער סלע (סאמס) ושחקני השדה: דהוקר, אוסלנדר, צרפתי (יוסיפוביץ'), עמר, מוכשוביץ, כבע (אילדיס).

מבולגריה. המוזמר בכדורידניות צ.ס.ק.א סופיה, אלופת בולגריה בכדוריד, שיתמודדו הערב ב־7 באולם החדש בקרית שרת עם אלופת ישראל, בנות מכבי קרית שרת חולון.

המשחק יהיה במסגרת גביע אירופה לאלופות. במשחק הראשון ניצחו הבולגריות בהפרש גדול של 24 שערים (8:32) ועל כן למאבק הגומלין יהיה ערך יוקרתי בלבד.

זו גם ההופעה הראשונה של החולוניות במסגרת בין־לאומית. מצפים לבואם של 1200 צופים ובהם רעיית ראש הממשלה, שלומית שמיר, שהיא ילידת בולגריה. במשחק, בשיפוטם של 2 שופטים מאיטליה, יכללו בהרכב הפותח: השוערת אבני ושחקניות השדה: גורודוצקי, ברק, פודל, סוליאני, רביניאנע, שמלה.

כדורידנים ממערב־גרמניה מתארחים בגליל

קבוצת הכדוריד של העיר ברוסבורגוריד ממערב־גרמניה מתארחת, במשך 8 ימים בגליל התחתון ותקיים בארץ שני משחקים.

הנבחרת משתייכת למחוז הצפון אשר כרת ברית אחים וקשרים בינו לבין המועצה גליל התחתון. הנבחרת משתייכת לליגה הגרמנית השניה, שם היא ממוקמת במרכז הטבלה.

לנבחרת האורחת מתוכננים שני משחקים, האחד כרמת השופט נגד מכבי הרצליה והשני בראשון לציון נגד נבחרת הקדטים של ישראל.

זהו ביקורה השני של הקבוצה בארץ.

בנות חולון הערב עם צ.ס.ק.א סופיה

אחרי הפסקה בת 20 שנה נחתה אמש בישראל משלחת ספורט

שמחת מנצחים. טניסאי הודו עולזים, לאחר נצחונם הסנסציוני על אוסטרליה בחצי גמר גביע דייויס.

הודו בגמר גביע דייויס ניצחה את אוסטרליה 2:3

נבחרת הטניס של הודו, שהדיחה ברבע הגמר את ישראל, העפילה אתמול בחצי הגמר לגמר גביע דייויס, לאחר שגברה על מחזיקת הגביע, נבחרת אוסטרליה, בשיעור 2:3. אין ספק שזו אחת ההצלחות הגדולות של הספורט ההודי ושל הטניסאים בפרט.

טניס

גיבור הנצחון ההודי היה ראמש קרישנאן, שהבטיח את נצחון נבחרתו, כשגבר אתמול, ביום האחרון, על וולי מאסור 6:8, 4:6, 4:6, לאחר מאבק מתוח ומורט עצבים.

קודם לכן הצליחו האוסטרלים להשוות את מאזן המשחקים ל־2:2, בעקבות נצחונו של ג'ון פיצג'ראלד על ויג'אי אמריטראג' בשלוש מערכות 5:7, 3:6, 3:6.

אמריטראג', בן ה־36, אמר לכתבים, כשהוא מחזיק בידו גביע נייר מלא שמפניה, כי הוא רואה בנצחון זה את ההישג הגדול ביותר של ארצו. „זו הרגשה שלא היית מחליף אותה בשום דבר אחר", אמר ה„קפטן" ההודי.

זו הפעם השלישית שהודו מעפילה למשחק הגמר של גביע זה, שנחשב כאליפות העולם בטניס לנבחרות. הודו פרשה ב–1974 ממשחק הגמר נגד דרום־אפריקה, בשל מדיניות האפרטהייד במדינה זו.

אמריטראג' ציין לאחר ניצחון נבחרתו: „אינני סבור, כי נבחרת אחרת כלשהי בהסטוריה של גביע דייויס הצליחה לעלות לגמר עם צוות של שחקנים המדורגים כה נמוך". קרישנאן מדורג כיום בסביבות המקום ה־30 בדירוג העולמי, אולם אמריטראג' עצמו מדורג רק קצת מעל למקום ה־200 ואילו שחקן הזוגות, סריניוואסאן ואסודוואן מתקרב למקום ה־100. אנאנד אמריטראג', אחיו של ה„קפטן", לא שיחק מספיק כדי לזכות בדירוג.

הודו נגד המנצחת בין שוודיה לספרד

הודו תתמודד בגמר עם המנצחת במפגש בין שוודיה וספרד. המשחק בין השתיים הופסק אתמול בברצלונה בגלל גשם כבד ויחודש רק מחר. שוודיה מובילה לפי שעה בתוצאה 1:2.

בגמר בית א' של האיזור האירופי גברה במינסק שווייץ על ברה"מ 2:3 והעפילה לבית הגמר. אתמול ניצח יעקוב הלאסק את אלכסנדר זוורב 4:6, 3:6, 2:6 וצ'סנאקוב ניצח את מזארדי 6:2, 7:5, 7:5. באיזור האסיאני השלימה ניו־זילנד נצחון 1:4 על סין.

גיבור הודי: ראמש קרישנאן, האיש שהעניק להודו את נקודת הנצחון במשחק נגד האוסטרלים. קרישנאן גבר על מאסור במשחק החמישי והמכריע

נשיא המדינה יעניק לגליקשטיין מדליה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יעניק היום בלשכתו לטניסאי שלמה גליקשטיין מדלית הוקרה של התאחדות הטניס הבין־לאומית. המדליה תוענק לטניסאי המצטיין בהוקרה על פעילותו ותרומתו לענף.

המדליה תוענק לו בגין העובדה, כי ייצג את המדינה ביותר מ־25 משחקים בגביע דייויס.

הבוקר צליחת הכנרת התחרותית

הבוקר ב־8:30 יזנקו את הזינוק במרוץ עין־גב – צליחת הכנרת התחרותית הבין־לאומית, ה־18 במספר.

הצליחה מאורגנת על ידי מרכז הפועל ועיריית טבריה, בשיתוף מחלקת הספורט של המועצה האזורית עמק הירדן, המרכז לתיירות ומרפא טבריה, מועצת פועלי טבריה ובחסות חברת יורופקאר – חברה להשכרת רכב.

19 שחיינים (ביניהם 2 מבלגיה) ו–14 שחייניות (ביניהן שתיים מבלגיה) מהמצטיינים בארץ נרשמו לצליחה, בה יצטרכו לעבור מרחק של כ־10 ק"מ מקיבוץ עין גב לחוף גיא בטבריה.

הבולטים בין הישראלים הם: שגב פורת מהפועל גליל עליון וכתי קפלן מהפועל ימק"א ירושלים. בין הבנות: אילת אורן מהפועל גליל עליון ויעל קוסוביצקי מהפועל ימק"א ירושלים. (יעל הגיעה ראשונה בין השחייניות הישראליות בצליחה האחרונה בשנת 1985).

הזמן הטוב ביותר שהושג בצליחת הכנרת נקבע בשנת 1976. דב בכשא מהפועל גוש זבולון קבע זמן של 1.52.15 שעה. בין הנשים ההישג הטוב ביותר נקבע ב־1978 על ידי הצרפתיה יוסו מדיאל בזמן 1.59.31 שעה.

הדני אלקייאר הכניע יובנטוס בצמד שערים

פראבן אלקייאר, הדני הבין־לאומי של ורונה, הוליך אתמול את קבוצתו לנצחון נאה על יובנטוס בשיעור 1:2, כשהבקיע את שני השערים. הוולשי איאן ראש, חלוצה של יובנטוס, שהבקיע בשבוע שעבר צמד שערים לקבוצתו, לא הצליח למצוא השבוע את השער.

אלקייאר הבקיע לראשונה בדקה ה־36, בבעיטת עונשין מהנקודה הלבנה. את השער השני הבקיע שש דקות בתוך המחצית השניה, בבעיטה אדירה מטווח בינוני. יובנטוס הצליחה להקטין בדקה ה־69 ברגלי סרג'ו בריו. בעקבות הפסד הירדה יובה למקום התשיעי.

דייגו מארדונה, שלא הרשים עד כה במדי האלופה נאפולי, הצליח להוליך את חבריו לנצחון חוץ בשיעור 0:1 על אוולינו. נאפולי, שלא התאוששה עדיין מכשלונה בגביע אירופה, ממוקמת, לאחר ארבעה מחזורים, במקום הרביעי עם שש נקודות.

מארדונה, שהפגין אתמול משחק גרוע אך תירץ זאת בפציעה, הרבה להתווכח עם השופט. גם חברו קארקה הברזילאי לא היה בשיאו והוחלף שש דקות מהסיום באנדראה קרנבלה. שתי דקות לאחר מכן הבקיע שחקן זה את שער הנצחון.

רומא ממשיכה להוליך את הטבלה עם שבע נקודות, לאחר נצחון 0:1 על העולה החדשה פיזה. רומא שיחקה עם 10 שחקנים, לפני סיום המחצית הראשונה, לאחר הרחקתו של רוברטו פרליקאנו. אולם עובדה זו לא הפריעה לפולני זבגנייב בונייק להבקיע מהנקודה הלבנה, לאחר הכשלתו של המערב־גרמני רודי פלר ברחבת פיזה ע"י השוער אלסנדרו ניסטה. לבונייק היה זה שער רביעי בארבעה משחקי ליגה.

פאסקארה, העולה החדשה, ממשיכה לצבור נקודות. הפעם עשתה זאת על חשבון צ'סנה (0:1), משער של הברזילאי ג'וניור.

מילאן, עם מוראל גבוה לאחר העפלתה לסיבוב השני בגביע אופ"א, גברה על אסקולי בשיעור 0:2, בזכות משחק טוב של ההולנדי רוד חוליט ושערים של אנטוניו וירדיס ואלבריגו אבני.

סמפדוריה גברה על קומו 0:1, אמפולי סיימה בתיקו אפס עם פיורנטינה, ב„דרבי" עירוני, האינטר סיימה בתיקו 1:1 עם טורינו.

בהולנד איינדהובן ממשיכה ל„הפגיז"

פ.ס.וו איינדהובן, המוליכה את הטבלה, התאוששה במהירות מהפסדה בגביע אירופה. אתמול הביסה איינדהובן את ווילאם בשיעור 0:6 והיא טרם איבדה נקודה בתשעה המשחקים שקיימה. אייאקס אמסטרדם נפרדה בתיקו רב שערים (3:3) מפורטונה סיטארד.

בתיקו רב שערים סיימה את משחקה גם קבוצתו של מוטי איוניר, רודה קרקרדה, שנפרדה מגרונינגן בתוצאה 2:2.

במשחק הנצחון של איינדהובן הבקיעו לזכותה רונלד קוימן ווים קיפס צמד כל אחד. הגם ג'האנס והבלגי הבין־לאומי אריק גרטס השלימו חצי תריסר.

שער של הדקה האחרונה, מרגלי ג'ני בוסמאן, מנע מאייאקס הפסד שלישי העונה. בוסמאן הבקיע קודם לכן שער נוסף.

תוצאות נוספות: זוולה – דס 79 1:2; הארלם – ספרטה 0:1; פיינורד – פורטונה 3:3; ונלו – אוטרכט 0:3; דן־האג – ולנדהאם 1:5; דן־בוס – אלקמאר 1:2.

לאיינדהובן, בראש עם 18 נקודות מתשעה משחקים, לפני אייאקס, פיינורד וזוולה, לכולן 13 נקודות מ־10 משחקים.

פורטו בכושר טוב הבקיעה רביעייה

אלופת אירופה, קבוצת פורטו, שהוגרלה לשחק נגד ריאל מאדריד בסיבוב השני בגביע אירופה לאלופות, הוכיחה שהיא מצויה בכושר טוב, לאחר שהביסה אתמול, במחזור השישי של הליגה בפורטוגל, את צ'ובס בתוצאה 0:4. לפורטו 10 נקודות והיא מקדימה את ספורטינג, שגברה על בלאננשאס 0:3.

בנפיקה גברה, לאחר מאמץ, על אלווס בתוצאה 0:1. מאריטימו, השלישית, סיימה בתיקו (1:1) עם גוימארש. פאנפיל, רביעית, לאחר תיקו אפס עם אספינו.

תוצאות נוספות: ווארזים – סטובאל 0:2; פארנסה – סאלגוירוס 1:2; ריו אווה – בראגה 1:3; בואוויסטה – פורטימוננסה 0:3.

בשווייץ: נוישטל חזרה לנצח

האלופה נוישטל קסמאקס חזרה לנצח, לאחר סדרת כשלונות. אתמול גברה הקבוצה על ציריך בשיעור 2:5. למרות נצחונה, היא ממוקמת עדיין במקום הרביעי. בראשה גראסהופרס, שסיימה בתיקו אפס עם יאנג־בויס המדורגת שלישית. אראו, השניה בטבלה, נוצחה ע"י לוקרן 3:1.

תוצאות נוספות: סט. גלאן – בלינצונה 0:1; לוזאן – באזל 0:5; סיון – סרבט 1:4.

● בפולין: גורניק ז'אבז'ה ממשיכה להוביל גם בתום המחזור העשירי לאחר נצחון חוץ על יאגילוניה ביאליסטוק 1:3, לקס לודז' שניה הפסידה לסלאסק וורוצלב 2:1, שהשתוותה אליה בנקודות.

● בתורכיה: גאלטסריי הביסה את בורסאספור בשיעור 2:5 והיא ניצבת בראש הטבלה עם 16 נקודות לפני באשיקטאש שהביסה את סאקאריאספור 1:5. פנרבחצ'ה גברה על ריזהספור 0:2.

● ביוון: לאריסה מוליכה למרות תיקו אפס עם דייאגוראס. אריס הביסה את א.א.ק 1:4 ולאבדייאקוס את פאוק 2:4.

● בתאילנד: גברה נבחרת תאילנד על נפאל 1:2 במסגרת בית 2 של האיזור האסיאני בכדורגל הקדם אולימפי.

הטנ"ש הישראלי בקדם־אולימפי

ט. שולחן

נשיא ההתאחדות הבין־לאומית בטניס שולחן, היפני אוגימורה, הודיע להתאחדות האירופית, כי בהתאם להחלטה, על ההתאחדות לשתף את ישראל במשחקים המוקדמים לקראת אולימפיאדת סיאול.

אין ספק, כי יש בהחלטה זו תפנית גדולה בעמדת ההתאחדות הבין־לאומית לגבי השתתפות ישראל בתחרויות לפי שיוך גיאוגרפי.

נשיא ההתאחדות האירופית הוציא חוזר ל־34 המדינות, החברות בארגון האירופי והודיע שישראל עשוייה להשתתף בתחרויות המוקדמות בקרלסרוהה שבמערב גרמניה.

עד כה היתה ישראל שייכת ליבשת אסיה. אולם לא הוזמנה לתחרויות.

● בקרית הכנס תיפתח היום אליפות ישראל לגילאי 18. במשחק המרכזי יתמודדו יעקב שחר ועדי קרמר. כן יהיו משחקי זוגות ומשחקים לגילאי 16.

הפועל חדרה תבחן מחר את סגל הנבחרת

מאת שמואל קליגר

נבחרת הכדורגל של ישראל תקיים מחר את האימון השני לקראת המשחק עם קפריסין ב־21 בחודש. עיקרו של האימון יהיה משחק באיצטדיון רמת־גן נגד הפועל חדרה מהליגה הארצית.

כדורגל

היום יערוך המאמן מיזרחי אימון לנבחרת התקווה, שגם היא תתמודד ב־21 בחודש עם נבחרת התקווה של קפריסין. המאמן צירף שלושה שחקנים חדשים: יצחק לוי (מכבי יפו), תמיר רניאל (מכבי פתח־תקוה) ומרדכי ועקנין (הפועל ירושלים).

הנערים למחנה אימון בשווייץ

נבחרת הנערים של ישראל, בהדרכת אמנון רז, עומדת לצאת מחר למחנה אימונים בשווייץ, ובמהלכו תתמודד עם נבחרת שווייץ עד גיל 16.

אתמול פירסם המאמן את שמות 18 היוצאים למחנה, שיתחיל ביום רביעי: שוערים: אריאל הוזרי, יצחק קורנפיין. מגינים ובלמים: חלפון פליקסי, משה מזרחי, חיים אמולג, מרדכי־ראון, ארצי ששון, שמואל קורצקי. קשרים וחלוצים: אריק שריקי, יניב כהן, אייל ברקוביץ', איתן מזרחי, אלון מזרחי, יעקב פישל, סוני מרדכי, משה ועקנין, אסף סוכר, אורן פנחס.

הנערים ישהו בשווייץ 10 ימים ויקיימו שני אימונים בכל יום. המשחק נגד נבחרת שווייץ, ב־10 בחודש, יהיה גולת הכותרת של המחנה. כן יקיימו הנערים שני משחקים עם נבחרות איזוריות. המשימה הבין־לאומית הקרובה של הנערים היא טורניר החורף, בדצמבר בישראל.

הלוח הכללי

דירות למכירה

[illegible]

דירות בשכ"ח

[illegible]

עסקים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

מגרשים

למכירה מגרשים בז'בוטינסקי (מס 3927) "פינן נכסים והשקעות" (29647) 03-941352

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

השכרת רכב

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מקררים

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

הלוואות

[illegible]

טרקטורים

[illegible]

ריפוי והדרכה

[illegible]

דיפות גגות

[illegible]

שרותים כלליים

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

הכרזות

[illegible]

שוק המציאות

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והדרכה

[illegible]

בס"ד

עיריית בני־ברק

המחלקה לשרותים חברתיים

דרוש

גימלאי

לעבודה עם קבוצות שיקום בחצי משרה

הכישורים הדרושים:
א. ידע כללי בעבודות טכניות.
ב. יכולת לניהול משא ומתן עם מפעלים.

בדבר פרטים: נא לפנות למנהלת המחלקה, טלפון 701122, בשעות הבוקר.

בס"ד

עיריית בני־ברק

המחלקה לשרותים חברתיים

דרושים

עובדים סוציאליים

לעבודה באוכלוסיה הדתית בעיר, בתחומי משפחה וילד ונוער

הכישורים:
1. בעל תואר בעו"ס.
2. רצוי נסיון בעבודה.

בדבר פרטים נא לפנות למנהלת המחלקה, בשעות הבוקר, טלפון 701122.

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

קולנוע

סלט גנגסטרים

"הבלתי משוחדים"

בריאן דה פלמה עושה סרטים בשביל בריאן דה פלמה וסוג מסויים של מבקרים שלא תפס מעולם את הגבול בין טכבאות קולנוע, פעלול וסרט. סרטיו מלאים אסמכתות מתחכמות לסרטיהם של גדולי הקולנוע, גחלי קסשוף ותנועת מצלמה סהרורית, שלא לצורך, ללמדכם מה לכבד דה פלמה על הקולנוע.

רוב סרטיו לא הצליחו בקרב הקהל הרחב, לפחות לא ביחס למה שהושקע בהם ולפיכך, לאחר סידרה של סרטים סתומים כולם, פחות או יותר מעצמו על עצמו ועל הקולנוע, במקום לקולנוע, מביא לנו "ילד הפלא" של פעלולי המצלמה סרט טווה לכל נפש.

סידרה של קלישאות תפורה מכל סרטי הגנגסטרים שראה דה פלמה מימיו. אפשר, כמובן, להביט על הסלט הזה של אפיזודות גנובות בעין פרודית ולקשור לה כל מיני כתרי חוכמה סמויים, כאשר יתמול מפעם לפעם לבעל שם שהצליח להרשים אותנו בערומה של הבנאליות.

יהנה רק מי שמוכן לראות סיפור גנגסטרים מיושן בפעם האלף, עמוס קוסמטיקה של סרט יקר. תפגשו שוב את רוברט דה נירו, הפעם בדמות אל קפונה, אם כי לי נראה היה שהאיש קפץ אלינו עם כל המניריזמים, האיגפוף המחשמל ושער הבריליאנטין "מלבו של אנגלי ברב חן או מ"משימה" שהוצג כאן לפני שנה. למה לשנות נוסחה מצליחה?

בצד הטובים מופיעים קווין קוסטנר ושון קונרי. שני הבלתי משוחדים האלה (על־פי סידרת הטלוויזיה המפורסמת) ניצבים מול קפונה המאפיה של שיקגו, נגד כל הסיכויים, ומי שימצא בסרט זה בעמד מקורי אחד, שיצביע. השוטר הוותיק קונרי מלמד את הצלבן תם הדם קווין קוסטנר את חוקי המשחק, הרעיה הצעירה יושבת בבית בוכיה ומיחלת.

עד שתצפו בקפונה מפסיד במשפט, ברוצח נזרק מהגג ובלהיצת היד הגברית של שני הגיבורים ששרדו, מוזמנים לכם, לפי הכבוני, שני פיצוחי ראש אנטיביים (אחד באלת בייסבול), מרדף גנית, התנקשות, מות גיבורים ושתי סצינות קרב המוניות, הראשונה היא בנוסח הבלאה: גנגסטרים חמושים במקלעים על סוסי מערבון השניה בנוסח ההומאז' הקולנועי כאשר אהב דה פלמה. הגיבורי ממתין בתחנת הרכבת לבואו של עד תביעה, שהבל תלד בו ועל המדרגות, דקה לפני רגע ההרג, מתנהלת לה עגלת תינוקות.

יגאל משיח

ימי חיפה "העליזים"

הצגת "ימי פרנקפורט העליזים" מעוררת מחלוקת בחיפה. מנכ"ל התיאטרון, נעם סמל, מעיד על קהלו שהוא אוהב את ההצגה. הביקורת, כוכור, היתה כמעט מאוחרת בגינוי ההצגה, לבד מבהירא מגור, מבקר "על המשמר", ששיבח את ההצגה.

חלק מן המבקרים גינה את החלטת תיאטרון חיפה שבחרה את "ימי פרנקפורט העליזים" להצגה ואף הביעו הזדהות עם החלטתה של עפרה ויינגרטן לפרוש ממנה בשלב החזרות. סיעון זה בביקורת עורר רוגז בהנהלה. סמל: "ההצגה הזאת נקטלה עוד לפני שעלתה על הבמה. עפרה וינגרטן התראיינה בתכנית הטלוויזיה "ערב חדש" ואמרה כבר את כל שיש לומר בגנות ההצגה".

אבל, מה שמאיים עתה על הנהלת תיאטרון חיפה הם הדיונים וההצעות לסדר היום הצפויים במועצת העיר, בעיקר בקרב הנציגים הדתיים. אלה עשויים להצטייד בביקורות הקטלניות על "ימי פרנקפורט העליזים" כתחמושת בתביעתם להוריד את ההצגה. בינתיים קוצר תיאטרון חיפה תשבחות ממקור אחר. במשאל שנערך בעתונות הגרמנית זכתה ההצגה "הפלשתינאית" של יהושע סובול בתואר "ההצגה הזרה הטובה ביותר".

אין עבודה – יש תכניות

יורי לובימוב שהתאזרח בישראל, מתגורר בינתיים במשכנות שאננים. מדי קולק העמיד לרשותו ולרשות משפחתו דירה במשכנות עד שתושלם התאזרחותו. "העיקר שימצא עבודה", אומר קולק.

לא שלובימוב חסר עבודה. הוא קיבל ועדיין מקבל הצעות מפתות לביים הצגות ואופרות בבירות התרבות באירופה. אך לפי שעה לא התאזרח במשרה קבועה באף תיאטרון ישראלי. משא ומתן שהיה לו עם תיאטרון חיפה לא הסתיים במשהו קונקרטי. אפילו ב"הבימה" שאימצה אותו לראשונה לא בחר לובימוב כבית. הוא יביים שם את "החטא ועונשו" (שיועד לפני יותר משנה לאנדריי ויידה). עוד בתוכניתו לביים הפקה משותפת של תיאטרון ישראלי ותיאטרון גרמני במסגרת פסטיבל ישראל.

אבל "הבימה" לא ויתרה על ויידה. ויידה יגיע לכאן עוד החודש כדי לבדוק אפשרות הפקה משותפת בין "הבימה" לבין תיאטרון "סטארי" בקראקוב (זה והעלה כאן את "החטא ועונשו" הבלתי נשכח עם יזי סמור).

זיקפה באוזן

הסרט השערורייתי "זיקפה באוזן", שיחתום את פסטיבל הסרטים בחיפה, הוא שיפתח את חגיגות העשור לאירועי הקולנוע במוזיאון תל־אביב. "זיקפה באוזן" הוא סיפורו של המחזאי האנגלי ג'ון אורטון שנרצח לפני 20 שנה, שנה אחת בלבד לאחר שקיבל את פרס המחזאי המצטיין בוסס אנד הלונדוני.

סוכת הסדנאות

עוד טרם התאוששנו מהחופש הגדול וכבר נחתת עלינו חופשת סוכות. מוזיאון תל־אביב חשב על ההורים והוא מציע בחול המועד סוכות סדנת יצירה לילדים בכיתות א־ד בעקבות התערוכה "אוצרות ארצות המקרא־אוסף אלי בורובסקי".

הסדנה מתמקדת במצרים העתיקה ובמהלכה יצפו הילדים בחפצי אמנות עתיקים, יאזינו לסיפורים על אלים ויציירו "כמו במצרים העתיקה". הסדנה תתקיים בימים א'־ג 13־11 באוקטובר בשעות 10 עד 13. כרטיסים ניתן לרכוש מראש בקפת המוזיאון.

פעילות נוספת המיועדת לכל הימים וגם לימי חול המועד נערכת במוזיאון ב"מרכז מאלא לפעילות אמנותית". המרכז הופך את המבקרים בו, ילדים ומבוגרים לארכיאולוגים של העתיד. מוצגים בו חפצי יום יום של בני זמננו והמבקרים מתבקשים להביט עליהם בעיני ארכיאולוגים של שנת 3000. סיורים במרכז מתקיימים בימים א־ה בשעות 8.30, 10.00 ו־11.30.

"אודספיין במוזיאון – תמונות מאורחות וכתאורחות" הוא שמה של סדנת יצירה בת שלוש שעות המתקיימת בשעות אחה"צ ומיועדת לכיתות א־ד. הילדים "נכנסים לתמונות", מרמיינים נוף, צלילים ודיחות, ועובדים עם חומרים. סדנא זו תתקיים לפני חול המועד סוכות בימים א'־ג 6־4 באוקטובר ואח"כ בימים א'־ג 22־18 באוקטובר.

דם 15

עירית נחמני

קולנוע

להכניס את השטן לגהינום

"המכשפות מאיסטוויק"

"המכשפות מאיסטוויק" הוא יותר סיפורו של השטן הטוב מאשר סיפורן של המכשפות. משום מה נזכרתי בסיפורו המפורסם של ביקציו על הבתולה החסודה שפגשה נזיר במדבר. האיש הטוב הדריך לעלמה המיוסרת כיצד מכניסים את השטן לגיהנום ומאותו רגע והלאה התחילה העלמה לעבוד את האלוהים באהבה רבה. השטן שלנו הוא ג'ק ניקלסון שהפעם נמצאה מסגרת מתאימה לרפרטואר העוויות וגלגולי העיניים שעמו הוא משתמש בהצלחה תמוהה בשנים האחרונות מבלי כל התחשבות באופיין של הדמויות. הפעם נראות המניירות במקומן. הדיבור האיטי מתאים לסלסולי השטן המפתה תיקולסון, כך נראה בבירור, נהנה מתפקידו. איך לא?

אל מיטתו מכניסה ההשגחה שלוש נשים פתיות ועד שהן לומדות שיעור, מגלות את כבודן ואת זכויות האשה נהנים כל הצדדים במיטת השטן: מעין זירה עגלגלה מתאימה לתרפיוטיה קבוצתית. והיות ובאגדה אנחנו, אפשר לוותר לאשליית המציאות ולאמץ את הנחת הסיפור הבסיסית שעל־פיה זקוקות שלוש נשים כמו מישל פייפר, שר וסוזן סרנדון לעזרתו של השטן כדי להחליץ מבדידותן המינית. כך או כך, הן נעתרות בהנאה ואנחנו נהנים להתבונן; רק העיירה הצדקנית מדוגעת הניגוד הזה בין חרות הבשר המשוחררת לבין צרות עינו הצדקנית של הציבור הופך כרגיל להצהרה סאטירית על רוע ליבה של אמריקה הטובה, יראת השמים.

הסיפור, על־פי ג'והן אפדייק, מלגלג להרבה מיני צביעות והתחסדות, בעיקר לפער בין הרציות האמיתיות והמוסר המקובל, נטיות אנושיות ופחות חברתיות – או במלים אחרות השטן מול שיעמומו הנורא של האלוהים הטוב. סופו של דבר מנצחות החוטאות את הרע ומגרשות אותו לגיהנום בכוחות משותפים, אבל אלוהים כמה הן מתגעגעות אליו. סרט קר חכם.

יגאל משיח

הרעות

שניים מחתני פרס ישראל לשנת תשמ"ח חברו יחד בשיר ישראלי אהוב וחשוב – "הרעות". כותב המילים הוא המשורר חיים גורי (חתן פרס ישראל לספרות ביחד עם הסופר משה שמיר) ומחבר הלחן הוא משה ארגוב (חתן פרס ישראל לזמר העברי ביחד עם הזמרת שושנה דמארי).

שני יוצרים שהם ערובה לאיכות, כל אחד בתחומו. השיר המלווה אותנו כבר שנים רבות נושא עדיין בשורה האקטואלית תמיד. "הרעות" שייך לאותם שירים אופיניים מהיפים המוצלחים שבאוצר הזמר העברי. מה שמייחד, בין השאר, את ארגוב כמלחין היא הנאמנות למילים והרגישות שלו למשמעות הטקסט.

סגולות אלה מעניקות למנגינות המודרכבות אופי עם חותם אישי. המילים והלחן מגובשים אצלו למיקשה אחת. "הרעות" הושמע והוקלט בזמנו על ידי להקת הצ'יזבאטרון, להקת הנח"ל, הגבעטרון, יפה ירקוני, יהורם גאון, גדעון זינגר ואחרים. מי יודע, אולי נוכל לשמוע אותו גם בקול שאין לו תחליף, זה של שושנה דמארי, בטקס הענקת פרסי ישראל, ביום העצמאות הקרוב.

י. ד.

שריף חדש

השמעת בכורה של קונצ'רטו לצ'לו מאת נועם שריף

מחר בערב תשמיע התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוח יואב תלמי בהיכל התרבות בתל־אביב בנגינת בכורה קונצ'רטו חדש מאת נועם שריף. הסולן יהיה הצ'לן הראשון של התזמורת עמנואל גרובר. נועם שריף נמנה עם המלחינים הישראלים המבוצעים תכופות בארץ ומחוצה לה. הוא אמן מקורי מאוד ואפילו נועז ועם זאת מובן. הקהל הכיר אותו בראשונה כאשר הופיע שמו בתכניית הקונצרט החגיגי של הפילהרמונית לחנוכת היכל התרבות בתל־אביב, "אקדמות למועד" שלו היתה היצירה הראשונה שנוגנה שם. בין שלוש תזמורות חשובות בארץ עומדות לבצע מיצורים בעלי משקל מאת שריף בתקופה הקרובה: התזמורת הקאמרית את הקונצ'רטו לצ'לו מחר; הפילהרמונית את "אקדמות למועד" בחודש זה ואת הסימפוניה הקולית "מחייה המתים" בדצמבר; התזמורת הסימפונית ירושלים את הוואריאציות לתזמורת "לה פוליה" בינואר. את שתי היצירות האחרונות חיבר שריף בעת שהותו בגרמניה, שם לימד הלחנה בבית הספר הגבוה למוסיקה בקלן במשך שלוש שנים. סמוך לסיום פעילות זו הזמינה הוצאת ספרים מגדולי המו"לים למוסיקה בעולם אצל שריף עבודה מיוחדת במינה: המוסר מוציא לאור מהדורה כוללת של היצירות של דביסי, ובתוך כך את ה"סימפוניה בסי" שחיבר המלחין הגדול לפסנתר בארבע ידיים. בצד מקור זה בוונת הוצאת ספרים לפרסם במהדורה הכוללת גם את הגירסה התזמורתית של נועם שריף. הלה חזר לפני שנה ארצה והיה כידוע היועץ המוסיקלי של פסטיבל ישראל, והקונצ'רטו לצ'לו הוא מיצורו הגדול הראשון שהלחין לאחר שובו.

"היצירה הוזמנה על ידי קרן תל־אביב לספרות ולאמנות" – מספר שריף. "בגלל הקסטוריה שלי בכתיבה לצ'לו סולו, ידידיי; אחר כך את היצירה לשנים־עשר הצ'לנים של התזמורת הפילהרמונית הברלינאית, 'עשרי־עשרי'; ולבסוף את היצרה הקצרה "מפגש לשישה" שכתבתי בשביל יו יו מה, היינריך שיף, אנטון מנסם, בוריס פרגמנציקוב, דוד גרינגב ואנטון דסמאי, שהם אולי ששת הצ'לנים הצעירים הגדולים בעולם. המסקנות משרשרת היצירות האה נמצאות בקונצ'רטו לצ'לו שהייתי קורא לו 'מסע חיפוש אחר הפרטיטה האבודה'. בטקסטורה היא שונה לחלוטין מן היצירות האחרונות שלי, אבל היא מציגה בשלושה פרקים את הפרובלמטיקה של המלחין היהודי־ישראלי־אירופי־ומזרחי כאחד, ומשום כך היא אינה מציגה בעיות אלא מנסה לתת פתרון זמני. הפרק הראשון מבוסס על הסויטה לצ'לו סולו בסול מג'ור מאת באך; הפרק האמצעי הוא רומנסו, שבו באות לעמוד שתי נעימות בלדינו – אחת ידועה מאוד והשניה בלתי־ידועה ונשכחת. הפרק השלישי הוא פרפרזה על מוטיבים מתוך הסימפוניה החמישית של מאהלר.

יהודה כהן

נועם שריף

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, ה'-ב'.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד', גיאומטריה. (כ).
10.10 אנגלית ד'.
10.30 הגיל הרך – רגע עם דודלי. (כ).
11.00 ערבית מדוברת: ד'-ה', אלבית (אלעתיק).
11.15 אנגלית ו'.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, שלוש גבעות (כ).
12.00 אנגלית ה'.
12.25 מושגים ביהדות: בסוכות תשבו (כ).
13.00 גיאוגרפיה כללית: ז'-ט', אפריקה הטרופית.
13.30 אנגלית י"א-י"ב הלו ישראל (1).
13.45 צרפתית: העשרה.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 מגע – סידרה העוסקת בהסברת מושגים שונים במדע
14.30 קסים קסם: דלתות.
14.55 נחשון: דיפתינגס הנורא וספינת הריאה.
15.00 קשר משפחתי.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שניות למרכז ההסברה.
15.55 הרוזן ממונטה כריסטו – סידרה על־פי ספרו של אלכסנדר דיומא. ספור אהבה ונקמה על רקע המאבק בין נפוליאון והמלך לואי ה־16 (פרק 2).
17.00 ערב חדש.

טלוויזיה כללית

17.30 הביבאבת לי – סידרה בהמשכים. שם הפרק: "בית לחסרי בית".
17.55 אחות קיקה – פרק אחרון.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 סקירת תכניות השבוע, כליזרי שקופיות (ערבית).
18.35 ספורט – אירועי ספורט בארץ ובעולם (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 "הצפון והדרום" – הפרק החמישי: ג'ורג' ואהובתו קונסטנצה נישאים, וג'ורג' מוכנס לעסקי המשפחה. אורי הולך עם ג'ורג' ורעייתו לכינוס נגד העבדות, שבו אחותו של ג'ורג' וירג'יניה נושאת נאום. אורי חוזר לביתו וממשיך לפגוש בסתר את מרליין.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 "קשרי משפחה" – הפרק השנים עשר: "נשיקות לדוד ארתור".
22.00 בבימה חופשית – תכנית בענייני חברה משודרת מאולם תיאטרון "החאן" בירושלים. הנושא הפעם: "מי פה המנהל?" על מערכת היחסים הבעייתית בין הנהלות לוועדי עובדים כפי שהיא באה לידי ביטוי בישראל של 1987.
23.10 "מיאמי, מחלק מוסר" – שם הפרק "לומברדי".
00.00 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סדרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 ילדי התבונות (מצוייר); 14.30 סופרבוק (מצוייר); 15.00 שוכבי הגלגלים (תכנית לילדים); 15.30 סרט "הרפתקאותיו של ג'ודי שבוף" עם רון מקפרסון; 17.00 ימים מאושרים (סדרה קומית); 17.30 לורן ושירלי (סדרה קומית); 18.00 חדשות; 19.00 מבזקים (בלש); 20.00 פוטבול (ניו אינגלנד – ניו יורק ג'טס); 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סדרה).

טלוויזיה ירדנית

13.50 התבונים – סרטים מצויירים (עד' 1); 15.30 כפיות כסף. לילדים. (עד' 1); 16.00 רחוב קרנו. סידרה בצרפתית. 17.00 חדשות בצרפתית. 17.15 מבזק ספורט בצרפתית. 17.30 חדשות בעברית. 18.00 הלו, הלו. קומדיה אנגלית. 19.00 אנשי־ההרים. סידרה אמריקאית. 20.00 חדשות באנגלית. 21.10 ספינת האהבה.

ערוץ 2

19.00 – עד פופ; 20.00 – תעודה 2: דיוקן: משה שמיר; 21.00 – פופ 2.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – באך: סויטה תזמורתית מס' 1 בדו מג'ור (ע"ג ת"ק). מוצארט: קונצ'רטו בסול מג'ור לחליל ולתזמורת ק. 313; הנדל־הלבורסן: פסקליה בסול מינור לכנור וויולה: שוברט: סימפוניה מס' 9 בדו מג'ור "הגדולה" (ע"ג ת"ק).
09.00 קונצרט בוקר – בריטן: ואריאציות על נושא של פרנק ברידג' אופ. 10; פולנק: קונצ'רטו בסול מינור לעוגב, תזמורת כלי קשת וטימפאני; סרסטה: שלישית פסנתר בפה מג'ור אופ. 18; וייטאן: קונצ'רטו מס' 4 ברה מינור לכנור ותזמורת אופ. 31; בטהובן: המוסיקה לבלט "יצורי פרומתיאוס" אופ. 43 (ע"ג ת"ק).
11.57 פינת השיר – משירי אברהם בן יצחק (סתו).
12.00 מן הסרטייה – זכריה פלאוין – פסנתר, פרוקופייב: 10 קטעים מתוך "רומאו ויוליה", אופ. 75; שומאן: המוסדסה, אופ. 20; ראבל: "קבר של קופרן" סויטה.
13.05 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לנבל ולתזמורת אופ. 4 מס' 6; גלזונוב: סונטה גדולה לחליל ולגיטרה אופ. 85; שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי מינור "הבלתי גמורה"; צ'ייקובסקי: וריאציות על נושא רוקוקו לצ'לו ולתזמורת אופ. 33; פורה: "קליגולה" למקהלה ולתזמורת; פורה: פרלוד מתוך "פנלופה".
15.00 הסברה מוסיקלית – הנחיות הרגש (תכנית מס' 13).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – קמרטה בריולוצ'ה (ארגנטינה) – מוצארט: 3 סונטות כנסיתיות: סלמה: קונצ'רטו בסול מג'ור לשתי ויולות ותזמורת כלי קשת; ויואלדי: קונצ'רטו ברה מג'ור לחליל ותזמורת אופ. 10/3 "החוחית"; רודולפו אריצגה: פסקליה לתזמורת כלי קשת; קורט אטנברג: סויטה לכנור, ויולה ותזמורת כלי קשת אופ. 19/1; סקלקוטס: 3 מחולות יווניים.
18.00 דגש על הביצוע.
19.00 בין חברים: מעולם המוסיקה – רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 4 אופ. 40; פרוקופייב: סימפוניה מס' 4 אופ. 47.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם –
16.05 גיל הביניים.
17.10 שירי עמים.
22.05 לכל אדם כוכב.
קונצרט התזמורת הסימפונית של רדיו יפן – מנדלסון: "אליהו".
22.30 פעם ועוד – שנברג: "פיירו הסהרורי" חלק ב' (שבעה שירים מ־8 עד 14) יגון פעמים.
23.00 מחוזי יצירות – שוברט מחזור שירים.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – "יהדות ארצות־הברית במאה ה־20" הפעם: "יהדות ארצות־הברית נוכח השואה" (חלק ראשון).

רשת ב'

16.30 שעה קלה עם אילנית.
18.06 שעה חופשית – לענייני הנוער.
19.35 דין ודברים – לענייני חוק ומשפט.

20.05 סולם הזמירות – פזמונים מסורתיים.
22.05 מפיק חי.
22.30 שירים עבריים.
23.05 שאלה של טעם – עם חיים קינן (ש.ש).
00.15 ג'ז ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 קו ההתחלה – תקליטי־שירים ראשונים.
21.05 קצת אחרת – פופ מתקדם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 עם חיילים בעצבה ברמת הגולן.
19.00 שירים מכאן.
20.05 קלאסי כאן – מגאזין גלי צה"ל על הנעשה בארץ במוסיקה הקלאסית. (ש.ח).
21.30 לילה לא שקט.
23.55 שיחת חצות – עם פרופ' צבי לם – מרצה בביה"ס לחינוך באוניברסיטת ת"א.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 צעד חצי – תכנית הספורט של גלי צה"ל.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרסים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הוגה.
09.05 סלרדיו.
12.05 מעורב ימתיכוני.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושעורים.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חריף ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אודלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לחג.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 סיפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

סרטים

תל־אביב

אלנבי: המורד 7.30, 9.45, 5
אורלי: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: מתוך פייטון, צהוב הוקן 11.15
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
גורדון: סודיסט וצעקה 9.30, 7.30, 4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הורד 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 2: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 3: שירותים אישיים 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דקל: האלמנה השחורה 9.30 7.15
דרייב־אין: מרדף להוט 7.15, ילדים חורגים לאלוהים 9.30
הצות – סקס
הוד: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: פגישה עיוורת 9.45, 7.30, 5
חן 2: לבו של אנגל 9.50, 7.35, 5
חן 3: הגוכל, האוהבת והמאהבת 9.55, 7.35, 5
חן 4: נשק קטלני 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: אני והחברה 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: המשפחה 9.50, 7.15, 4.40, 2
לב 2: גברים, גברים... 10, 8, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 10, 7.50, 5, 2
לב 4: גרדפי החוק 10, 7.50, 5, 2
לימור: מעקב חשאי 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: קולנוע קיץ במוזיאון: בית האמיצים 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 4.30
פאר: ליק ואלנבי המהודשך: בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: סוד ההצלחה 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: אהבנו כל כך 7, המסדר האחרון 9.30
פאר: לא שם רין 9.45, 7
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30, 2, 12
11.30 מופע הקלנוע של רוקי
צפון: דאן דה פלורס 9.30, 7
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
תמר – רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בולשוס בעל הביצים העבקות 9.40, 7.30
תכלת: החנות מעבר לפינה מכ"ס 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
הספריה הישראלית: הלום של קיץ 9.50

ירושלים

אוריון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7.00, 4.30
אורנע: סגור
אורין 1: מעקב חשאי 9, 7, 4.30
אור 2: לא שם רין 9, 7, 4.30
אור 3: לא יכולה בלי זה 9, 7
4.30 גוזם מבוכב אוור 11.15 רצח בעיניים
אור 4: 007 באוור מסוכן 9, 6.50, 4.30
11.15 צעיר מבדי לבות
אור 5: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30
11.15 בסוף העסקים של אבא
אור גיל: בייבי אריזונה 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: תום סנויאר 4.30, מלון לצעירים 6.00, 8.00 כתום הגעת, התברים של אלכס 10.00
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: הבלתי משוחדים 9.15, 7.00, 4.30
מיטשל: המשפחה 9.30, 7.00
מכלה: אני והחברה 9.15, 7.15
עדן: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
רון: האלמנה השחורה 9, 7, 4.30
הסינמטק ירושלים: כותו של סוכן 9.30, 7
דאן דה פלורס 9.30, 7

חיפה

אמפי: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: החנות מעבר לפינה 9.15, 7
אכסניה־אמפיר: משפחת פלודר 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: האלמנה השחורה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: גבר מאוהב 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: המורד 9.15, 7, 4.30
קולנוע: לא שם רין 9.15, 7, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

כפיר: המורד 9.15, 7
מבירן: כלוח לחופש הגדול 9.15, 7
אלזה: משפחת פלודר 9.15, 7
בית העם: סוד ההצלחה 9.15, 7
הזמבה: הגינג'ה האמריקאי 3 9.15, 7
ניצן: שרותים אישיים 3 9.15, 7

אשדוד

אסתר: הגינג'ה האמריקאי 3 9.30, 7.15
אשדוד: כלוח לחופש הגדול 9.15, 7.15

אשקלון

אסתר: מפרץ מוסקיטו 9.30, 7.30
גאולה: לא שם רין 9.30, 7.15
רחל: לבו של אנגל 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: סוד ההצלחה 9.30, 7, 4.30

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: השוטר מבוורלי הילס 2
מלון דניאל: גבר מאוהב 9.30, 7.15
כוכב: 007 באוור מסוכן 7, משפט פראי 9.30

עפולה

מישיגן: סוד ההצלחה 9.00

חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
מגדל: המורד 9.30, 7.15
מתנים קרית שרת: אל תקרא לי לבן 9.30 – 7.15 / 4.00 כמבי
סבוי: רובוקופ 9.30, 7.15, 5.00
עצמאות: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
רינה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 4.30

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: שם הורד 9.30, 7

חן: לא שם רין 9.15, 7
אורדה: סגור
בית ברל: בית מטבחיים 5, 8.30

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בוה זיוה: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
אורה: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

נהריה ■ עכו

היכל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
רון: בן הדוד האמריקאי 9.30, 7.15
אבדימוריה: סגור

נתניה

חן: בנוי כלו 9.30, 7.15
מבוזר: ריכוך חי 9.15, 7, 4.30
אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שרון: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 4.30

קרית אונו

פרזה קרולית: 007 באוור המסוכן 9.15, 7

פתח־תקוה

שלום: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
היכל 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 2: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
היכל 3: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: שומר ראש 9.30, 7.15, 5.00
ראשון: המורד 9.30, 7.30
בית העם: שם הורד 9.30, 7
חדוה: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
חן: המורד 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אלחיים: פגישה עיוורת 9.40, 7.30
ארמון: המורד 9.40, 7.30, 5
לילה: מרדף להוט 9.30, 7.15, 5
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40, 7.25, 5
רב גן 2: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.40, 7.30, 5
רב גן 3: מעקב חשאי 9.40, 7.30, 5
רב גן 4: בקצב השעון 9.45, 7.30, 5
שמרוה: לא שם רין 9.30, 7.15

לנוחות המבקרים נתבקשים לדייק ולהגיע בזמן לבתי הקולנוע